

EIROPAS
PARLAMENTS

EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME

EIROPAS
KOMISIJA

KOPĒJĀ ROKASGRĀMATA
TĀDU AKTU NOFORMĒŠANAI UN AKTU PROJEKTU
IZSTRĀDEI,
UZ KURIEM ATTIECAS PARASTĀ
LIKUMDOŠANAS PROCEDŪRA

2023. gada oktobris

PRIEKŠVārds

Izstrādājot tādu aktu projektus, uz kuriem attiecas parastā likumdošanas procedūra, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija var izmantot Kopējo praktisko rokasgrāmatu (KPR), par kuru tie kopīgi vienojušies¹. Tomēr KPR aptver visus Savienības tiesību aktus, tāpēc tās joma ir ļoti plaša. Turklāt KPR iekļautas tikai galvenās tiesību aktu projektu izstrādes pamatnostādnes, bet tajā nav sīki izstrādātu noteikumu tiesību aktu projektu izstrādei un ir iekļauti tikai nedaudzi standarta formulējumi. Tādēļ tika uzskatīts, ka būtu lietderīgi papildināt KPR ar dokumentu, kurā būtu iekļautas pamatnostādnes par to, kā noformējami akti, uz kuriem attiecas parastā likumdošanas procedūra, un par tajos iekļaujamiem standarta formulējumiem. Ar tādu mērķi tapusi šī Kopējā rokasgrāmata, kuras projektu izstrādājuši visu triju iestāžu juridiski lingvistiskie dienesti. Kopējā rokasgrāmata ļaus uzlabot Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas sadarbību parastajā likumdošanas procedūrā 2007. gada 13. jūnija Kopīgās deklarācijas garā².

Kopējo rokasgrāmatu izstrādājuši administratīvie dienesti, tāpēc tā nav saistoša likumdošanas procesā iesaistītajām politiskajām struktūrām. Kopējās rokasgrāmatas, jo īpaši tās piedāvāto standarta formulējumu, vienīgais nolūks ir sniegt tiesību aktu projektu izstrādātājiem instrumentu kopumu, kuru var izmantot, meklējot piemērotus tiesību aktu projektu izstrādes risinājumus konkrētiem gadījumiem.

Bez tam Kopējā rokasgrāmata pievēršas galvenokārt leģislatīvā akta galīgajai redakcijai, kāda tiek pieņemta parastās likumdošanas procedūras noslēgumā. Minēto tekstu formulējums agrākās redakcijās, jo īpaši Komisijas priekšlikumā, var atšķirties daudzējādās veidos, piemēram, tāpēc, ka dažādas parastās likumdošanas procedūras stadijas vēl nav bijušas zināmas.

Formulējumi, kādus iestādes izmanto savos autonomajos aktos, kuri netiek pieņemti saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, var atšķirties no šajā Kopējā rokasgrāmatā piedāvātajiem formulējumiem.

¹ "Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Kopējā praktiskā rokasgrāmata Eiropas Savienības aktu izstrādei".

2014. gadā atjauninātā versija iekļauta I pielikumā.

² Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2007. gada 13. jūnija Kopīgā deklarācija par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem (EK līguma 251. pants) (OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.).

SATURA RĀDĪTĀJS

A.	A DAĻA — AKTU PARAUGI	1
B.	B DAĻA — PAMATDAĻAS STANDARTA STRUKTŪRA	9
C.	C DAĻA — STANDARTA FORMULĒJUMI	11
C.1.	FORMULĒJUMI ATTIECĪBĀ UZ DELEGĒTAJEM AKTIEM*	11
C.1.1.	Apsvērums	11
C.1.2.	Panti	12
C.1.2.1.	Pants(-i), kurā(-os) tiek deleģētas pilnvaras	12
C.1.2.2.	Pants par deleģēšanas īstenošanu	13
C.1.2.3.	Papildu pants, kas jāpievieno, ja piemēro steidzamības procedūru	14
C.2.	FORMULĒJUMI ATTIECĪBĀ UZ ĪSTENOŠANAS AKTIEM	15
C.2.1.	Īstenošanas akti, uz kuriem attiecas dalībvalstu kontrole	15
C.2.1.1.	Apsvērumi.....	15
C.2.1.1.1.	Apsvērums, kas vienmēr jāiekļauj, ja tiesību pamataakts paredz īstenošanas pilnvaras, uz kurām attiecas dalībvalstu kontrole	15
C.2.1.1.2.	Apsvērumi, kas jāiekļauj īpašos gadījumos	16
C.2.1.2.	Panti	16
C.2.2.	Īstenošanas akti, uz kuriem neattiecas dalībvalstu kontrole .	19
C.3.	FORMULĒJUMI, KAS ATTIECAS UZ KODIFIKĀCIJU	21
C.3.1.	Nosaukums	21
C.3.2.	Apsvērumi.....	22
C.3.2.1.	Pirmais apsvērums	22
C.3.2.2.	Pēdējais apsvērums, ja tiek kodificēta direktīva	22
C.3.3.	Panti	23
C.3.3.1.	Pants, ar kuru atceļ regulu vai lēmumu	23
C.3.3.2.	Pants, ar kuru atceļ direktīvu	23
C.3.4.	Pielikumi, kas attiecas uz kodifikāciju	24
C.3.4.1.	Aktos, ar kuriem kodificē regulas vai lēmumus	24
C.3.4.2.	Direktīvās, ar ko kodificē.....	24
C.3.4.3.	Visos aktos, ar kuriem kodificē.....	25
C.4.	FORMULĒJUMI, KAS ATTIECAS UZ PĀRSTRĀDĀTIEM AKTIEM ²⁶	

C.4.1.	Nosaukums	26
C.4.2.	Standarta apsvērumi un panti, kas attiecas uz pārstrādātām direktīvām.....	26
C.4.2.1.	Pirmais apsvērumš	26
C.4.2.2.	Nobeiguma apsvērumi	27
C.4.2.3.	Panti pirms nobeiguma panta, kurā norāda adresātus.....	28
C.4.3.	Standarta apsvērumi un panti, kas attiecas uz pārstrādātām regulām un lēmumiem.....	31
C.4.3.1.	Pirmais apsvērumš:	31
C.4.3.2.	Pants pirms nobeiguma panta par stāšanos spēkā	32
C.4.4.	Pielikumi	32
C.4.4.1.	Pārstrādātā direktīvā,	32
C.4.4.2.	Pārstrādātā regulā vai lēmumā, kas ir grozīts	34
C.4.4.3.	Visos pārstrādātajos aktos	34
C.5.	FORMULĒJUMS, KAS ATTIECAS UZ SUBSIDIARITĀTES UN PROPORCIONALITĀTES PRINCIPU	35
C.5.1.	Subsidiaritāte un proporcionalitāte	35
C.5.2.	Proporcionalitāte	36
C.5.3.	Atkāpe no prasības gaidīt, līdz tiek saņemti pamatoti atzinumi no valstu parlamentiem	36
C.6.	FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ APSPIEŠANOS, KAS NAV PAREDZĒTA LĪGUMOS	37
C.7.	FORMULĒJUMS DEFINĪCIJU NOTEIKŠANAI	37
C.8.	FORMULĒJUMI, KAS ATTIECAS UZ GROZOŠAJIEM AKTIEM ..	38
C.8.1.	Ievada formulējums	38
C.8.1.1.	Ja kādā aktā izdara vairākus grozījumus:	38
C.8.1.2.	Ja kādā akta pamatiedalījuma elementā izdara vairākus grozījumus:	39
C.8.2.	Aizstāšana.....	39
C.8.3.	Iekļaušana	40
C.8.3.1.	Formulējumi	40
C.8.3.2.	Numerācija.....	41
C.8.4.	Papildināšana	41
C.8.4.1.	Formulējumi	41
C.8.4.2.	Numerācija.....	42

C.8.5.	Svītrosana.....	42
C.8.5.1.	Formulējums	42
C.8.5.2.	Numerācija.....	43
C.8.6.	Ja veic grozījumus vienā vai vairākos pielikumos.....	43
C.8.6.1.	Standarta noformējums (grozījumi iekļauti pielikumā)	43
C.8.6.2.	Īpašs noteikums par noformējumu vienkārša grozījuma gadījumā (izmantojot tiešu grozījumu pantos)	45
C.8.7.	Grozījumi, kas neattiecas uz kādas valodas versiju	45
C.9.	ATCELŠANAS UN PAGARINĀŠANAS FORMULĒJUMS.....	46
C.9.1.	Atcelšana	46
C.9.2.	Pagarināšana	46
C.10.	FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ STĀŠANOS SPĒKĀ UN PIEMĒROŠANAS LAIKU	46
C.10.1.	Stāšanās spēkā.....	46
C.10.2.	Piemērošanas laiks	47
C.11.	FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ TIEŠU PIEMĒROJAMĪBU UN ADRESĀTIEM	48
C.11.1.	Regulu tieša piemērojamība	48
C.11.2.	Direktīvas adresāti	48
C.11.3.	Lēmumu adresāti	49
C.12.	ŠENGENAS AKTU UN CITU LESD TREŠĀS DAĻAS V SADAĻAS AKTU FORMULĒJUMS	49
C.12.1.	Šengenas akti.....	49
C.12.1.1.	Islande un Norvēģija – līdzdalība piemērošanā.....	49
C.12.1.2.	Šveice – līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD pantu, kas nav 82. līdz 89. pants (bijusī EK līguma Trešās daļas IV sadaļa)	50
C.12.1.3.	Šveice - līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD 82. līdz 89.pantu (bijusī LES VI sadaļa).....	51
C.12.1.4.	Lihtenšteina - līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD pantu, kas nav 82. līdz 89. pants (bijusī EK līguma Trešās daļas IV sadaļa)	52
C.12.1.5.	Lihtenšteina - līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD 82. līdz 89. pantu (bijusī LES VI sadaļa).....	53
C.12.1.6.	Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice – līdzdalība komitejās.....	54
C.12.1.7.	Dānija – nepiedalīšanās (ar iespēju pievienoties).....	54

C.12.1.8.	Īrija – līdzdalība	54
C.12.1.9.	Īrija – nepiedalīšanās	55
C.12.1.10.	Jaunās dalībvalstis, kurās Šengenas <i>acquis</i> vēl nav pilnībā stājies spēkā	55
C.12.2.	Citi LESD Trešās daļas V sadaļas akti (akti, kas nav Šengenas <i>acquis</i> noteikumu pilnveidošana).....	55
C.12.2.1.	Dānija – apsvērums par īpašo nostāju	55
C.12.2.2.	Īrija – apsvērums par īpašo nostāju: nepiedalīšanās.....	56
C.12.2.3.	Īrija – apsvērums par īpašo nostāju: līdzdalība	56
C.12.2.4.	Akti, kas aizstāj esošu aktu, kas jau ir saistošs Īrijai (pārstrādāšana <i>de facto</i>).....	56
C.13.	DIREKTĪVU TRANSPONĒŠANAS FORMULĒJUMS	57
C.13.1.	Piemērošana katrā dalībvalstī noteiktā laikposmā vai līdz noteiktam termiņam.....	57
C.13.2.	Piemērošana no tās pašas dienas visās dalībvalstīs.....	58
C.13.3.	Pieņemšana, publicēšana un piemērošana katrā dalībvalstī noteiktā laikposmā vai līdz noteiktam termiņam.....	58
C.13.4.	Dalībvalstis, kurās jau pastāv noteikumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu direktīvas prasības	58
C.13.5.	Vienīgi tiesības veikt pasākumus	59
C.13.6.	Saikne starp direktīvas noteikumiem un valstu transponēšanas pasākumiem.....	59
C.14.	FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ SODIEM/SANKCIJĀM VALSTS LĪMENĪ	59
C.14.1.	Regulā	59
C.14.2.	Direktīvā	59
D.	D DAĻA — PAPILDU NOTEIKUMI TIESĪBU AKTU IZSTRĀDEI .	60
D.1.	NOSAUKUMA SASTĀDĪŠANA.....	60
D.1.1.	Vispārīgi	60
D.1.2.	Attiecīgā teritorija	60
D.1.3.	Numerācija.....	60
D.1.4.	Pilns nosaukums	61
D.1.4.1.	Īsums	61
D.1.4.2.	Akti, ar kuriem groza vai atceļ aktus.....	61
D.1.4.3.	Kodifikācija un pārstrādāšana	62
D.1.4.4.	Grozījums Civildienesta noteikumos.....	63

D.2.	NORĀŽU SASTĀDĪŠANA	63
D.2.1.	Vispārīgi	63
D.2.2.	Norādes par juridisko pamatu	63
D.2.3.	Norādes akta projektam, kas jāiesniedz likumdevējam	63
D.2.4.	Norāde par nosūtīšanu valstu parlamentiem	64
D.2.5.	Norādes par apspriešanos	64
D.2.5.1.	Apspriešanās, kuru rezultātā netiek sniegts atzinums	64
D.2.5.2.	Kad tiek sniegts vairāk nekā viens atzinums	64
D.2.5.3.	Līgumos paredzēta fakultatīva apspriešanās	65
D.2.5.4.	Apspriešanās, kas nav paredzēta Līgumos	65
D.2.6.	Norāde par likumdošanas procedūru	65
D.2.6.1.	Pieņemšana pirmajā lasījumā	65
D.2.6.2.	Pieņemšana otrajā lasījumā	66
D.2.6.3.	Pieņemšana trešajā lasījumā	66
D.3.	APSVĒRUMU IZSTRĀDE	67
D.4.	PAMATDAĻAS IZSTRĀDE	67
D.4.1.	Vispārīgi	67
D.4.2.	Standarta struktūra	67
D.4.3.	Apakšiedalījums	68
D.4.4.	Uzskaitījums	69
D.4.4.1.	Uzskaitījums teikumā bez ievaddaļas	69
D.4.4.2.	Uzskaitījums, pirms kura ir ievaddaļa	69
D.4.4.3.	Uzskaitījums tabulās	71
D.4.5.	Virsraksti un satura rādītāji	71
D.5.	PIELIKUMU IZSTRĀDE	71
D.5.1.	Vispārīgi	71
D.5.2.	Veids, stils un numerācija	71
D.5.3.	Satura rādītājs	73
D.6.	IEKŠĒJĀS ATSAUCES	73
D.6.1.	Vispārīgi	73
D.6.2.	Vispārīgas atsauces uz aktu	73
D.6.3.	Atsauces uz norādēm	73
D.6.4.	Atsauces uz apsvērumiem	73
D.6.5.	Atsauces uz pamatdaļas daļu	73

D.6.5.1.	Izmantojamā terminoloģija.....	73
D.6.5.2.	Atsauces struktūra	74
D.6.5.3.	Vairākas atsauces	75
D.6.5.4.	Vārdkopas, kuras atsaucēs nav vēlamas	76
D.6.6.	Atsauces uz pielikumiem	77
D.7.	ĀRĒJĀS ATSAUCES.....	78
D.7.1.	Vispārīgi	78
D.7.2.	Atsauces uz primārajiem tiesību aktiem	78
D.7.2.1.	Līgumi	78
D.7.2.2.	Protokoli	80
D.7.2.3.	Pievienošanās akti.....	80
D.7.3.	Atsauces uz citiem normatīvajiem aktiem.....	81
D.7.3.1.	Akta, uz kuru atsaucas, identifikācija	81
D.7.3.2.	Apsvēruma, uz kuru tiek izdarīta atsauce, identifikācija	84
D.7.3.3.	Pamatdaļas daļas, uz kuru tiek izdarīta atsauce, identifikācija.....	84
D.7.3.4.	Pielikuma, uz kuru tiek izdarīta atsauce, identifikācija.....	84
D.7.4.	Atsauces uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un ECPAK	85
D.7.5.	Atsauces uz Eiropas Parlamenta rezolūcijām un lēmumiem..	85
D.7.6.	Atsauces uz Padomes rezolūcijām	85
D.7.7.	Atsauces uz Komisijas paziņojumiem	85
D.7.8.	Atsauces uz Tiesas nolēmumu	86
D.7.9.	Atsauces uz starptautiskajiem nolīgumiem	87
D.7.10.	Atsauces uz starptautisko organizāciju dokumentiem.....	88
D.7.11.	Atsauces uz nesaistošiem aktiem	88
D.7.12.	Atsauces uz <i>Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi</i>	88
D.8.	DINAMISKAS UN STATISKAS ATSAUCES	88
D.8.1.	Dinamiskas atsauces	88
D.8.2.	Statiskas atsauces.....	89
D.9.	ATSAUCES UZ SUBJEKTIEM.....	90
D.9.1.	Atsauces uz Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu ...	90
D.9.2.	Atsauces uz Savienības iestādēm un struktūrām	90
D.9.3.	Atsauces uz dalībvalstīm	92

D.9.4.	Atsauces uz trešām valstīm	92
D.10.	ATSAUCES UZ DATUMIEM UN TERMIŅIEM	92
D.10.1.	Vispārīgi	92
D.10.2.	Grozošie akti	94
D.10.3.	Laikposmu sākums	95
D.10.4.	Laikposmu beigas	95
D.10.5.	Termiņu beigas (termiņi)	95
D.11.	ATSAUCES UZ VALODĀM	96
D.12	ZEMSVĪTRAS PIEZĪMES UN NORĀDES PUBLIKĀCIJU BIROJAM	96

I PIELIKUMS Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Kopējā
praktiskā rokasgrāmata Eiropas Savienības aktu izstrādei

II PIELIKUMS Akta, uz kuru attiecas parastā likumdošanas procedūra,
vispārējā struktūra

Šajā rokasgrāmatā izmantotie apzīmējumi

Šajā rokasgrāmatā, lai tā būtu vieglāk lasāma, izmanto šādus apzīmējumus: visā tekstā izmantotais fonts ir *Verdana*, izņemot formulējumiem, kas iekļaujami tiesību aktos – tiem izmantotais fonts ir *Times New Roman*.

Turklāt rokasgrāmatā standarta formulējumiem izmanto šādus apzīmējumus:

...	Fakultatīvs formulējums bez piemēriem
[xxxx]	Fakultatīvs formulējums ar piemēriem
[xxxx/xxxx]	Ierobežots skaits iespējamu formulējumu
[xxxx/xxxx/....]	Iespējamais formulējums, bet iespējami citi formulējumi
xxxxx(xx)	Konkrētai valodai atbilstīgas iespējas, piemēram, vīriešu/sieviešu dzimte vai vienskaitlis/daudzskaitlis
[xxxxxxxxxxxxx]	Skaidrojumi (<i>Verdana</i>)

A. A DAĻA — AKTU PARAUGI

Akta teksts	Komentāri
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA [(ES)/(ES, Euratom*)] [2015]/[1] (datums)(,) [ar ko/par ...]	A.1. Regulas nosaukums Vispārīgi noteikumi, kas jāpiemēro: sk. Kopējās praktiskās rokasgrāmatas (KPR) <u>8.</u> punktu un <u>D.1.</u> punktu. Īpaši noteikumi un formulējumi: – grozošie akti: sk. KPR <u>8.3.</u>, <u>18.9.</u> un <u>18.10.</u> punktu un <u>D.1.4.2.</u> punktu; – kodifikācija: sk. <u>C.3.1.</u> punktu; – pārstrādāšana: sk. <u>C.4.1.</u> punktu.
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) [2015]/[1] (datums)(,) [ar ko/par ...]	A.2. Direktīvas nosaukums Vispārīgi noteikumi, kas jāpiemēro: sk. KPR <u>8.</u> punktu un <u>D.1.</u> punktu. Īpaši noteikumi un formulējumi: – grozošie akti: sk. KPR <u>8.3.</u>, <u>18.9.</u> un <u>18.10.</u> punktu un <u>D.1.4.2.</u> punktu; – kodifikācija: sk. <u>C.3.1.</u> punktu; – pārstrādāšana: sk. <u>C.4.1.</u> punktu.
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS (ES) [2015]/[1] (datums)(,) [ar ko/par ...]	A.3. Lēmuma nosaukums Vispārīgi noteikumi, kas jāpiemēro: sk. KPR <u>8.</u> punktu un <u>D.1.</u> punktu. Īpaši noteikumi un formulējumi: – grozošie akti: sk. KPR <u>8.3.</u>, <u>18.9.</u> un <u>18.10.</u> punktu un <u>D.1.4.2.</u> punktu; – kodifikācija: sk. <u>C.3.1.</u> punktu; – pārstrādāšana: sk. <u>C.4.1.</u> punktu.

* Vārdu “*Euratom*” vienmēr **slīpina, izņemot gadījumu**, ja tas ir iekļauts nosaukumā titullapā. Ja attiecīgajā dokumentā atkārtoti akta nosaukumu vai min cita akta nosaukumu, kurā iekļauts apzīmējums “*Euratom*”, to slīpina.

Akta teksts	Komentāri
(kodificēta redakcija)	B. Formulējums, kas jāiekļauj visās kodifikācijās. Sk. <u>C.3.1.</u> punktu.
(pārstrādāta redakcija)	C. Formulējums, kas jāiekļauj visos pārstrādāšanas gadījumos. Sk. <u>C.4.1.</u> punktu.
(Dokuments attiecas uz EEZ)	D. Formulējums, kas jāiekļauj, ja akta priekšmetu reglamentē Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu.
EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,	E. Formulējums, kas jāiekļauj visos aktos.
– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā ... pantu,	F. Formulējums, kas jāiekļauj visos aktos. Norādiet akta juridisko pamatu LESD. Piemērojamie noteikumi: sk. KPR <u>9.1., 9.3., 9.4., 9.6., 9.8. un 9.13.</u> punktu un <u>D.2.2.</u> punktu.
– ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā ... pantu,	G. Formulējums, kas jāiekļauj tikai tad ja, aktam ir divējāds juridiskais pamats – no tiem viens ir LESD un otrs <i>Euratom</i> līgumā. Norādiet akta juridisko pamatu <i>Euratom</i> līgumā. Piemērojamie noteikumi: sk. KPR <u>9.1., 9.3., 9.4., 9.6., 9.8. un 9.13.</u> punktu un <u>D.2.2.</u> punktu.

Akta teksts	Komentāri
– ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,	H.1. Formulējums, kas jāiekļauj, ja parastā likumdošanas procedūra uzsākta ar Komisijas priekšlikumu.
– ņemot vērā ... [dalībvalstu nosaukumi] iniciatīvu,	H.2. Formulējums, kas jāiekļauj, ja parastā likumdošanas procedūra uzsākta pēc vienas ceturtdaļas dalībvalstu iniciatīvas (iespējamie juridiskie pamati: LESD Trešās daļas V sadaļas 4. un 5. nodaļa – par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās un policijas sadarbību).
– ņemot vērā Tiesas lūgumu,	H.3. Formulējums, kas jāiekļauj, ja parastā likumdošanas procedūra uzsākta, ievērojot Tiesas lūgumu (iespējamie juridiskie pamati: LESD 257. un 281. pants, kā arī Tiesas statūti).
– ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas ieteikumu,	H.4. Formulējums, kas jāiekļauj, ja parastā likumdošanas procedūra uzsākta, ievērojot Eiropas Centrālās bankas ieteikumu (iespējamais juridiskais pamats: LESD 129. panta 3. punkts).
– pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,	I. Formulējums, kas jāiekļauj visos aktos (pat tad, ja attiecīgais akts ietilpst Savienības ekskluzīvā kompetencē).

Akta teksts	Komentāri
– ņemot vērā Eiropas Komisijas atzinumu,	J. Formulējums, kas jāiekļauj, ja Komisija ir sniegusi atzinumu, ievērojot LESD 294. panta 15. punkta otro daļu. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. KPR <u>9.10.</u> punktu. Ja pēc apspriešanās nav sniegts atzinums, ievilkuma formulējums attiecīgi jāpielāgo: sk. <u>D.2.5.1.</u> punktu. Par citiem piemērojamiem noteikumiem sk. <u>D.2.5.2., D.2.5.3. un D.2.5.4.</u> punktu.
– ņemot vērā Tiesas atzinumu,	K. Formulējums, kas jāiekļauj, ja Tiesa ir sniegusi atzinumu, kā paredzēts akta juridiskajā pamatā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. KPR <u>9.10.</u> punktu. Ja pēc apspriešanās nav sniegts atzinums, ievilkuma formulējums attiecīgi jāpielāgo: sk. <u>D.2.5.1.</u> punktu. Par citiem piemērojamiem noteikumiem sk. <u>D.2.5.2., D.2.5.3. un D.2.5.4.</u> punktu.

Akta teksts	Komentāri
– ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu,	L. Formulējums, kas jāiekļauj, ja Eiropas Centrālā banka ir sniegusi atzinumu, kā paredzēts akta juridiskajā pamatā vai LESD 127. panta 4. punktā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. KPR <u>9.10.</u> punktu. Ja pēc apspriešanās nav sniegts atzinums, ievilkuma formulējums attiecīgi jāpielāgo: sk. <u>D.2.5.1.</u> punktu. Par citiem piemērojamiem noteikumiem sk. <u>D.2.5.2., D.2.5.3. un D.2.5.4.</u> punktu.
– ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,	M. Formulējums, kas jāiekļauj, ja Revīzijas palāta sniegusi atzinumu, kā paredzēts akta juridiskajā pamatā vai LESD 287. panta 4. punkta otrajā daļā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. KPR <u>9.10.</u> punktu. Ja pēc apspriešanās nav sniegts atzinums, ievilkuma formulējums attiecīgi jāpielāgo: sk. <u>D.2.5.1.</u> punktu. Par citiem piemērojamiem noteikumiem sk. <u>D.2.5.2., D.2.5.3. un D.2.5.4.</u> punktu.

Akta teksts	Komentāri
– ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,	N. Formulējums, kas jāiekļauj, ja Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniegusi atzinumu, kā paredzēts akta juridiskajā pamatā vai LESD 304. pantā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. KPR <u>9.10.</u> punktu. Ja pēc apspriešanās nav sniegts atzinums, ievilkuma formulējums attiecīgi jāpielāgo: sk. <u>D.2.5.1.</u> punktu. Par citiem piemērojamiem noteikumiem sk. <u>D.2.5.2., D.2.5.3. un D.2.5.4.</u> punktu.
– ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,	O. Formulējums, kas jāiekļauj, ja Reģionu komiteja sniegusi atzinumu, kā paredzēts akta juridiskajā pamatā vai LESD 307. pantā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. KPR <u>9.10.</u> punktu. Ja pēc apspriešanās nav sniegts atzinums, ievilkuma formulējums attiecīgi jāpielāgo: sk. <u>D.2.5.1.</u> punktu. Par citiem piemērojamiem noteikumiem sk. <u>D.2.5.2., D.2.5.3. un D.2.5.4.</u> punktu.
– saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,	P.1. Formulējums, kas jāiekļauj, ja akts pieņemts pirmajā vai otrajā lasījumā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. <u>D.2.6.1. un D.2.6.2.</u> punktu.
– saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, ņemot vērā Samierināšanas komitejas ... gada ... apstiprināto kopīgo dokumentu,	P.2. Formulējums, kas jāiekļauj, ja akts pieņemts trešajā lasījumā. Par zemsvītras piezīmi, kas pievienojama šim ievilkumam, sk. <u>D.2.6.3.</u> punktu.

Akta teksts	Komentāri
tā kā:	Q. Formulējums, kas jāiekļauj visos aktos.
(1) ... (2) (...)...	R. Visos aktos ir viens vai vairāki apsvērumi. Vispārīgus noteikumus par apsvērumiem sk. KPR <u>10.</u> un <u>11.</u> punktā un <u>D.3.</u> punktā. Īpaši noteikumi un formulējumi: – deleģētie akti – sk. <u>C.1.1.</u> punktu; – īstenošanas akti – sk. <u>C.2.1.1.</u> un <u>C.2.2.</u> punktu; – kodifikācija – sk. <u>C.3.2.</u> punktu; – pārstrādāšana – sk. <u>C.4.2.1.</u> un <u>C.4.2.2.</u> punktu attiecībā uz direktīvām un <u>C.4.3.1.</u> punktu attiecībā uz regulām un lēmumiem; – proporcionalitāte un subsidiaritāte – sk. KPR <u>10.15.</u> punktu un <u>C.5.</u> punktu; – apspriešanās, kas nav paredzēta līgumos – sk. <u>C.6.</u> punktu; – grozošie akti – sk. KPR <u>18.11.</u> un <u>18.12.</u> punktu; – “Šengenas” akti un citi akti, uz kuriem attiecas LESD V iedaļas Trešā daļa – sk. <u>C.12.</u> punktu.
IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.	S.1. Formulējums, kas jāiekļauj visās regulās
IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.	S.2. Formulējums, kas jāiekļauj visās direktīvās

Akta teksts	Komentāri
IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.	S.3. Formulējums, kas jāiekļauj visos lēmumos
1. pants 2. pants 	T. Ja aktā ir tikai viens pants, to aizstāj ar vārdiem “<i>Vienīgais pants</i>”. Panti var būt sagrupēti kopā daļās, sadaļās, nodaļās un iedaļās vai sīkāk iedalīti numurētos punktos, nenumurētās daļās, kā arī apakšpunktos, punktos un ievilkumos: sk. KPR <u>4.4.</u>, <u>4.5.</u>, <u>7.3.</u> un <u>15.4.</u> punktu un <u>D.4.3.</u> punktu. Par pamatdaļas standarta struktūru sk. B daļu. Par vispārīgiem noteikumiem, kas piemērojami pamatdaļai: sk. KPR <u>12.</u> līdz <u>15.</u> punktu un <u>D.4.</u> punktu.
...[vieta], ... [datums]	U. Formulējums, kas jāiekļauj visos aktos. To neaizpilda, kamēr nav zināma vieta un datums, kad Parlamenta un Padomes priekšsēdētāji parakstījuši aktu.
<i>Eiropas Parlamenta vārdā –.....Padomes vārdā</i> – <i>Priekšsēdētājs/priekšsēdētāja</i> <i>priekšsēdētājs/priekšsēdētāja</i>	V. Formulējums, kas jāiekļauj visos aktos.
PIELIKUMS ...	W. Formulējums, kas jāiekļauj, ja aktam ir viens vai vairāki pielikumi. Vispārīgus noteikumus par pielikumiem sk. KPR <u>22.</u> punktā un <u>D.5.</u> punktā. Īpaši noteikumi un formulējumi: – kodifikācija – sk. <u>C.3.4.</u> punktu; – pārstrādāšana – sk. <u>C.4.4.</u> punktu; – grozošie akti – sk. <u>C.9.6.</u> punktu.

B. B DAĻA — PAMATDAĻAS STANDARTA STRUKTŪRA

Pamatdaļai, cik vien iespējams, vajadzētu būt standarta struktūrai. Tādēļ tajā ietvertos jautājumus parasti risina secībā, kas norādīta turpmāk iekļautajā tabulā. Ne visi tabulā uzskaitītie elementi sastopami katrā aktā. Tie būtu jāiekļauj tikai tad, ja tas attiecīgajā aktā ir vajadzīgs.

Elements	Komentārs
1. Priekšmets	Akta "priekšmets" ir jautājums, ko akts risina. Sk. KPR <u>13.</u> punktu.
2. Darbības joma	"Darbības joma" attiecas uz tādu situāciju vai aktu vai juridisku faktu kategorijām un personām, kurām akts ir piemērojams. Sk. KPR <u>4.2.1.</u> un <u>13.</u> punktu.
3. Definīcijas	Sk. noteikumus, kas izklāstīti KPR <u>6.</u> un <u>14.</u> punktā, un formulējumus, kas izklāstīti <u>C.7.</u> punktā
4. Tiesības un pienākumi	Noteikumi, kas paredz tiesības un pienākumus, veido akta galveno normatīvo daļu, un to forma ir atkarīga no akta mērķa un tā radītās sistēmas sarežģītības pakāpes. Sk. KPR <u>15.</u> punktu.
5. Deleģētie akti	Sk. <u>C.1.2.</u> punktā izklāstītos noteikumus un formulējumus.
6. Īstenošanas akti	Sk. <u>C.2.1.2.</u> punktā izklāstītos noteikumus un formulējumus.
7. Procesuālie noteikumi	
8. Sodi/sankcijas valsts līmenī	Sk. <u>C.14.</u> punktā izklāstīto formulējumu.
9. Tiesību aizsardzības iespējas, kas jāgarantē	

10. Noteikumi, ar kuriem groza agrāk pieņemtus aktus	Sk. KPR <u>18.</u> un <u>19.</u> punktā, kā arī <u>C.8.</u> punktā izklāstītos noteikumus un formulējumus.
11. Agrāk pieņemtu aktu atcelšana vai pagarināšana	Sk.: • KPR <u>21.</u> punktā izklāstītos noteikumus, • <u>C.9.</u> punktā izklāstītos noteikumus, • noteikumus, kas īpaši attiecas uz kodifikāciju un kas izklāstīti <u>C.3.3.</u> punktā, • noteikumus, kas īpaši attiecas uz pārstrādāšanu un kas izklāstīti <u>C.4.2.3.</u> un <u>C.4.3.2.</u> punktā. Ja nepieciešams izklāstīt atcelšanas iemeslus, sk. KPR <u>10.6.</u> punktu.
12. Pārejas noteikumi	Sk. KPR <u>15.1.</u> punktu.
13. Savstarpēja palīdzība un informācijas nodošana	
14. Akta turpmāka novērtēšana un pārskatīšana	
15. Transponēšana	Sk.: • KPR <u>20.13.</u> un <u>20.14.</u> punktā izklāstītos noteikumus, • <u>C.13.</u> punktā izklāstīto vispārīgo formulējumu, • formulējumu, kas īpaši attiecas uz pārstrādāšanu un kas izklāstīts <u>C.4.2.3.</u> punktā.
16. Akta stāšanās spēkā un tā piemērošanas laiks	Sk.: • KPR <u>20.1.</u> līdz <u>20.12.</u> punktā izklāstītos noteikumus, • vispārīgo formulējumu, kas izklāstīts <u>C.10.</u> punktā, • formulējumu, kas īpaši attiecas uz direktīvu pārstrādi un kas izklāstīts <u>C.4.2.3.</u> punktā.
17. Akta tiešā piemērošana vai tā adresāti	Sk. <u>C.11.</u> punktā izklāstīto formulējumu.

C. C DAĻA — STANDARTA FORMULĒJUMI

C.1. FORMULĒJUMI ATTIECĪBĀ UZ DELEGĒTAJIEM AKTIEM^{3*}

C.1.1. Apsvērums

“(…) Lai [mērķis], būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz [saturs un apmērs]. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa* Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

* OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.,
ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.”

Ja leģislatīvais akts paredz vairāku pilnvaru deleģēšanu, tad apsvēruma pirmā teikuma lasāmību var uzlabot, izmantojot ievilkumus tā, ka katrā ievilkumā ietver katra deleģējuma saturu un apmēru. Ja izmanto minētos ievilkumus, apsvēruma pēdējos divus teikumus iekļauj otrajā daļā.

³ Tiesiskais regulējums:– LESD 290. pants
– Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopējā vienošanās par deleģētajiem aktiem, kas pievienota 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumam par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).
Minētās Kopējās vienošanās 3. punkts un KPR 10.16. punkts paredz, ka pēc iespējas izmantojams šis standarta formulējums.

C.1.2. Panti

Noteikumus, kas nepieciešami pilnvaru deleģēšanai, veido divi elementi:

- deleģēšana (sk. C.1.2.1. punktu);
- procedūras detaļas, kas jāievēro, īstenojot minētās pilnvaras (sk. C.1.2.2. un C.1.2.3. punktu).

Noteikumus par pilnvaru deleģēšanu var iekļaut tuvu attiecīgajiem materiālajiem noteikumiem, attiecīgās augstāka līmeņa iedalījuma (daļas, sadaļas, nodaļas vai iedaļas) beigās vai tuvu pie akta beigām. Katrā ziņā jāuzmanās, lai vienas un tās pašas pilnvaras netiktu deleģētas vairākās vietās.

Noteikumus, ar kuriem paredz procedūras detaļas, iekļauj akta beigās.

C.1.2.1. Pants(-i), kurā(-os) tiek deleģētas pilnvaras

“Komisija [pieņem / tiek pilnvarota pieņemt] deleģētos aktus saskaņā ar A. pantu attiecībā uz [saturs un apmērs].”⁴

Papildu daļa, ja piemēro steidzamības procedūru:

“Ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, [saturs un apmērs] gadījumā B. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.”

⁴ Ir jānošķir pilnvaru deleģēšana ar mērķi papildināt leģislatīvu aktu no pilnvaru deleģēšanas ar mērķi to grozīt; sk. jo īpaši [Tiesas 2016. gada 17. marta spriedumu lietā Eiropas Parlaments/Eiropas Komisija, C-286/14](#), ECLI:C:2016:183.

C.1.2.2. Pants par deleģēšanas īstenošanu

“[A.] pants Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. *[ilgums]*

1. variants:

Pilnvaras pieņemt ... pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no ... [leģislatīvā pamataкта spēkā stāšanās diena vai cita abu likumdevēju noteikta diena].

2. variants:

Pilnvaras pieņemt ... pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz ... gadu laikposmu no ... [leģislatīvā pamataкта spēkā stāšanās diena vai cita abu likumdevēju noteikta diena]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms ... gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. variants:

Pilnvaras pieņemt ... pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz ... gadu laikposmu no ... [leģislatīvā pamataкта spēkā stāšanās diena vai cita abu likumdevēja noteikta diena].

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt ... pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar ... pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja [divos mēnešos] no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par [diviem mēnešiem].”⁵

C.1.2.3. Papildu pants, kas jāpievieno, ja piemēro steidzamības procedūru

“[B.] pants
Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģēto aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar [A.] panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.”

* Piezīme: C.1. sadaļas teksts nedaudz atšķiras no Iestāžu nolīgumam pievienotā papildinājuma.

⁵ Ja teksta daļā kā juridiskais pamats jānorāda vairāki noteikumi “6. Saskaņā ar ... pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja ...”, tad autoram būtu uzmanīgi jāizvēlas, kā parādīt saikni starp šādiem noteikumiem (piemēram, “... saskaņā ar 4. un 6. pantu”, “... saskaņā ar 4. vai 6. pantu”, “... saskaņā ar 4. un 5. pantu vai 6. pantu”). Atsevišķos gadījumos vārdu “deleģētais akts” atveidošana daudzskaitlī var būt vienkāršs un piemērots risinājums (piemēram, “Saskaņā ar 4. vai 6. pantu pieņemtie deleģētie akti stājas spēkā tikai tad, ja ...”).

C.2. FORMULĒJUMI ATTIECĪBĀ UZ ĪSTENOŠANAS AKTIEM⁶

C.2.1. Īstenošanas akti, uz kuriem attiecas dalībvalstu kontrole

Turpmāk iekļautais formulējums paredzēts, lai sniegtu vadlīnijas to noteikumu par īstenošanas aktiem izstrādāšanai, kas jāpieņem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011, un pats par sevi tas nav saistošs. Formulējuma atsevišķas daļas var izmantot un kombinēt pēc vajadzības.

C.2.1.1. Apsvērumi

C.2.1.1.1. Apsvērums, kas vienmēr jāiekļauj, ja tiesību pamataakts paredz īstenošanas pilnvaras, uz kurām attiecas dalībvalstu kontrole⁷

“(…) [likumdevējs katrā atsevišķā gadījumā var iekļaut papildu pamatojumu tam, kāpēc vajadzīgi vienādi nosacījumi]. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus (šā/šīs…) [tiesību pamataakts]] (…) [attiecīgie tiesību pamataakta noteikumi] īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011*.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).”

⁶ Tiesiskais regulējums:

- LESD 291. pants,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁷ Dažos gadījumos likumdevējs piešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras, uz kurām neattiecas dalībvalstu kontrole; šādos gadījumos tas jāatspoguļo šajā apsvērumā (vai atsevišķā apsvērumā) bez atsauces uz Regulu (ES) Nr. 182/2011 (sk. C.2.2 punktu).

C.2.1.1.2. Apsvērumi, kas jāiekļauj īpašos gadījumos

A. Procedūras izvēle

“(…) (Konsultēšanās) (Pārbaudes) procedūra būtu jāizmanto, lai pieņemtu [attiecīgais īstenošanas akts] (nolūkā…) (ņemot vērā, ka minētie akti…) [pamato atkāpi no 2. panta 2. punkta vai 2. panta 3. punkta, ņemot vērā īstenošanas akta būtību vai ietekmi].”

B. Īstenošanas akti, kas jāpieņem nekavējoties

“(…) Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, kas jāpieņem nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos saistībā ar ... [īstenošanas pilnvaras, kā aprakstīts attiecīgajos tiesību pamataкта pantos] tas vajadzīgs nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.”

C.2.1.2. Panti

Noteikumus, kas nepieciešami īstenošanas pilnvaru piešķiršanai, veido divi elementi:

- piešķiršana;
- procedūras detaļas, kas jāievēro, īstenojot minētās pilnvaras.

Noteikumus, ar kuriem piešķir īstenošanas pilnvaras, var iekļaut tuvu attiecīgajiem materiālajiem noteikumiem, attiecīgi augstāka līmeņa iedalījuma (daļas, sadaļas, nodaļas vai iedaļas) beigās vai tuvu pie akta beigām. Katrā ziņā jāuzmanās, lai vienas un tās pašas pilnvaras netiktu piešķirtas vairākās vietās.

Noteikumus, ar kuriem paredz procedūras detaļas, iekļauj akta beigās.

1. X. pants

A. Obligāti iekļaujamais pants (pants, ar kuru Komisijai piešķir īstenošanas pilnvaras⁸)

“*[X.] pants*”

... [īstenošanas aktu apraksts]. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [konsultēšanās/pārbaudes] procedūru, kas minēta [Y.] panta [y.] punktā.”;

B. Pants, kuru iespējams iekļaut (arī, ar kuru paredz nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus)

“*[X.] pants*”

... [īstenošanas aktu apraksts]. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [konsultēšanās/pārbaudes] procedūru, kas minēta [Y.] panta [y.] punktā.

Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ [saistībā ar...] Komisija saskaņā ar procedūru, kura minēta [Y.] panta [z.] punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.⁹”

Ja likumdevējs nolemj izmantot iespēju, kas minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. panta 2. punktā, lai tiesību pamataktā paredzētu alternatīvu maksimālo spēkā esības laikposmu īstenošanas aktiem, kas jāpiemēro nekavējoties, otrajai daļai pēc izvēles var izmantot šādu tekstu:

“*[X.] pants*”

... [īstenošanas aktu apraksts]. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [konsultēšanās/pārbaudes] procedūru, kas minēta [Y.] panta [y.] punktā.

Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ [saistībā ar...] Komisija saskaņā ar procedūru, kura minēta [Y.] panta [z.] punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties. Minētie akti paliek spēkā uz laikposmu, kas nepārsniedz ... ”.

⁸ Šāds noteikums jāiekļauj attiecībā uz katru no īstenošanas pilnvarām.

⁹ Šajā gadījumā minētie īstenošanas akti, kas jāpiemēro nekavējoties, paliks spēkā laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus.

2. Y. pants

“[Y.] pants

Komiteju procedūra

[Formulējums, kas jāizmanto, ja komiteja jau ir izveidota saskaņā ar spēkā esošiem tiesību aktiem:]

1. Komisijai palīdz ... [komitejas nosaukums], kas izveidota ar [atsauce uz tiesību aktu, ar kuru izveidota komiteja]. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

[Formulējums, kas jāizmanto, ja izveido jaunu komiteju:]

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

[Ja tiesību pamataktā paredzēta konsultēšanās procedūra:]

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

[Ja likumdevējs nolemj izmantot iespēju, kas minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta 5. punkta otrajā daļā, formulējums, izvēloties starp iespējamajiem variantiem, uz kuriem varētu attiekties minētais noteikums, varētu būt šāds:]

Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa [(...) [locekļu skaits] komitejas locekļi / (...) locekļu vairākums) [vairākumu norāda konkrēti: vienkāršs, divu trešdaļu utt.]].

[Ja tiesību pamataktā paredzēta pārbaudes procedūra:]

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

[Ja likumdevējs nolemj izmantot iespēju, kas minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta 5. punkta otrajā daļā, formulējums, izvēloties starp iespējamajiem variantiem, uz kuriem varētu attiekties minētais noteikums, varētu būt šāds:]

Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa [(...) [locekļu skaits] komitejas locekļi / (...) locekļu vairākums) [vairākumu norāda konkrēti: vienkāršs, divu trešdaļu utt.]].

[Ja likumdevējs nolemj izmantot iespēju, kas minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta otrās daļas b) apakšpunktā, lai tiesību pamataktā paredzētu, ka īstenošanas akta projekts nav jāpieņem, ja nav sniegts atzinums, pievieno šādu daļu:]

Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

[Ja tiesību pamataktā paredzēta steidzamības procedūra:]

4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās [4. pantu/5. pantu].”

C.2.2. Īstenošanas akti, uz kuriem neattiecas dalībvalstu kontrole

Dažos gadījumos likumdevējs tiesību pamataktā piešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras, uz kurām neattiecas dalībvalstu kontrole¹⁰; šādos gadījumos tas jāatspoguļo īpašā apsvērumā (vai apsvērumos) bez atsaucē uz Regulu (ES) Nr. 182/2011 saistībā ar pilnvarām, uz kurām neattiecas šāda kontrole.

¹⁰ Piemēram, īstenošanas akti saistībā ar konkurenci lauksaimniecības jomā, publisko iepirkumu utt.

Turpmāk iekļautais formulējums paredzēts izmantošanai kopā ar formulējumu īstenošanas aktiem, uz kuriem attiecas dalībvalstu kontrole.

APSVĒRUMI

Apsvērumi, kas jāiekļauj:

- 1) ja dalībvalstu kontrole **neattiecas ne uz vienu** no tiesību pamataktā Komisijai piešķirtajām pilnvarām:

“(…) [likumdevējs katrā atsevišķā gadījumā var iekļaut papildu pamatojumu tam, kāpēc vajadzīgi vienādi nosacījumi] Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus [[šā/šīs ...] [tiesību pamataakts] / [...] [attiecīgie tiesību pamataakta noteikumi]] īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai.”

- 2) ja **uz dažām** no tiesību pamataktā Komisijai piešķirtajām īstenošanas pilnvarām dalībvalstu kontrole **neattiecas**, savukārt uz **citām** īstenošanas pilnvarām šāda kontrole **attiecas**:

“(…) [likumdevējs katrā atsevišķā gadījumā var iekļaut papildu pamatojumu tam, kāpēc vajadzīgi vienādi nosacījumi] Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus [[šā/šīs ...] [tiesību pamataakts] / [...] [attiecīgie tiesību pamataakta noteikumi]] īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai.

(...) Īstenošanas pilnvaras attiecībā uz... [attiecīgie tiesību pamataakta noteikumi, ar ko Komisijai piešķir īstenošanas pilnvaras, kuras ir pakļautas dalībvalstu kontrolei] būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011*.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).”

C.3. FORMULĒJUMI, KAS ATTIECAS UZ KODIFIKĀCIJU¹¹

C.3.1. Nosaukums

1. Norāde par to, ka akts ir kodifikācija, jāiekļauj pēc akta nosaukuma¹².

Piemērs:

**“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA [(ES)/(ES, Euratom*)]
[2015]/[1]
(datums)(,
[ar ko/par ...]
(kodificēta redakcija)”**

2. Vajadzības gadījumā kodifikācijas akta nosaukumu var atjaunināt.

Piemērs:

Padomes Direktīva 78/933/EEK (1978. gada 17. oktobris) **par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu** attiecībā uz apgaismes ierīču un gaismas signālierīču uzstādīšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības riteņtraktoros

kodificēta ar:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/61/EK (2009. gada 13. jūlijs) par apgaismes ierīču un gaismas signālierīču uzstādīšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības riteņtraktoros

¹¹ Tiesiskais regulējums: Iestāžu 1994. gada 20. decembra Nolīgums par paātrinātu darba metodi oficiālai tiesību aktu tekstu kodifikācijai (OV C 102, 4.4.1996., 2.lpp.).

¹² Norāde “(kodificēta redakcija)” **nav** nosaukuma daļa.

* Vārdu “*Euratom*” vienmēr **slīpina, izņemot gadījumu**, ja tas ir iekļauts nosaukumā titullapā (kā šajā piemērā). Ja attiecīgajā dokumentā atkārtoti akta nosaukumu vai min cita akta nosaukumu, kurā iekļauts apzīmējums “*Euratom*”, to slīpina.

C.3.2. Apsvērumi

C.3.2.1. Pirmais apsvērumš

“(1) [Regula/Direktīva/Lēmums] ... * ir [vairākas reizes] būtiski grozīta(-s) **. Skaidrības labad un praktisku apsvērumu dēļ minētā(-ais) [regula/direktīva/lēmums] būtu jākodificē.

* [pilns akta nosaukums] (OV L ...).

** Sk. [N] pielikumu [(-a) A daļu].”

NB! Ja kodificējamā akta nosaukums ir grozīts, jāiekļauj šāda zemsvītras piezīme:

“* [Regula/Direktīva/Lēmums] ... (OV L ...). Oriģinālais nosaukums bija “...”. Tas grozīts ar [grozošais akts] (OV L ...).”

C.3.2.2. Pēdējais apsvērumš, ja tiek kodificēta direktīva

“(...) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņiem [N] pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos [un minēto direktīvu piemērošanas dienu(-ām)],”

NB! Citi standarta apsvērumi, kas jau parādās kodificējamā aktā vai kādus parasti iekļauj jaunā aktā, attiecīgā gadījumā jāiekļauj kodifikācijas aktā. Iespējams, ka tie jāpielāgo vai jāatjaunina.

C.3.3. Panti

C.3.3.1. Pants, ar kuru atceļ regulu vai lēmumu

“... *pants*

[Regulu/Lēmumu] ... atceļ.

Atsauces uz atcelto [regulu/lēmumu] uzskata par atsaucēm uz šo [regulu/lēmumu], un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu [O] pielikumā.”

C.3.3.2. Pants, ar kuru atceļ direktīvu

“.... *pants*

Direktīvu ..., kā tā grozīta ar [N] pielikuma A daļā minēto(-ajām/-ajiem) [direktīvu(-ām)/aktu(-iem)], atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem [N] pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos [un minēto direktīvu piemērošanas dienu(-ām)].

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu [O] pielikumā.”.

NB! Kodifikācijas aktā nevar pievienot jaunus standarta pantus, bet var atjaunināt esošos standarta pantus.

C.3.4. Pielikumi, kas attiecas uz kodifikāciju

C.3.4.1. Aktos, ar kuriem kodificē regulas vai lēmumus

“[N] PIELIKUMS

Atceltā(-ais) [regula/lēmums]

ar tajā [secīgi veikto grozījumu sarakstu / veikto grozījumu]

[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regula /Lēmums ... (OV L ...)	
[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] [Regula/Lēmums] ... (OV L ...)	[Tikai ...]
[Pievienošanās akts ...]	[Tikai ...]”

C.3.4.2. Direktīvās, ar ko kodificē

“[N] PIELIKUMS

A daļa

Atceltā direktīva

ar tajā [secīgi veikto grozījumu sarakstu / veikto grozījumu]
(minēts(-i) ... pantā)

[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva ... (OV L ...)	
[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva ... (OV L ...)	[Tikai ...]
[Pievienošanās akts ...]	[Tikai ...]

B daļa

Termiņi transponēšanai valsts tiesību aktos [un piemērošanas diena(-s)]

(minēti ... pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš	[Piemērošanas diena]
		...”

C.3.4.3. Visos aktos, ar kuriem kodificē

“[O] PIELIKUMS

Atbilstības tabula

[Regula/Lēmums/Direktīva] ...	Šī/Šīs [regula/lēmums/direktīva]
[(...)] pants	[(...)] pants
[(...)] pants	[(...)] pants
...	
[...pielikums]	[...pielikums]
-	[...pielikums]
-	[...pielikums]”

C.4. FORMULĒJUMI, KAS ATTIECAS UZ PĀRSTRĀDĀTIEM AKTIEM¹³

C.4.1. Nosaukums

Norāde par to, ka šī ir akta pārstrādāta redakcija, jāiekļauj aiz akta nosaukuma¹⁴.

Piemērs:

**“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA [(ES)/(ES,
Euratom*)] [2015]/[1]
(datums)(,)
ar ko/par ...
(pārstrādāta redakcija)”**

C.4.2. Standarta apsvērumi un panti, kas attiecas uz pārstrādātām direktīvām

C.4.2.1. Pirmais apsvērums

a) Ja direktīva, kas jāpārstrādā, ir grozīta:

“(1) [iestādes nosaukums] Direktīva [(ES)/(ES, *Euratom*)] [2015]/[1] ...* ir [vairākas reizes] būtiski grozīta**. Tā kā ir jāizdara turpmāki grozījumi, skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.

* [iestādes nosaukums]... Direktīva ... (OV L ...).

** Sk. [N] pielikuma A daļu.”

¹³ Tiesiskais regulējums – Iestāžu 2001. gada 28. novembra Nolīgums par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu (OV C 77, 28.3.2002., 1. lpp.).

¹⁴ Norāde “(pārstrādāta redakcija)” **nav** nosaukuma daļa.

* Vārdu “*Euratom*” vienmēr **slīpina, izņemot gadījumu**, ja tas ir iekļauts nosaukumā titullapā (kā šajā piemērā). Ja attiecīgajā dokumentā atkārtoti akta nosaukumu vai min cita akta nosaukumu, kurā iekļauts apzīmējums “*Euratom*”, to slīpina.

b) Ja direktīva, kas jāpārstrādā, nav grozīta:

“(1) [iestādes nosaukums] Direktīvā [(ES)/(ES, *Euratom*)] [2015]/[1] ...^{*} ir jāizdara vairāki grozījumi. Skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.

^{*} [iestādes nosaukums] Direktīva... (OV L ...).”

C.4.2.2. Nobeiguma apsvērumi

Priekšpēdējais apsvērumš

“(…) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecina vienīgi uz tiem noteikumiem, kuri, salīdzinot ar iepriekšējo(-ām) direktīvu(-ām), ir grozījumi pēc būtības. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav mainīti, izriet no iepriekšējās(-ām) direktīvas(-ām).”

Pēdējais apsvērumš

“(…) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņu(-iem) [[N] pielikumā / [N] pielikuma B daļā] minētās(-o) direktīvas(-u) transponēšanai valsts tiesību aktos [un minētās(-o) direktīvas(-u) piemērošanas dienu(-ām)],”.

C.4.2.3. Panti pirms nobeiguma panta, kurā norāda adresātus

“[X.] pants¹⁵
Transponēšana

A modelis (ja nav svarīgi, lai valsts noteikumi tiktu piemēroti no vienas un tās pašas dienas visās dalībvalstīs)

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu ... panta un ... pielikuma prasības,¹⁶ līdz ... [gads/diena/mēnesis]. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsaucēs esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu(-ām), kas atcelta(-as) ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

¹⁵ Pārstrādātajos aktos šo formulējumu izmanto [C.13.](#) punktā norādītā formulējuma vietā. Komisijas priekšlikumā izmantotais formulējums var nedaudz atšķirties.

¹⁶ Norādīt pantus un pielikumus, kas grozīti pēc būtības salīdzinājumā ar atcelto(-ajām) direktīvu(-ām).

B modelis *(ja ir svarīgi, lai valsts noteikumi tiktu piemēroti no vienas un tās pašas dienas visās dalībvalstīs)*

1. Dalībvalstis līdz ... [gads/diena/mēnesis] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu ... panta un ... pielikuma prasības¹⁷. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Tās piemēro minētos noteikumus no ... [gads/diena/mēnesis].

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsaucēs esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu(-ām), kas atcelta(-as) ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

¹⁷ Norādīt pantus un pielikumus, kas grozīti pēc būtības salīdzinājumā ar atcelto(-ajām) direktīvu(-ām).

[Y.] pants
Atcelšana

[Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, ...]¹⁸ Direktīvu(-as)...[, kā tā(-s) grozīta(-s) ar [N] pielikuma A daļā minēto(-ajām) direktīvu(-ām) [aktu(-iem),] atceļ no ...¹⁹, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu(-iem) [N] pielikuma B daļā minētās(-o) direktīvas(-u) transponēšanai valsts tiesību aktos [un minētās(-o) direktīvas(-u) piemērošanas dienu(-ām)].

²⁰Atsauces uz atcelto(-ajām) direktīvu(-ām) uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu [O] pielikumā.

[Z.] pants
Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī direktīva stājas spēkā [dienā, kad to publicē / divdesmitajā/nākamajā dienā pēc tās publicēšanas] *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šīs direktīvas ... pantu un ... pielikumu²¹ piemēro no ...²².”

¹⁸ Ja tiek pārstrādāts vai grozīts esošs akts, kas ietilpst LESD Trešās daļas V sadaļas darbības jomā un kas jau ir saistošs Īrijai, iekļaut attiecīgo formulējumu “Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša” (par īpašu apsvērumu iekļaušanu saistībā ar Īriju sk. [C.12.2.](#) punktu).

¹⁹ Ja tiek izmantots [X.] panta A modelis, iekļaut nākamo dienu pēc tā datuma, kas minēts [X.] panta 1. punkta pirmajā daļā.
Ja tiek izmantots [X.] panta B modelis, ievietot datumu, kas minēts [X.] panta 1. punkta otrajā daļā.

²⁰ Ja tiek pārstrādāts vai grozīts esošs akts, kas ietilpst LESD Trešās daļas V sadaļas darbības jomā un kas jau ir saistošs Īrijai, iekļaut formulējumu “Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša” (par īpašu apsvērumu iekļaušanu saistībā ar Īriju sk. [C.12.2.](#) punktu).

²¹ Norādīt pantus un pielikumus, kas salīdzinājumā ar atcelto(-ajām) direktīvu(-ām) **nav** mainīti.

²² Ja tiek izmantots [X.] panta A modelis, ievietot nākamo dienu pēc datuma, kas minēts [X.] panta 1. punkta pirmajā daļā.
Ja tiek izmantots [X.] panta B modelis, ievietot datumu, kas minēts [X.] panta 1. punkta otrajā daļā.

C.4.3. Standarta apsvērumi un panti, kas attiecas uz pārstrādātām regulām un lēmumiem

C.4.3.1. Pirmais apsvērums:

a) ja regula vai lēmums, kas jāpārstrādā, ir grozīta(-s):

“(1) [iestādes nosaukums] [Regula/Lēmums] [(ES)/(ES, *Euratom*)] [2015] / [1] ...* ir [vairākas reizes] būtiski grozīta(-s)**. Tā kā ir jāizdara turpmāki grozījumi, minētā(-ais) [regula/lēmums] skaidrības labad būtu jāpārstrādā.

* [iestādes nosaukums] [Regula/Lēmums] ... (OV L ...).

** Sk. [N] pielikumu.”;

b) ja regula vai lēmums, kas jāpārstrādā, nav grozīta(-s):

“(1) [iestādes nosaukums] [Regulā/Lēmumā] [(ES)/(ES, *Euratom*)] [2015] / [1] ...* ir jāizdara vairāki grozījumi. Skaidrības labad minētā(-ais) [regula/lēmums] būtu jāpārstrādā.

* [Iestādes nosaukums] [Regula/Lēmums] ... (OV L ...).”

C.4.3.2. Pants pirms nobeiguma panta par stāšanos spēkā

*“[Y.] pants
Atcelšana*

[Regulu(-as)/Lēmumu(-s)] ... atceļ.

Atsauces uz [atcelto(-ajām) regulu(-ām) / (atcelto(-ajiem) lēmumu(-iem))] uzskata par atsaucēm uz šo [regulu/lēmumu], un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu [O] pielikumā.”

C.4.4. Pielikumi

C.4.4.1. Pārstrādātā direktīvā,

a) kas ir grozīta

“[N] PIELIKUMS

A daļa

Atceltā direktīva
ar tajā [secīgi veikto grozījumu sarakstu / veikto grozījumu]
(minēts [Y.] pantā)

[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva ... (OV L ...)	
[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva ... (OV L ...)	[Tikai ...]
[Pievienošanās akts ...]	[Tikai ...]

B daļa

Termini transponēšanai valsts tiesību aktos [un piemērošanas diena(-s)]

(minēti [Y.] pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš	[Piemērošanas diena]
		...”

b) kas nav grozīta

“[N] PIELIKUMS

Termiņš transponēšanai valsts tiesību aktos [un piemērošanas diena]

(minēts(-i) [Y.] pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš	[Piemērošanas diena]
		...”

C.4.4.2. Pārstrādātā regulā vai lēmumā, kas ir grozīts

“[N] PIELIKUMS

Atceltā(-ais) [regula/lēmums]
ar tajā [secīgi veikto grozījumu sarakstu / veikto grozījumu]

[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] [Regula/Lēmums] ... (OV L ...)	
[Padomes] [Eiropas Parlamenta un Padomes] [Regula/Lēmums] ... (OV L ...)	[Tikai ...]
[Pievienošanās akts ...]	[Tikai ...]”

C.4.4.3. Visos pārstrādātajos aktos

“[O] PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Regula/Lēmums/Direktīva ...	Šī regula/Šis lēmums/Šī direktīva
[(...)] pants	[(...)] pants
[(...)] pants	[(...)] pants
...	
[...pielikums]	[...pielikums]
-	[...pielikums]
-	[...pielikums]”.

C.5. FORMULĒJUMS, KAS ATTIECAS UZ SUBSIDIARITĀTES UN PROPORCIONALITĀTES PRINCIPU

C.5.1. Subsidiaritāte un proporcionalitāte

Standarta apsvērums:

“(…) Ņemot vērā to, ka šīs/šā [regulas/direktīvas/lēmuma] mērķus ... [vajadzības gadījumā norādīt mērķus] nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs ... (minēt iemeslus) dēļ, bet ... [minēt darbības mērogu vai iedarbību] dēļ tos / minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā [regulā/direktīvā/lēmumā] paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.”

Jāuzsver, ka šā standarta apsvēruma negrozāmajā daļā pārņemts attiecīgo LESD noteikumu formulējums. Tiesību aktā iekļautajā (“īstajā”) apsvērumā ir nepieciešams skaidri norādīt iemeslus, kuru dēļ attiecīgajā leģislatīvā akta projektā izvirzītos mērķus būs labāk sasniegt Savienības līmenī²³. Tādēļ jāpievērš uzmanība tam, kā tiek aizpildīta šā apsvēruma mainīgā daļa, kas paredzēta minēto iemeslu ievietošanai.

Minētos iemeslus var iekļaut arī citos apsvērumos. Tādā gadījumā var būt lietderīgi standarta apsvērumā iekļaut atsauci uz minētajiem citiem apsvērumiem (piem., “Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ ...”).²⁴

²³ Par paskaidrojumu attiecībā uz akta atbilstību subsidiaritātes principam sk. arī jo īpaši:

- principus, kas izklāstīti KPR 10.15. punktā;
- [Tiesas 2016. gada 4. maija spriedumu Polija/Parlaments un Padome, C-358/14](#), ECLI:EU:C:2016:323, 111. līdz 125. punkts un [Generālvokātes secinājums šajā lietā](#), ECLI:EU:C:2015:848, 172. līdz 188. punkts.

²⁴ Gadījumos, kad valstu parlamenti ir pieņēmuši pamatotos atzinumus, kas pārstāv balsu skaitu, kurš vienlīdzīgs ar robežlīmeņiem, kas noteikti 7. panta 3. punktā Protokolā Nr. 2 par subsidiaritātes un proporcionalitātes principu piemērošanu, vai ir lielāks par tiem, ir jāpievieno īpaši apsvērumi, lai paskaidrotu lēmumu turpināt leģislatīvā akta projekta izskatīšanu.

C.5.2. Proporcionalitāte²⁵

Standarta apsvērumi:

“(…) Saskaņā ar proporcionalitātes principu pamatmērķa – [minēt galveno mērķi] – sasniegšanai ir vajadzīgs un ir lietderīgi paredzēt noteikumus attiecībā uz [minēt attiecīgā akta noteiktos konkrētos pasākumus]. Šī/šis [regula/direktīva/lēmums] paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu.”

C.5.3. Atkāpe no prasības gaidīt, līdz tiek saņemti pamatoti atzinumi no valstu parlamentiem

Standarta apsvērumi:

“(…) Ņemot vērā ... [norādīt steidzamības iemeslus], tiek uzskatīts par lietderīgu piemērot izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu laikposmu, kas paredzēts Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam pievienotā Protokola Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā 4. pantā.”

Īpašos gadījumos var izmantot citu formulējumu.

Tādos gadījumos kā šis tomēr jāiekļauj standarta norāde par akta projekta nosūtīšanu valstu parlamentiem.

²⁵ Par paskaidrojumu attiecībā uz akta atbilstību subsidiaritātes principam sk. arī principus, kas izklāstīti KPR 10.15. punktā.

C.6. FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ APSPRIEŠANOS, KAS NAV PAREDZĒTA LĪGUMOS

Standarta atbilde:

“(…) Saskaņā ar [Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu / Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. un 2. punktu / ...] ir notikusi apspriešanās ar [Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju / Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju un Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju / ...], kas [atzinuma(-u) sniegšanas diena] sniedza atzinumu(-us)*.

[_____]

* [OV C ... / ...]”.

Šajā sakarā sk. [D.2.5.4.](#) punktu

C.7. FORMULĒJUMS DEFINĪCIJU NOTEIKŠANAI

Definīcijas nereti izklāstītas atsevišķā pantā (sk. KPR 14. punktu), ko parasti izsaka šādi:

*“[3.] pants
Definīcijas*

Šajā [regulā/direktīvā/lēmumā] piemēro šādas definīcijas:

- 1) “...” ir ...; [statiska definīcija]
 - 2) “...” ir ..., kā definēts [Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 43. apakšpunktā]; [dinamiska definīcija]
- ...”

Punktu numerācijai izmanto arābu ciparus ar iekavu aiz tiem. Ja nepieciešams sīkāks apakšiedalījums, otrajā līmenī izmanto mazos burtus ar iekavu aiz tiem, bet trešajā līmenī – mazos romiešu ciparus ar iekavu aiz tiem.

“Šajā [regulā/direktīvā/lēmumā] piemēro šādas definīcijas:

1) ...

a) ...

i) ...”

Konkrētos gadījumos definīciju veidošanai var izmantot citas metodes.

Dažreiz definīcijas ir piemērojamas tikai attiecībā uz kādu apakšiedalījumu akta augstāka līmeņa iedalījumā (daļu, sadaļu, nodaļu vai iedaļu). Būtu vēlams minētās definīcijas iekļaut definīciju pantā, bet tās arī varētu parādīties attiecīgā iedalījuma sākumā šādi: “Šajā [iedaļā] “...” ir “...”.” Neatkarīgi no tā, kuru metodi izmanto, šādas definīcijas raisa vairākus jautājumus, jo īpaši, vai ir lietderīgi ierobežot kādu definīciju, attiecinot to tikai uz konkrētu apakšiedalījumu, ja definētais termins faktiski minēts tikai attiecīgajā apakšiedalījumā, kā arī – par definētajam terminam piešķiramo nozīmi, ja tas minēts arī citā apakšiedalījumā, utt.

C.8. FORMULĒJUMI, KAS ATTIECAS UZ GROZOŠAJIEM AKTIEM

C.8.1. Ievada formulējums

C.8.1.1. Ja kādā aktā izdara vairākus grozījumus:

“[Regulu/Direktīvu/Lēmumu] ... groza šādi:

1) regulas/direktīvas/lēmuma [3.] panta [1.] punktā...

2) regulas/direktīvas/lēmuma [4.] pantā ...

...”

C.8.1.2. Ja kādā akta pamatiedalījuma elementā izdara vairākus grozījumus:

Punktu numerācijai izmanto arābu ciparus ar iekavu aiz tiem; otrajā līmenī izmanto mazos burtus ar iekavu aiz tiem, bet trešajā līmenī – mazos romiešu ciparus ar iekavu aiz tiem.

“[1]) [akta nosaukums] ... pantu / ... punktu / [pirmo] daļu groza šādi:

a) ...

i) ...”

Piemēru, kur parādīti vairāki grozījumi aktā kombinācijā ar grozījumiem pamatiedalījuma elementā, sk. KPR 18.1. punktā.

C.8.2. Aizstāšana²⁶

— “[Regulas] [3.] pantu ... aizstāj ar šādu:

“[3.] *pants*

...”.

— “[Regulas ...] [3.] panta [.. punkta / [pirmo] daļu/ievaddaļu/tekstu/...] aizstāj ar šādu:

“[1.] ...”.

²⁶ Ja jaunajā tekstā izdarīta atsauce uz *Oficiālajā Vēstnesī* publicētu aktu, kas vēl nav citēts grozāmajā aktā, uz zemsvītras piezīmi norāda ar zvaigznīti (*) un **tieši zem jaunā teksta** pirms nobeiguma pēdīgām iekļauj šādu norādi:
“... [jauns teksts]* ...

* ... (OV L ...).”

²⁷ Ja tiek aizstāta numurēta punkta pirmā daļa, tad jaunajā tekstā minētā punkta numuru nenorāda. Piemērs:

“Regulas ... 3. panta 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Komisija veic visus nepieciešamos pasākumus ...”.

- “[Regulas ...] [3.] panta [vārdu(-us)/terminu(-s)] “...” aizstāj ar [vārdu(-iem)/terminu(-iem)] “...”.”²⁸
- “[Regulas ...] [3.] pantā datumu “...” aizstāj ar “...”.”.

C.8.3. Iekļaušana

C.8.3.1. Formulējumi

- “[Regulā ...] iekļauj šādu pantu²⁹:
“[10.a] pants
...”.”,
- “[Regulas ... IV sadaļā] iekļauj šādu pantu³⁰:
“[10.a] pants
...”.”,
- “[Regulas ...] [3.] pantā [aiz [otrā] ievilkuma / pirms [pirmā] ievilkuma] iekļauj šādu ievilkumu³¹:
“—...”.”,
- “[Regulas...] [3.] pantā [aiz/starp [vārda(-iem)/termina(-iem) “...”] un [vārda(-iem)/termina(-iem) “...”]] iekļauj [vārdu(-us)/terminu(-us)] “...”.”.³²

²⁸ Par problēmām, kas saistītas ar vārdu vai terminu aizstāšanu, sk. KPR 18.13.1. punktu.

²⁹ Sarežģītu grozījumu gadījumā atsauce uz iekļaujamā noteikuma numuru var atvieglot grozošā akta lasāmību un konsolidāciju.

³⁰ Šis formulējums jāizmanto tikai tad, ja ir nepieciešams precizēt, kurā teksta apakšiedalījumā jaunais pants ir jāiekļauj.

³¹ Ievilkuma iekļaušana var ietekmēt iekšējās un ārējās savstarpējās atsauces uz turpmākajiem ievilkumiem. Tāpēc šāda iekļaušana jāveic īpaši rūpīgi.

³² Par problēmām, kas saistītas ar terminu vai vārdu iekļaušanu, sk. KPR 18.13.1. punktu.

C.8.3.2. Numerācija

Ja esoša akta pamatdaļā iekļauj pantus, numurētus punktus vai citus apakšiedalījumus, kas identificēti ar numuru vai burtu, tiem piešķir tā paša līmeņa iepriekšējā apakšiedalījuma numuru vai burtu, kam pievienots burts “a”, “b”, “c”, “d” utt. (piemēram, “1.a pants”³³. Izņēmuma gadījumos, ja pantus, punktus vai citus numurētus apakšiedalījumus iekļauj pirms tā paša līmeņa apakšiedalījuma un tas parādās kā pirmais, tos apzīmē kā “-1. pants”, “-1.a pants”, “-1. punkts”, “-1.a punkts”, “-a punkts”, “-aa punkts” utt.³⁴

Ja iekļauj pantus, numurētus punktus vai citus apakšiedalījumus, kas identificēti ar numuru vai burtu, tad turpmākos pantus, punktus vai citus apakšiedalījumus **nepārnumurē**, jo citos aktos jau var būt atsauces uz tiem (sk. KPR 18.2. punktu). Pārnumerācija būtu jāveic, vienīgi veicot kodifikāciju vai pārstrādāšanu.

C.8.4. Papildināšana

C.8.4.1. Formulējumi

— “[Regulas ...] [3.] pantam pievieno šādu punktu³⁵:

“[4.] ...”.

— “[Regulas ...] [3.] pantam pievieno šādu daļu:

“...”.

³³ Otrs burts ir pievienojams tad, ja iepriekšējā tāda paša līmeņa apakšiedalījumā jau ir izmantota tāda pati numerācijas metode. Piemēram, starp 1.a pantu un 1.b pantu iekļautu jaunu pantu atveido kā “1.aa pants”.

³⁴ Sarežģītākus iekļaušanas gadījumus var atrisināt arī, izmantojot “-” zīmi. Piemēram, “1.-a panta” iekļaušana starp 1. pantu un 1.a pantu.

³⁵ Sarežģītu grozījumu gadījumā atsauce uz iekļaujamā noteikuma numuru var atvieglot grozāmā akta lasāmību un konsolidāciju.

C.8.4.2. Numerācija

Ja esoša akta pamatdaļas noteikumiem pievieno pantus, numurētus punktus vai citus apakšiedalījumus, kas identificēti ar numuru vai burtu, tiem piešķir nākamo numuru vai burtu, kas seko tā paša līmeņa apakšiedalījumā.³⁶

C.8.5. Svītrosana³⁷

C.8.5.1. Formulējums

Lai noteikumu vai tā daļu vienkārši svītrotu, var izmantot šādus formulējumus:

- “[Regulas ...] [3.] pantu svītro.”,
- “[Regulas ...] [3.] panta [... punktu/[pirmo] daļu] svītro.”,
- “[Regulas ...] [3.] panta [pirmo] teikumu svītro.”,
- “[Regulas ...] [3.] pantā [terminus/vārdus] svītro.”.³⁸

Līdzīgi, lai svītrotu augstāka līmeņa apakšiedalījumu (daļu, sadaļu, nodaļu, iedaļu), parasti var izmantot, piemēram, šādu formulējumu: “[Regulā ...] [III] nodaļu svītro.”. Tomēr atsevišķos gadījumos šāds formulējums var likt lasītājam šaubīties, vai šāda svītrosana attiecas uz augstāka līmeņa apakšiedalījumu kopā ar visiem tajā ietvertajiem pantiem vai arī tikai uz pašu apakšiedalījumu, neskarot tā saturu. Šādos gadījumos - nolūkā skaidri parādīt svītrojuma mērķi un uzlabot juridisko noteiktību – var izmantot kādu no šādiem formulējumiem.

- “[III] [nodaļu], kurā ietverts [12. līdz 15.] pants, svītro.”,
- “[III] [nodaļu] svītro kā apakšiedalījumu, un tajā ietvertais [12. līdz 15.] pants turpmāk ir daļa no [II] [nodaļas].”.

³⁶ Izņēmuma gadījumos, ja nākamais numurs iepriekš jau bijis piešķirts noteikumam, kurš pēc tam ir svītrots, pievienotajiem apakšiedalījumiem piešķir iepriekšējā tā paša līmeņa apakšiedalījuma numuru vai burtu, kam attiecīgi seko “a”, “b”, “c”, “d”, “e” utt. (sk. KPR 18.2. punktu).

³⁷ Par nepieciešamību izklāstīt svītrosanas pamatojumu apsvērumos sk. KPR 10.6. punktu.

³⁸ Par problēmām, kas saistītas ar terminu vai vārdu svītrosanu, sk. KPR 18.13.1. punktu.

C.8.5.2. Numerācija

Ja svītro pantus, numurētus punktus, citas pamatvienības vai zemāka līmeņa apakšiedalījumus, kas identificēti ar numuru vai burtu, vai augstāka līmeņa apakšiedalījumus, būtu jācenšas **izvairīties no** turpmāko pantu, punktu, citu pamatvienību vai zemāka līmeņa vai augstāka līmeņa apakšiedalījumu **pārnumurēšanas**, jo uz tiem jau var būt atsauces citos aktos (sk. KPR 18.2. punktu). Pārnumurēšanu veic, vienīgi veicot kodifikāciju vai pārstrādāšanu.

C.8.6. Ja veic grozījumus vienā vai vairākos pielikumos

C.8.6.1. Standarta noformējums (grozījumi iekļauti pielikumā)

— Īpaši grozījumi pielikumā

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pantos:

“[Regulas (ES) ...] [pielikumu(-us)/ ... pielikumu] groza saskaņā ar šīs regulas [pielikumu/... pielikumu].”.

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pielikumā:

“... PIELIKUMS

[Regulas ...] [pielikumu(-us)/ ... pielikumu] groza šādi:

1) ...”

— Visa pielikuma aizstāšana:

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pantos:

“[Regulas ...] [pielikumu/... pielikumu] aizstāj ar tekstu šīs [regulas] [pielikumā/... pielikumā].”

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pielikumā:

“[...] PIELIKUMS

“[...] PIELIKUMS

...”.

— Jauna pielikuma iekļaušana:

Formulējums, ko iekļauj grozošā akta pantos:

“[Regulā ...] kā [pielikumu/... pielikumu] iekļauj šīs [regulas] [... pielikumā] ievietoto tekstu.”

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pielikumā:

“[...] PIELIKUMS

“... PIELIKUMS

...”.”

C.8.3.2. punkts būtu jāpieņem pēc analogijas jaunā pielikuma un sekojošo pielikumu numerācijai.

— Jauna pielikuma pievienošana:

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pantos:

“[Regulu ...] groza šādi:

[(...) [vienīgo pielikumu numurē kā I pielikumu;]

(...) kā ... pielikumu pievieno šīs [regulas] [pielikumā/...pielikumā] ievietoto tekstu;”

Formulējums, kas jāiekļauj grozošā akta pielikumā:

“[...] PIELIKUMS

“PIELIKUMS

...”.”

C.8.4.2. punkts būtu jāpiemēro pēc analogijas jaunā pielikuma numerācijai.

C.8.6.2. Īpašs noteikums par noformējumu vienkārša grozījuma gadījumā (izmantojot tiešu grozījumu pantos)

— “[Regulas ...] ... pielikumu groza šādi:

“1)”.”,

— “[Regulu ...] groza šādi:

“1)”.

...

[4]) ...pielikuma [nosaukumu] aizstāj ar šādu:

“...”.”

C.8.7. Grozījumi, kas neattiecas uz kādas valodas versiju

Reizēm daži grozošā akta noteikumi neskar kādas valodas versiju vai tiem nav jēgas attiecībā uz to, jo attiecīgās valodas versijā grozāmais akts jau atbilst izmaiņām, kādas tiks veiktas pārējo valodu versijās.

Tādēļ ir pareizi attiecīgās valodas versijā saglabāt to neskarošā vai attiecībā uz to bez jēgas esošā grozījumu noteikuma numerāciju un iekļaut piezīmi: “(uz [latviešu] valodas versiju neattiecas)”.

C.9. ATCELŠANAS UN PAGARINĀŠANAS FORMULĒJUMS

C.9.1. Atcelšana³⁹

Atcelšana, kas stājas spēkā dienā, kad stājas spēkā akts, ar ko atceļ:

— “[Regulu ...] atceļ.”.

Atcelšana, kas stājas spēkā citā dienā:

— “[Regulu ...] atceļ no ...”.

C.9.2. Pagarināšana

— “[Regulas ...] [... pantā] datumu ... aizstāj ar ...”.

C.10. FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ STĀŠANOS SPĒKĀ UN PIEMĒROŠANAS LAIKU^{40 41 42}

C.10.1. Stāšanās spēkā

- “[Šī regula] stājas spēkā [dienā, kad to publicē] [nākamajā/divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas] *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁴³.”,
- “[Šī regula] stājas spēkā ...”.

³⁹ Attiecībā uz nepieciešamību iekļaut apsvērumos atcelšanas pamatojumu sk. KPR [10.6.](#) punktu. Attiecībā uz kodificētām redakcijām sk. īpašu formulējumu [C.3.3.](#) punktā. Attiecībā uz pārstrādātām redakcijām sk. īpašu formulējumu [C.4.2.3.](#) un [C.4.3.2.](#) punktā. Attiecībā uz atsaucēm uz datumiem un termiņiem sk. arī [D.10.](#) punktu.

⁴⁰ Direktīvu pārstrādāšanai – sk. īpašo formulējumu, kas izklāstīts [C.4.3.2.](#) punktā.

⁴¹ Norāde, ka ar attiecīgo datumu ir saprotama diena, to “ieskaitot”, ir lieka visos [C.10.](#) punktā izklāstītajos formulējumos.

⁴² Adresātiem var atvieglot attiecīgā tiesību akta piemērošanu, ja kā spēkā stāšanās vai piemērošanas dienu norāda dienu, kas ir gada, gada ceturkšņa vai vismaz kalendārā mēneša pirmā diena.

⁴³ Ja piemērošana ir ar atpakaļejošu spēku, jālieto frāze: “... stājas spēkā **dienā**, kad to publicē...”.

C.10.2. Piemērošanas laiks

Ja akta vai atsevišķu tā noteikumu piemērojamības laikposms nav neierobežots laikposms, kas sākas spēkā stāšanās dienā (piemērošana ar atpakaļejošu spēku⁴⁴, atliktā vai ierobežotā piemērošana), pēdējā pantā būtu jālieto viens no šādiem formulējumiem:

- “[Šo regulu] piemēro [no .../līdz .../no ... līdz .../...].”,
- “[3. pantu] piemēro [no .../līdz .../no ... līdz .../...].”,
- “[Šī regula] stājas spēkā [nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*].

To piemēro no ...

Tomēr [3. pantu] piemēro no ...”

- “[Šī regula] zaudē spēku ...”,
- “[3. pantu] beidz piemērot ...”.

Alternatīvi pantā, kas nav pēdējais pants, var izmantot šādu formulējumu:

- “... laikposmā no ... līdz ...”,
- “... no ... līdz ...”,
- “... [sākot ar] no ...”.

⁴⁴ Pamatojums piemērošanai ar atpakaļejošu spēku būtu īpaši uzmanīgi jāizklāsta apsvērumos (KPR 10.14. punkts).

C.11. FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ TIEŠU PIEMĒROJAMĪBU UN ADRESĀTIEM

C.11.1. Regulu tieša piemērojamība

Regulas, kas ir piemērojamas un attiecas uz visām dalībvalstīm:

“Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.”

Regulas, kas ir piemērojamas un attiecas tikai uz dažām dalībvalstīm (piemēram, dalībvalstis, kuras pieņēmušas euro):

“Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.”

Šis formulējums nav regulas pēdējā panta sastāvdaļa. To ievieto starp pēdējo pantu un vārdiem “..., ... gada”.

C.11.2. Direktīvas adresāti

Ja direktīva ir adresēta visām dalībvalstīm:

“... pants

[Adresāti]

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.”

Ja direktīva ir adresēta tikai dažām dalībvalstīm (piemēram, dalībvalstīm, kuras pieņēmušas euro):

“ ... pants

[Adresāti]

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.”

C.11.3. Lēmumu adresāti

Saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pieņemtos lēmumos vai nu ir noteikts, ka tie ir adresēti visām dalībvalstīm vai dažām dalībvalstīm, vai nav noteikts neviens adresāts.

Ja lēmums ir adresēts visām dalībvalstīm:

“.... *pants*

[Adresāti]

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.”

Ja lēmums ir adresēts tikai dažām dalībvalstīm (piemēram, dalībvalstīm, kuras pieņēmušas euro):

“ *pants*

[Adresāti]

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.”

C.12. ŠENGENAS AKTU UN CITU LESD TREŠĀS DAĻAS V SADAĻAS AKTU FORMULĒJUMS

C.12.1. Šengenas akti

C.12.1.1. Islande un Norvēģija – līdzdalība piemērošanā

“(…) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā* šī/šīs [regula/direktīva/lēmums] ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK** 1. panta ... punktā.

* OV L 176, 10.7.1999., 36. lpp., ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

** Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).”

C.12.1.2. Šveice – līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD pantu, kas nav 82. līdz 89. pants (bijusī EK līguma Trešās daļas IV sadaļa)

“(…) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā* šī [regula/direktīva/lēmums] ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK** 1. panta [...] punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK*** 3. pantu.⁴⁵

* OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

** Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** Padomes Lēmums 2008/146/EK (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).”

⁴⁵ Pat pēc bijušās EK līguma Trešās daļas IV sadaļas un LES VI sadaļas apvienošanas abi lēmumi attiecībā uz Šveices asociēšanu joprojām ir piemērojami un abi gadījumi ir jānošķir. Tas pats attiecas uz Lihtenšteinu.

C.12.1.3. Šveice - līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD 82. līdz 89.pantu (bijusī LES VI sadaļa)

“(…) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā* šī [regula/direktīva/lēmums] ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK** 1. panta ... punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/149/TI*** 3. pantu.⁴⁶

* OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

** Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** Padomes Lēmums 2008/149/TI (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 50. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/149/oj>).”

⁴⁶ Īpaša atsauce uz Lēmumu 1999/437/EK parasti nav vajadzīga, jo tā jau ir ietverta apsvērumā attiecībā uz Islandi un Norvēģiju.

C.12.1.4. Lihtenšteina - līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD pantu, kas nav 82. līdz 89. pants (bijusī EK līguma Trešās daļas IV sadaļa)

“(…) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā* šī/šis [regula/direktīva/lēmums] ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK** 1. panta punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES*** 3. pantu.

* OV L 160, 18.6.2011., 21. lpp.

** Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanas (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).”

C.12.1.5. Lihtenšteina - līdzdalība piemērošanā, pamatojoties uz LESD
82. līdz 89. pantu (bijusī LES VI sadaļa)

“(…) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā* šī/šis [regula/direktīva/lēmums] ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK** 1. panta punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/349/ES*** 3. pantu.⁴⁷

* OV L 160, 18.6.2011., 3. lpp.

** Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

*** Padomes Lēmums 2011/349/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, jo īpaši saistībā ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās un policijas sadarbību (OV L 160, 18.6.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/349/oj>).”

⁴⁷ Īpaša atsauce uz Lēmumu 1999/437/EK parasti nav vajadzīga, jo tā jau ir ietverta apsvērumā attiecībā uz Islandi un Norvēģiju.

C.12.1.6. Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice – līdzdalība komitejās

“(…) Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice ir iesaistītas to komiteju darbā, kuras palīdz Komisijai īstenot tās izpildvaru attiecībā uz Šengenas *acquis* īstenošanu, piemērošanu un pilnveidošanu – saskaņā ar 2011. gada 22. septembra vienošanos* starp Eiropas Savienību un minētajām asociētajām valstīm.

* Vienošanās starp Eiropas Savienību un Islandes Republiku, Lihtenšteinas Firstisti, Norvēģijas Karalisti un Šveices Konfederāciju par šo valstu līdzdalību to komiteju darbā, kuras palīdz Eiropas Komisijai īstenot izpildvaru attiecībā uz Šengenas *acquis* īstenošanu, piemērošanu un pilnveidošanu (OV L 103, 13.4.2012., 4. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2012/193/oj).”

C.12.1.7. Dānija – nepiedalīšanās (ar iespēju pievienoties)

“(…) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs/šā [regulas/direktīvas/lēmuma] pieņemšanā un Dānijai šī/šis [regula/direktīva/lēmums] nav saistoša(-s) un nav jāpiemēro. Tā kā šī/šis [regula/direktīva/lēmums] pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par šo [regulu/direktīvu/lēmumu], izlemj, vai tā šo [regulu/direktīvu/lēmumu] ievieš savos tiesību aktos.”⁴⁸

C.12.1.8. Īrija – līdzdalība

“(…) Īrija piedalās šajā [regulā/direktīvā/lēmumā] saskaņā ar Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienotā Protokola Nr. 19 par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā, 5. panta 1. punktu un saskaņā ar Padomes Lēmuma 2002/192/EK* 6. panta 2. punktu*.

* Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).”

⁴⁸ Šis apsvērums tiks pārskatīts, tiklīdz Dānija būs iesniegusi paziņojumu saskaņā ar Protokola Nr. 22 8. panta 1. punktu.

C.12.1.9. Īrija – nepiedalīšanās

“(…) Šī/Šis [regula/direktīva/lēmums] ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK*, tādēļ Īrija nepiedalās šīs/šā [regulas/direktīvas/lēmuma] pieņemšanā un Īrijai šī/šis [regula/direktīva/lēmums] nav saistoša(-s) un nav jāpiemēro⁴⁹.”

* Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).”

C.12.1.10. Jaunās dalībvalstis, kurās Šengenas *acquis* vēl nav pilnībā stājies spēkā⁵⁰

“(…) Šī/Šis [regula/direktīva/lēmums] ir akts, kas pilnveido Šengenas *acquis* vai ir kā citādi saistīts ar to, kā attiecīgi noteikts [2003. gada Pievienošanās akta 3. panta 1. punktā, 2005. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā un 2011. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā / 2003. gada Pievienošanās akta 3. panta 2. punktā, 2005. gada Pievienošanās akta 4. panta 2. punktā un 2011. gada Pievienošanās akta 4. panta 2. punktā].”

C.12.2. Citi LESD Trešās daļas V sadaļas akti (akti, kas nav Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana)

C.12.2.1. Dānija – apsvērums par īpašo nostāju

“(…) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs/šā [regulas/direktīvas/lēmuma] pieņemšanā un Dānijai šī/šis [regula/direktīva/lēmums] nav saistoša(-s) un nav jāpiemēro.”⁵¹

⁴⁹ Gadījumiem, uz kuriem attiecas 5. panta 2. punktā aprakstītā situācija, un atbilstīgi Protokolam Nr. 19, netiek piedāvāts standarta apsvērums.

⁵⁰ Šis apsvērums kļūs lieks, tiklīdz attiecīgās dalībvalstis pilnībā piedalīsies Šengenas *acquis*.

⁵¹ Šis apsvērums tiks pārskatīts, tiklīdz Dānija būs iesniegusi paziņojumu saskaņā ar Protokola Nr. 22 8. panta 1. punktu.

C.12.2.2. Īrija – apsvērumi par īpašo nostāju: nepiedalīšanās

“(…) Saskaņā ar 1. un 2. pantu [un 4.a panta 1. punktu⁵²] Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šīs/šā [regulas/direktīvas/lēmuma] pieņemšanā un šī/šis [regula/direktīva/lēmums] tai nav saistoša(-s) un nav jāpiemēro.”

C.12.2.3. Īrija – apsvērumi par īpašo nostāju: līdzdalība

“(…) Saskaņā ar 3. pantu [un 4.a panta 1. punktu⁵³] Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija [... vēstulē] ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs/šā [regulas/direktīvas/lēmuma] pieņemšanā un piemērošanā.”

C.12.2.4. Akti, kas aizstāj esošu aktu, kas jau ir saistošs Īrijai (pārstrādāšana *de facto*)

a) Nosaukums

“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) [2015]/[1]

(... gada ...)(,)

ar ko/par ... un [ar ko] aizstāj [Pamatlēmumu .../Direktīvu ...]”

⁵² Formulējums jāiekļauj, ja ir runa par aktu, ar ko groza, aizstāj vai atceļ (to aizstājot, kā pārstrādāšanas gadījumā) esošu aktu, kas jau ir saistošs Īrijai.

⁵³ Formulējums jāiekļauj, ja ir runa par aktu, ar ko groza, aizstāj vai atceļ (to aizstājot, kā pārstrādāšanas gadījumā) esošu aktu, kas jau ir saistošs Īrijai.

- b) Īpašs apsvērums (jāiekļauj tuvu preambulas beigām un pirms līdzdalības vai nepiedalīšanās apsvērumiem)

“(…) Šīs direktīvas mērķis ir grozīt un paplašināt [Pamatlēmuma .../Direktīvas ...] noteikumus. Ņemot vērā to, ka ieviešamie grozījumi ir nozīmīgi gan skaita ziņā, gan pēc būtības, lielākas skaidrības labad attiecībā uz dalībvalstīm, kam šī direktīva ir saistoša, būtu pilnībā jāaizstāj [Pamatlēmums .../Direktīva ...].”

- c) Nobeiguma pants par aizstāšanu

“[X.] pants

[[Pamatlēmuma .../Direktīvas ...] aizstāšana]

Neskarot dalībvalstu saistības attiecībā uz termiņu [pamatlēmuma/direktīvas] transponēšanai valstu tiesību aktos, ar šo direktīvu attiecībā uz dalībvalstīm, kurām tā ir saistoša, aizstāj [Pamatlēmumu .../Direktīvu...].

Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, atsaucies uz [Pamatlēmumu .../Direktīvu ...] uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu.”

C.13. DIREKTĪVU TRANSPONĒŠANAS FORMULĒJUMS⁵⁴

Šāds formulējums attiecas uz vairākumu parasto situāciju. Direktīvas transponēšanas formulējums var atšķirties atkarībā no attiecīgās direktīvas īpatnībām.⁵⁵

- C.13.1. Piemērošana katrā dalībvalstī noteiktā laikposmā vai līdz noteiktam termiņam

“... pants

1. Dalībvalstīs [stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi/veic vajadzīgos pasākumus], lai izpildītu šīs direktīvas prasības [līdz .../no .../... no tās spēkā stāšanās dienas]. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

⁵⁴ Attiecībā uz pārstrādātām redakcijām sk. [C.4.2.3.](#) punktā noteikto transponēšanas īpašo formulējumu.

⁵⁵ Komisijas priekšlikumā izmantotais formulējums var arī nedaudz atšķirties.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus tos valstu tiesību aktu [galvenos] noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva. [Komisija par to informē pārējās dalībvalstis.]”

C.13.2. Piemērošana no tās pašas dienas visās dalībvalstīs

“... *pants*

1. Dalībvalstis [, apspriedušās ar Komisiju,] vēlākais līdz ... pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Tās piemēro minētos noteikumus no

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Tiklīdz šī direktīva stājas spēkā, dalībvalstis nodrošina, ka Komisijai laikus, lai tā varētu iesniegt savus apsvērumus, paziņo par visiem normatīvo vai administratīvo aktu projektiem, ko dalībvalstis paredz pieņemt jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.”

C.13.3. Pieņemšana, publicēšana un piemērošana katrā dalībvalstī noteiktā laikposmā vai līdz noteiktam termiņam

“... *pants*

Dalībvalstis līdz ... pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai līdz ... izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.”

C.13.4. Dalībvalstis, kurās jau pastāv noteikumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu direktīvas prasības

“Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savus normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz šīs direktīvas piemērošanu.”

C.13.5. Vienīgi tiesības veikt pasākumus

“Dalībvalstis tūlīt informē Komisiju par pasākumiem, ko tās veic, piemērojot šo direktīvu.”

C.13.6. Saikne starp direktīvas noteikumiem un valstu transponēšanas pasākumiem

Direktīvās dažreiz ir norāde uz nepieciešamību skaidrojošā dokumentā norādīt saikni starp direktīvas noteikumiem un dalībvalstu pieņemtajiem transponēšanas pasākumiem. Šī norāde tiek formulēta kā apsvērums:

“(…) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem* dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.

* OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp."

C.14. FORMULĒJUMS ATTIECĪBĀ UZ SODIEM/SANKCIJĀM VALSTS LĪMENĪ

C.14.1. Regulā

“Dalībvalstis paredz noteikumus par [sodiem/sankcijām], ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie(-ās) [sodi/sankcijas] ir efektīvi(-as), samērīgi(-as) un atturoši(-as). Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus [līdz .../nekavējoties] dara zināmus Komisijai un [nekavējoties] paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.”

C.14.2. Direktīvā

“Dalībvalstis paredz noteikumus par [sodiem/sankcijām], ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie(-ās) [sodi/sankcijas] ir efektīvi(-as), samērīgi(-as) un atturoši(-as). Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus [līdz .../nekavējoties] dara zināmus Komisijai un [nekavējoties] paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.”

D. D DAĻA — PAPILDU NOTEIKUMI TIESĪBU AKTU IZSTRĀDEI

D.1. NOSAUKUMA SASTĀDĪŠANA

D.1.1. Vispārīgi

Sk. KPR 8. punktu.

D.1.2. Attiecīgā teritorija

Aktos, kas pieņemti ar parasto likumdošanas procedūru, kā attiecīgo teritoriju parasti norāda ar “(ES)”.

Dažreiz aktam ir divi juridiskie pamati – viens LESD un otrs *Euratom* līgumā. Šādos gadījumos nosaukumā ietver vārdus “(ES, *Euratom*)”.

D.1.3. Numerācija

Sagatavojot publicēšanai aktu, kas pieņemts saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, Publikāciju birojs akta nosaukumā pēc norādes uz attiecīgo teritoriju ievieto numuru. Kopš 2015. gada 1. janvāra minētajā numurā iekļauj publicēšanas gadu, kam seko kārtas numurs (piemēram, “2015/1”).⁵⁶

⁵⁶ Vairāk informācijas sk. Publikāciju biroja oficiālajā dokumentā “ES tiesību aktu numerācijas saskaņošana”.

D.1.4. Pilns nosaukums

D.1.4.1. Īsums

KPR ([8.](#) punkts) jo īpaši nosaka, ka nosaukumam jābūt pēc iespējas īsam. To panāk, *inter alia*, šādi:

- saīsinot tā akta nosaukumu, uz kuru izdara atsauci, kā noteikts KPR [16.10.1.](#) punktā⁵⁷, un
- izmantojot saīsinātas formas (piemēram, “Eiropas Savienības” vietā – “Savienība”, “Eiropas Savienības dalībvalstis” vietā – “dalībvalstis”, “Līgums par Eiropas Savienības darbību” vietā – “LESD”) un izņēmuma kārtā izmantojot plaši lietotus akronīmus un saīsinājumus (piemēram, “ĀKK, ESAO, Eiropols”).

D.1.4.2. Akti, ar kuriem groza vai atceļ aktus

Sk. KPR [8.3.](#), [18.9.](#), [18.10](#) un [19.3.](#) punktu. Tādējādi tiek atzīmēts, ka, ja akta mērķis ir grozīt citu aktu, tā nosaukumā jābūt vārdiem “ar kuru groza” (nebūtu jālieto tādi vārdi kā “ar kuru aizstāj”, jo tie pauž tikai vienu juridisku darbību formu aktu grozīšanai).

Lai noteiktu kārtību, kā grozošā akta nosaukumā atsaukties uz grozītajiem aktiem, ņem vērā šādus kritērijus:

1. autors – uz Eiropas Parlamenta un Padomes aktiem atsaucas pirms Padomes aktiem; uz Padomes aktiem atsaucas pirms Komisijas aktiem;

⁵⁷ Minētajā KPR punktā ir daži formulējuma piemēri, kuri padarītu nosaukumu nevajadzīgi smagnēju un kuri tādēļ būtu jāizlaiž. Nākamajā piemērā ir nevajadzīga to elementu atkārtošana, kas jau ir minēti nosaukumā. Tādējādi turpmāk norādītā piemēra beigu daļā Regulas (EEK) Nr. 1408/71 nosaukuma tematisko daļu neatkārto, lai arī tā ir Regulas (EEK) Nr. 574/72 pilna nosaukuma sastāvdaļa: “Padomes Regula (EK) Nr. 118/97 (1996. gada 2. decembris), ar kuru groza un atjaunina Regulu (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, un Regulu (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka Regulas (EEK) Nr. 1408/71 īstenošanas kārtību”.

2. akta datums – atsauces uz vairākiem aktiem, kurus pieņēmis viens un tas pats autors vai autori, liek hronoloģiskā kārtībā;
3. akta veids – ja groza vairākus aktus, kurus pieņēmis viens un tas pats autors vai autori tajā pašā dienā, vispirms min regulas, tām seko direktīvas un tad lēmumi;
4. kārtas numurs – atsauces uz vairākiem viena veida aktiem, kurus tajā pašā dienā pieņēmis viens un tas pats autors vai autori, liek secībā pēc numuriem, kurus Publikāciju birojs piešķīris aktiem, kad tie tika publicēti (gads, kuram seko kārtas numurs).

Akta, ar kuru atceļ citu aktu, nosaukumā jāiekļauj vārdi “ar ko/kuru atceļ”, izņemot gadījumu, kad akts, ar kuru atceļ, ir kodifikācija (sk. [C.3.1.](#) punktu) vai pārstrādāta redakcija (sk. [C.4.1.](#) punktu).⁵⁸ Īpašos noteikumus, ko piemēro grozošo aktu nosaukumiem, pēc analogijas piemēro arī aktu, ar kuriem atceļ, nosaukumiem.

Akta, ar kuru groza un atceļ citus aktus, nosaukumā kā pirmā būtu jāiekļauj atsauce uz grozījumiem, bet tikai pēc tam - atsauce uz aktiem, kurus paredzēts atcelt.

Ja ar aktu paredzēts grozīt vai atcelt ļoti lielu skaitu citu aktu, tad, izņēmuma gadījumā, nav nepieciešams iekļaut atsauci uz visiem šādiem aktiem. Tā vietā var izmantot citu formulējumu, saglabājot teksta lasāmību.⁵⁹

D.1.4.3. Kodifikācija un pārstrādāšana

Kodificētiem aktiem (sk. [C.3.1.](#) punktu) un pārstrādātiem aktiem (sk. [C.4.1.](#) punktu) piemēro speciālus noteikumus.

⁵⁸ Komisijas priekšlikumā piemērotie noteikumi var nedaudz atšķirties.

⁵⁹ Piemēram, “Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1137/2008 (2008. gada 22. oktobris), ar ko vairākus instrumentus, kuriem piemēro Līguma 251. pantā noteikto procedūru, pielāgo Padomes Lēmumam 1999/468/EK attiecībā uz regulatīvo kontroles procedūru – Pielāgošana regulatīvajai kontroles procedūrai – pirmā daļa”.

D.1.4.4. Grozījums Civildienesta noteikumos

Ja ar regulām groza Civildienesta noteikumus, tos norāda tieši kā priekšmetu, nepieminot regulu, ar kuru ievieš Civildienesta noteikumus (tādēļ, ka Civildienesta noteikumu pamatnoteikumi ir paredzēti vairākos aktos):

“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES, Euratom*) [2015]/[1]

(... gada ...),

ar ko groza Eiropas Savienības Civildienesta noteikumus [un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību] [attiecībā uz ...]”,

nevis

“EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES, Euratom*) [2015]/[1]

(... gada ...),

ar ko groza Padomes Regulu (EEK, Euratom, EOTK) No 259/68 [attiecībā uz ...]”.

D.2. NORĀŽU SASTĀDĪŠANA

D.2.1. Vispārīgi

Sk. 9. punktu.

D.2.2. Norādes par juridisko pamatu

Sk. A daļu, F. un G. aili

D.2.3. Norādes akta projektam, kas jāiesniedz likumdevējam

Sk. A daļu, H1. līdz H4. aili

* Vārdu “*Euratom*” vienmēr **slīpina, izņemot gadījumu**, ja tas ir iekļauts nosaukumā titullapā (kā šajā piemērā). Ja attiecīgajā dokumentā atkārtoti akta nosaukumu vai min cita akta nosaukumu, kurā iekļauts apzīmējums “*Euratom*”, to slīpina.

* Vārdu “*Euratom*” vienmēr **slīpina, izņemot gadījumu**, ja tas ir iekļauts nosaukumā titullapā (kā šajā piemērā). Ja attiecīgajā dokumentā atkārtoti akta nosaukumu vai min cita akta nosaukumu, kurā iekļauts apzīmējums “*Euratom*”, to slīpina.

D.2.4. Norāde par nosūtīšanu valstu parlamentiem

Sk. A daļu, I. aili.

D.2.5. Norādes par apspriešanos

Sk. A. daļu, J. līdz O. aili.

D.2.5.1. Apspriešanās, kuru rezultātā netiek sniegts atzinums

Ja Līgumos ir paredzēta apspriešanās ar iestādi vai struktūru, bet šādas apspriešanās rezultātā netiek sniegts atzinums, norādi par apspriešanos, kas parasti formulēta “ņemot vērā ... [iestādes vai struktūras nosaukums] atzinumu”, aizstāj ar norādi “pēc apspriešanās ar ... [iestādes vai struktūras nosaukums]”. Šādos gadījumos norādē nav zemsvītras piezīmes vai citas informācijas.

D.2.5.2. Kad tiek sniegts vairāk nekā viens atzinums

Dažreiz notiek apspriešanās ar iestādi vai struktūru, un tā sniedz vairāk nekā vienu atzinumu. Šādos gadījumos ir jāmin visi minētie atzinumi kopā ar informāciju par publikāciju, ja tā ir pieejama.

Ja, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ir sniegusi divus atzinumus un tie ir publicēti, norāde un zemsvītras piezīme ir šāda:

“ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumus* ,

* OV ... un OV”

Ja tikai pirmais Komitejas atzinums ir publicēts, norāde un zemspītras piezīme ir šāda:

“ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumus*,

* [2010. gada 17. marta] atzinums (OV ...) un [2011. gada 8. septembra] atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).”

D.2.5.3. Līgumos paredzēta fakultatīva apspriešanās

Norāde “ņemot vērā ... [iestādes vai struktūras nosaukums] atzinumu” jāievieto arī tad, kad atzinums ir sniegts pēc Līgumos paredzētās fakultatīvās apspriešanās vai iniciatīvas (piemēram, saskaņā ar LESD 304. panta pirmās daļas otro un trešo teikumu). Ja apspriešanās ar Parlamentu, Padomi vai abām iestādēm ir fakultatīva un apspriešanās rezultātā netiek sniegts atzinums, minēto norādi aizstāj ar norādi “pēc apspriešanās ar ... [iestādes vai struktūras nosaukums],” bez zemspītras piezīmes vai citas informācijas. Ja Komisijas apspriešanās ir fakultatīva un apspriešanās rezultātā netiek sniegts atzinums, uz šo procedūru norādē neatsaucas.

D.2.5.4. Apspriešanās, kas nav paredzēta Līgumos

Atzinumus, kas nav paredzēti Līgumos (piemēram, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja vai citu tehnisku struktūru atzinumi), norādēs nemin. Tos parasti min apsvērumu beigu daļā, izmantojot C.6. punktā paredzēto formulējumu.

D.2.6. Norāde par likumdošanas procedūru

D.2.6.1. Pieņemšana pirmajā lasījumā

Norāde un zemspītras piezīme ir šāda:

“saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,*

* Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta] un Padomes ... lēmums.”

D.2.6.2. Pieņemšana otrajā lasījumā

Norāde un zemspītras piezīme ir šāda:

“saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,”^{*}

* Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta] un Padomes ... nostāja pirmajā lasījumā [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta]. Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta] un Padomes ... lēmums⁶⁰].”.

D.2.6.3. Pieņemšana trešajā lasījumā

Norāde un zemspītras piezīme ir šāda:

“saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, [ņemot vērā Samierināšanas komitejas ... gada ... apstiprināto kopīgo dokumentu...,]”^{*}

* Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta] un Padomes ... nostāja pirmajā lasījumā [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta]. Eiropas Parlamenta ... nostāja [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta]. Eiropas Parlamenta ... normatīvā rezolūcija [(OV ...)] [*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta] un Padomes ... lēmums.”.

⁶⁰ Vārdus “un Padomes ... lēmums” ievieto, ja Padome ir pieņēmusi visus Parlamenta grozījumus otrajā lasījumā. Šos vārdus neraksta (jo tiem nav nozīmes), ja Parlaments otrajā lasījumā ir pieņēmis Padomes nostāju pirmajā lasījumā.

D.3. APSVĒRUMU IZSTRĀDE

Vispārīgi noteikumi par apsvērumiem: sk. KPR 10. un 11. punktus un A daļas R aili.

Īpaši noteikumi un formulējums:

- deleģētie akti: sk. C.1.1. punktu,
- īstenošanas akti: sk. C.2.1.1. un C.2.2. punktu,
- kodifikācija: sk. C.3.2. punktu,
- pārstrādāšana: attiecībā uz direktīvām sk. C.4.2.1. un C.4.2.2. punktu un attiecībā uz regulām un lēmumiem sk. C.4.3.1. punktu,
- proporcionalitāte un subsidiaritāte: sk. KPR 10.15. punktu un C.5. punktu,
- apspriešanās, kuras nav paredzētas Līgumos: sk. C.6. punktu,
- grozošie akti: sk. KPR 18.11. un 18.12. punktu,
- Šengenas akti un citi LESD Trešās daļas V sadaļā paredzētie akti: sk. C. 12. punktu.

D.4. PAMATDAĻAS IZSTRĀDE

D.4.1. Vispārīgi

Sk. KPR 12. līdz 15. punktu.

D.4.2. Standarta struktūra

Sk. B daļu.

D.4.3. Apakšiedalījums

Pantus var **grupēt kopā** daļās, sadaļās, nodaļās un iedaļās un var **sadalīt** numurētos punktos, nenumurētās daļās, apakšpunktos un ievilkumos: sk. KPR 4.4., 4.5., 7.3. un 15.4. punktu.

Praktisku iemeslu dēļ, jo īpaši, lai visās valodās būtu vienādas atsauces uz zemsvītras piezīmēm, tekstu iedalījumam **teikumos** (sākas ar lielo burtu un beidzas ar punktu) ir jābūt vienādam tekstā visās valodās. Ja šī principa dēļ ir grūtības kādā no valodām, vajadzīgajās teksta iedalījuma vietās lieto semikolu.

Tā kā panti un punkti ir neatkarīgas teksta vienības, teksta skaidrības labad dažādos pantos vai dažādos punktos ir lietderīgi un pat nepieciešams **atkārtot terminus**, kā arī pilnas atsauces, kā parādīts šajā piemērā.

Tā vietā, lai rakstītu:

- “1. Komisija veic visus vajadzīgos pasākumus ...
- 2. Tā pieņem **minētos** pasākumus saskaņā ar procedūru...”,

labāk rakstīt:

- “1. Komisija veic visus vajadzīgos pasākumus ...
- 2. **Komisija pieņem 1. punktā minētos pasākumus** saskaņā ar procedūru ...”.

D.4.4. Uzskaitījums

D.4.4.1. Uzskaitījums teikumā bez ievaddaļas

Saikni starp dažādiem elementiem uzskaitījumā teikumā ir ieteicams norādīt šādi:

- kumulatīvā uzskaitījuma gadījumā ar vārdu “un”,
- alternatīvā uzskaitījuma gadījumā ar vārdiem “vai nu..., vai [arī]...”,
- jaukta uzskaitījuma gadījumā (t.i., dubultā hipotēze: viens elements no uzskaitījuma, vai vairāki vai visi elementi) ar vārdiem “... vai ... vai abi” vai, ja labāks risinājums nav pieejams un ja nav iespējams ievietot ievaddaļu, var lietot vārdus “un/vai”.

Saiklis “vai” būtu jālieto tikai tādā gadījumā, ja ir nepārprotami skaidra saikne, ņemot vērā Tiesas spriedumu⁶¹ par to, ka “vai” nozīme var atšķirties atkarībā no konteksta.

D.4.4.2. Uzskaitījums, pirms kura ir ievaddaļa

Uzmanība jāpievērš tam, lai katrs uzskaitījuma elements būtu saskaņots ar pārējiem elementiem un tieši attiektos uz ievaddaļu. Tādēļ uzskaitījumā jāizvairās ievietot autonomus teikumus vai punktus (jo īpaši sk. piemēru KPR 15.3. punktā). Būtu jāizvairās arī no tādām konstrukcijām, kurās teikums sākas ievaddaļā un turpinās pēc uzskaitījuma.⁶²

⁶¹ Sk. Tiesas 2005. gada 12. jūlija spriedumu lietā Komisija/Francijs, C-304/02, ECLI:EU:C:2005:444, 83. punkts.

⁶² Piemēram, teikums būtu jāformulē šādi:

“Dalībvalstis aizliedz dzīvniekus, kurus tur vai audzē pārtikas ražošanai, barot ar:

a) proteīniem, kas iegūti no dzīvniekiem,
b) apstrādātiem dzīvnieku proteīniem.”,

nevis šādi:

“Dalībvalstis aizliedz barot ar:

a) proteīniem, kas iegūti no dzīvniekiem, vai
b) apstrādātiem dzīvnieku proteīniem
dzīvniekus, kurus tur vai audzē pārtikas ražošanai.”

Turklāt ir jābūt skaidram, vai uzskaitījums, kas seko pēc ievaddaļas, ir kumulatīvs, alternatīvs vai jaukts (sk. [D.4.4.1.](#) punktu). Ja iespējams, to vajadzētu izdarīt jau pašā ievaddaļā, izmantojot vārdus “[katrs/abi/visi] no šādiem”, “viens no šādiem” vai “viens vai vairāki no šādiem”. Ja to nav iespējams izdarīt ievaddaļā, būtu skaidri jānorāda saikne starp elementiem uzskaitījumā, pievienojot vārdus “un”, “vai”, “un/vai” aiz uzskaitījuma pirmspēdējā elementa. Minētā prakse tomēr var izraisīt grūtības, ja vēlāk uzskaitījumā tiek izdarīti grozījumi, un arī tāpēc, ka saikļa “vai” nozīme var nebūt skaidra (sk. [D.4.4.1.](#) punktu).

Ievaddaļas beigās vienmēr liek kolu (:).⁶³

Uzskaitījumā iekļauto punktu numerācijai pirmajā līmenī izmanto mazos burtus ar iekavu aiz tiem, otrajā līmenī izmanto mazos romiešu ciparus ar iekavu aiz tiem, bet trešajā līmenī – arābu ciparus ar iekavu aiz tiem. Ceturtajā līmenī izmanto ievilkumus.

“[Šo direktīvu piemēro]:

a) ...

i) ...

1) ...

– ...”

Izņēmuma kārtā pantos par definīcijām (sk. [C.7.](#) punktu) un grozošajos noteikumos (sk. [C.8.1.](#) punktu) punktus numurē, pirmajā līmenī izmantojot arābu ciparus ar iekavu aiz tiem, otrajā līmenī turpinot ar mazajiem burtiem ar iekavu aiz tiem, bet trešajā līmenī – izmantojot mazos romiešu ciparus ar iekavu aiz tiem.

Visi uzskaitījuma elementi, kas ietilpst vienā teikumā, sākas ar **mazo burtu**.

⁶³ Ja punkta a), b) utt. apakšpunkti nesākas ar ievaddaļu, tie veido patstāvīgas daļas un beidzas ar punktu.

D.4.4.3. Uzskaitījums tabulās

Tabulās uzskaitījuma elementi sākas ar lielo vai ar mazo burtu (atkarībā no autora izveidotās sistēmas); dažreiz aiz dažādiem elementiem neliek pieturzīmes.

D.4.5. Virsraksti un satura rādītāji

Lai lasītājam palīdzētu atrast interesējošo noteikumu, pantiem var būt virsraksti. Virsrakstiem vajadzētu būt īsiem, un tiem būtu jāapkopo panta saturs. Visā aktā vajadzētu būt saskaņotai pieejai: vai nu virsraksta nav nevienam pantam, vai arī visiem pantiem ir virsraksti.

Daļām, sadaļām, nodaļām un iedaļām vajadzētu būt virsrakstiem.

Vajadzības gadījumā apjomīgu aktu sākumā ietver satura rādītāju.

D.5. PIELIKUMU IZSTRĀDE

D.5.1. Vispārīgi

Sk. KPR 22. punktu.

D.5.2. Veids, stils un numerācija

Lai gan nepastāv stingri pielikumu izstrādes noteikumi, tomēr tālāk minēto ieteikumu piemērošana nodrošinās to, ka IT sistēmas varēs pareizi atpazīt dažādas tiesību akta daļas.

Pielikumus nedrīkst dalīt pantos, jo tos varētu sajaukt ar pamatdaļu.

Pielikumus parasti iedala punktos, lietojot arābu ciparus, aiz kuriem katrā līmenī liek punktu (piemēram, “10.2.3.”). Parasti nevajadzētu būt vairāk par pieciem līmeņiem (piemēram, “1.1.1.1.1.”). Vairāk līmeņu var izmantot, ja tas noteikti nepieciešams, lai gan tādā gadījumā būtu vēlams lietot cita veida struktūru. Numurētiem punktiem jebkurā līmenī var veidot zemāka līmeņa iedalījumu, pirmajā līmenī izmantojot mazos burtus ar iekavu aiz tiem, otrajā līmenī izmantojot mazos romiešu ciparus ar iekavu aiz tiem, trešajā līmenī izmantojot arābu ciparus ar iekavu aiz tiem, bet ceturtajā līmenī – ievilkumus. Šādu zemāka līmeņa iedalījumu parasti izmanto tikai uzskaitījumam aiz ievaddaļas, un no tiem pēc iespējas būtu jāizvairās. Ērtības labad ir vēlams pielikumos numurēt katru rindkopu. Ļoti īsos pielikumos tomēr var izmantot nenumurētas rindkopas. Nenumurētu rindkopu var izmantot pirms numurētiem punktiem, zemāka līmeņa iedalījumam vai tabulām.

Numurētā punktā var ietvert:

- tikai nosaukumu,
- vienu vai vairākas nenumurētas rindkopas,
- gan nosaukumu, gan vienu vai vairākas nenumurētas rindkopas.

Pielikumos var izmantot augstāka līmeņa iedalījumu (daļu, sadaļu, nodaļu, iedaļu). Punkti būtu jānumurē no pielikuma sākuma līdz beigām neatkarīgi no tā, vai tiek izmantots augstāka līmeņa iedalījums; pretējā gadījumā atsevišķas IT sistēmu funkcijas nebūs pieejamas.

Jebkurā pielikuma daļā var izmantot tabulas un attēlus. Tomēr attēlos nebūtu jāiekļauj teksts.

Ja pielikumā ir veidlapas vai citi dokumenti, kas lietojami atsevišķi, iepriekš minētie ieteikumi būtu jāizmanto tikai tiktāl, ciktāl tie negatīvi neietekmē minēto veidlapu un dokumentu salasāmību vai vieglu izmantojamību vai nav pretrunā ar kādu no tiem piemērojamām īpašām prasībām.

Ja Savienības tiesībās ar pielikumu iekļauj noteikumus no citiem avotiem (piemēram, ANO Eiropas Ekonomikas komisijas noteikumi), tad minēto noteikumu struktūra un numerācija būtu jā saglabā tāda pati, kāda tā ir oriģinālā (tomēr sk. arī KPR [17.4.](#) punktu).

D.5.3. Satura rādītājs

Vajadzības gadījumā apjomīgu pielikumu sākumā ietver satura rādītāju.

D.6. IEKŠĒJĀS ATSAUCES

D.6.1. Vispārīgi

Sk. KPR 16., 16.1., 16.1.1., 16.2., 16.4., 16.7. līdz 16.9. un 16.17. punktu.

D.6.2. Vispārīgas atsauces uz aktu

- “ši regula”,
- “ši direktīva”,
- “šis lēmums”.⁶⁴

D.6.3. Atsauces uz norādēm

“[pirmajā] norādē”.

D.6.4. Atsauces uz apsvērumiem

- Ja aktā ir vairāki numurēti apsvērumi: “[1.] apsvērumā”,
- Ja aktā ir tikai viens apsvēruma: “apsvērumā”.

D.6.5. Atsauces uz pamatdaļas daļu

D.6.5.1. Izmantojamā terminoloģija

Izmantojams formulējums, kas izklāstīts KPR 15.4. punktā iekļautās tabulas trešajā slejā. Atsauci uz ievadvārdiem pirms uzskaitījuma var veidot ar vārdiem “ievaddaļa” vai “ievadvārdi”.

⁶⁴ Šajā kontekstā vārdus “this Regulation” latviešu valodā vienmēr atveido kā “ši regula”. Vārds “minētais(-tā)” (angļu valodā - “that”) būtu jāizmanto, ja pastāv risks attiecīgo aktu sajaukt ar aktu vai noteikumu, uz kuru izdarīta pēdējā atsauce. Alternatīvi iespējams atkārtoti norādīt attiecīgā akta vai noteikuma numuru. Īpaša uzmanība jāpievērš gadījumiem, kad lieto “šis/ši” un “minētais(-tā)”.

D.6.5.2. Atsauces struktūra

Kad izdara atsauci uz kādu noteikumu, bieži vien ir nepieciešams norādīt uz vairākām apakšiedalījuma daļām, lai precizētu vietu, kur šis noteikums tekstā atrodas. Apakšiedalījuma daļas tiek minētas dilstošā secībā, virzoties no vispārīgā uz konkrēto.

- “1. panta 1. punkta otrais teikums”,
- “1. punkta trešā daļa”.

Tomēr atsauci izdara tikai uz tām augstāka apakšiedalījuma daļām, kuras attiecīgajam noteikumam un noteikumam, kurš satur atsauci, nav kopīgas. Piemēram, ja 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir atsauce uz 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, minētajā atsaucē norāda:

“... a) apakšpunktā”,

nevis

“... **3. panta 1. punkta** a) apakšpunktā”,

ne arī

“... **1. punkta** a) apakšpunktā”.

Ja atsaucas uz pantiem, kuri pakārtoti vienai vai vairākām svarīgākām iedalījuma daļām (daļai, sadaļai, nodaļai, iedaļai), ir lieki tās minēt, jo pantu numerācija ir vienota visā aktā:

“2. pants”,

nevis

“**I iedaļas** 2. pants”.

Tomēr gadījumā, ja vārdkopa “šā [panta / punkta / apakšpunkta / ievilkuma ...]” tiek izmantota, lai novērstu [D.6.5.4.](#) punktā minēto neskaidrības risku, atsauci sāk ar minēto vārdkopu.

Piemēri:

- “šā **punkta** c) apakšpunktā”/ ”šīs **daļas** c) punktā”,

- “šā **panta** pirmās daļas punktā”,

nevis

- “c) apakšpunktā **šajā punktā**”/ “c) punktā **šajā daļā**”,

- “šā **panta** d) punktā pirmajā daļā”.

Tā kā pēc būtības pielikums ir akta, kuram tas ir pievienots, sastāvdaļa (sk. KPR [22.3.](#) punktu), atsaucis pielikumā uz pamatdaļas daļu veido tāpat kā attiecīgās atsaucis pamatdaļas citā daļā.⁶⁵

Piemērs:

“saraksts, kas paredzēts 4. **panta** 3. punktā”.

D.6.5.3. Vairākas atsauces

Ja, uzskaitot iedalījuma daļas, atsaucas uz tā paša nosaukuma iedalījuma daļām, no kurām viena vai vairākas ir jāmin kopā ar sīkākām iedalījuma daļām, jāievēro D.6.5.2. punktā paredzētie noteikumi, atkārtotot konkrēto nosaukumu katrā atsauces reizē.

Piemēri:

— “1. **pantā**, 2. **panta** 2. punkta a) apakšpunktā un 3. **panta** 1. punktā”,

[nevis “1. un 2. **panta** 2. punkta a) apakšpunktā un 3. **panta** 1. punktā”],

— “2. **panta** 1. punktā un 5. **panta** 2. punktā”,

— “1. **punkta** a) apakšpunktā un 2. **punkta** otrajā daļā,”.

⁶⁵ Kā veido atsauces uz pielikuma noteikumiem, sk. [D.6.6.](#) punktā.

Ja, uzskaitot iedalījuma daļas, atsaucas uz tā paša nosaukuma iedalījuma daļām, kam neseko sīkāka iedalījuma daļas, atsauci vienkāršo, minēto nosaukumu katrreiz neatkārtojot:

— “I un II nodaļā”

[nevis “I nodaļā un II **nodaļā**”]

— “1., 4. un 9. pantā”,

— “1. līdz 4. pantā”,

— “1. līdz 4. un 9. pantā”,

— “pirmajā un trešajā ievilkumā”.

(vai: “pirmais un trešais ievilkums”, vārdam “ievilkums” esot vienskaitlī)

Iepriekš minētās atsauces bieži apvieno:

“1. pantā, 3. panta 5. punkta c) apakšpunktā, 5. panta 2. un 3. punktā un 6. līdz 9. pantā”.

Ja uzskaitīti ir tikai trīs secīgi skaitļi, vēlams ir katru no tiem minēt atsevišķi, bet ne sagrupēt vienā kopumā:

Piemērs:

“2., **3. un** 4. pantā”

[nevis “2. **līdz** 4. pantā”].

D.6.5.4. Vārdkopas, kuras atsaucēs nav vēlamas

Ja aktā ir atsauce uz tā paša akta iedalījuma daļu, ir jānorāda precīza atsauce, nevis norādes “iepriekšējais [pants]” vai “nākamais [pants]”.

Norādot precīzu atsauci, tai nav jāpievieno vārdi “iepriekš [4. pantā]” vai “turpmāk [4. pantā]”.

Nosacījumu sarakstā nav jāiekļauj vārds “ieskaitot”, jo katrs elements, uz kuru izdarīta atsauce, ir automātiski iekļauts.

Vārdus “šīs regulas (šā panta, šā punkta utt.)” lieto tikai tad, ja var rasties neskaidrība.

Piemēram, ja kāda panta 5. punktā izdara atsauci uz tā paša panta 1. līdz 4. punktu:

“1. līdz 4. punktā paredzētā procedūra...”,

nevis:

“... procedūra, kas paredzēta **iepriekšējos / iepriekš minētajos** punktos”,

ne arī:

“... procedūra, kas paredzēta **iepriekš minētajā** 1. līdz 4. punktā”,

ne arī (izņemot, ja pastāv risks, ka var rasties neskaidrība):

“... procedūra, kas paredzēta **šā panta** 1. līdz 4. punktā”.

D.6.6. Atsauces uz pielikumiem

[D.6.5.2.](#) punktā ietvertos noteikumus par atsaucēm uz pamatdaļu piemēro pēc analogijas atsaucēm uz noteikumiem pielikumos.

Piemērs:

- “[Pielikuma/[I] pielikuma] 2.1.3.7. punkta a) apakšpunkta iii) punkta 2) apakšpunkta ceturtais ievilkums”.

Ja varētu rasties neskaidrība, atsaucas uz aktu, kurā atsauce ir izdarīta:

“[šīs regulas] pielikums” vai “[tabula], kas ir [šīs regulas] pielikumā” (nevis “tabula, kas ir **pievienota** šai regulai”).

Pielikumi ir akta, kuram tie pievienoti, sastāvdaļa (sk. KPR [22.3.](#) punktu). Tāpēc vārdus “..., kas ir šīs [regulas] sastāvdaļa” neiekļauj atsaucēs uz pielikumiem.

D.7. ĀRĒJĀS ATSAUCES

D.7.1. Vispārīgi

Sk. KPR 16., 16.1., 16.1.2., 16.2., 16.3. līdz 16.10., 16.17. un 16.18. punktu.

D.7.2. Atsauces uz primārajiem tiesību aktiem

D.7.2.1. Līgumi

Pirmkārt, atsauce būtu jāizdara uz Līgumu par Eiropas Savienību, pēc tam uz Līgumu par Eiropas Savienības darbību un tad uz Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu.

Minot pirmoreiz:

- “Līgums par Eiropas Savienību”,
- “Līgums par Eiropas Savienības darbību”,
- “Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums”.

Aiz šīm atsaucēm neliek atsauci uz publikāciju *Oficiālajā Vēstnesī*.

Minot turpmāk tekstā:

Ja konkrētā tekstā ir atsauce tikai uz vienu līgumu, lieto vārdu “Līgums”.

Ja konkrētā tekstā izdara atsauces uz vairākiem līgumiem, lieto attiecīgā līguma pilnu nosaukumu. Ja nepieciešams, lieto akronīmus, kas norāda uz attiecīgajiem līgumiem:

- “LES” – Līgumam par Eiropas Savienību,
- “LESD” – Līgumam par Eiropas Savienības darbību,
- “Euratom līgums” – Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

Īso formu var lietot nosaukumos, lai tie nebūtu pārāk gari: sk. D.1.4.1. punktu.

LES un LESD pantus, iedaļas, nodaļas, sadaļas un daļas citē, izmantojot Lisabonas līguma **konsolidētās redakcijas**⁶⁶ numerāciju, **neatsaucoties** uz iepriekšējo numerāciju.

Minēto noteikumu piemēro arī, ja **groza** tiesību aktus, kas pieņemti, pirms stājās spēkā Lisabonas līgums, un kuros ir pēc iepriekšējās numerācijas sakārtotas atsauces. Ja pamataakta un grozošā akta numerācija neatbilst viena otrai, šo neatbilstību izlabo vēlāk, veicot kodifikāciju.

Ja citē **nosaukumu**, kurā iekļauta atsauce, kas izdarīta pēc iepriekšējās numerācijas, šo atsauci pārveido atbilstīgi konsolidētajai redakcijai. Pielāgotajam numuram pievieno piezīmi atbilstīgi šādam paraugam:

“¹ [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/101/EK (2009. gada 16. septembris) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 54. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 258, 1.10.2009., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/101/oj>).]

Piezīme: Direktīvas 2009/101/EK nosaukums ir ticis pielāgots, lai ievērotu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Lisabonas līguma 5. pantu; sākotnējā atsauce bija uz [Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 48. panta otro daļu].”

⁶⁶ Saskaņā ar Lisabonas līguma 5. pantu LES un LESD pantus, iedaļas, nodaļas, sadaļas un daļas, kas tika grozītas ar minēto līgumu, **pārnumurēja** saskaņā ar minētā līguma pielikumā izklāstītajām **atbilstības tabulām**. Tabulas ir minētā līguma neatņemama sastāvdaļa. Pamatojoties uz šo, izveidoja **konsolidētu redakciju**.

D.7.2.2. Protokoli

Minot pirmoreiz:

- “[Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību] pievienotais Protokols Nr. [19] [par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā]”.

Aiz šīs atsauces neliek atsauci uz publikāciju *Oficiālajā Vēstnesī*.

Minot turpmāk tekstā:

- “protokols Nr. [19]”.

D.7.2.3. Pievienošanās akti

- “[Austrijas, Somijas un Zviedrijas] Pievienošanās akts”,

vai, ja valstu uzskaitīšana ir pārāk apgrūtināta un nozīme ir skaidra:

- “[2003. gada] Pievienošanās akts⁶⁷”.

Tādējādi pievienošanās aktiem lieto saīsināto formu, neminot atbilstīgo pievienošanās līgumu un neatsaucoties uz *Oficiālo Vēstnesi*.

⁶⁷ Gadi, kurus lieto Pievienošanās aktu atsaucēs, ir šādi:

- 1972. gads (Dānija un Īrija),
- 1979. gads (Grieķija),
- 1985. gads (Spānija un Portugāle),
- 1994. gads (Austrija, Somija un Zviedrija),
- 2003. gads (Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Polija, Slovēnija, Slovākija),
- 2005. gads (Bulgārija, Rumānija),
- 2011. gads (Horvātija).

D.7.3. Atsauces uz citiem normatīvajiem aktiem

D.7.3.1. Akta, uz kuru atsaucas, identifikācija

Atsaucēm uz citiem normatīvajiem aktiem:

- nosaukumos – sk. KPR 16.10.1. punktu,
- norādēs – sk. KPR 16.10.2. punktu,
- citās tiesību akta daļās (apsvērumos, pantos un pielikumos) – sk. KPR 16.10.3. punktu.

Kā izņēmums KPR 16.10.3. punkta pirmajam ievilkumam, – ja apsvērumos, pantos vai pielikumos ir aktu **saraksts**, uz tiem sarakstā var atsaukties ar pilnu nosaukumu un ar atsauci uz publikāciju OV zemsvītras piezīmē.

Ja uz **vienas iestādes** (vai iestāžu) pieņemtiem vairākiem **viena veida** aktiem secīgi vienu aiz otras – pirmo reizi apsvērumos, pantos vai pielikumos – izdara atsauci, tad akta veidu un iestādes (vai iestāžu) nosaukumu min vienu reizi (neminot to katram aktam atkārti) un zemsvītras piezīmi ievieto pēc katra akta kārtas numura.

Piemērs:

“Darbinieku tiesībām būtu jāturpina piemērot valsts noteikumi, kuri ir minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2002/14/EK* un 2009/38/EK**.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK (2002. gada 11. marts), ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Eiropas Kopienā (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj>).

** Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK (2009. gada 6. maijs) par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV L 122, 16.5.2009., 28. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj>).”

Ja apsvērumos, pantos vai pielikumos izdara atsauci uz vairākiem **viena veida** aktiem un atsauce uz tiem jau ir izdarīta aktā iepriekš, tad akta veidu min tikai vienu reizi (neminot to katram aktam atkārtoti).

Piemērs:

“Regulas (ES) 2017/1129 un (ES) 2017/1131”

Saskaņā ar LESD⁶⁸ **deleģēto aktu** un **īstenošanas aktu** nosaukumā vienmēr jāiekļauj attiecīgi vārds “deleģētais” vai “īstenošanas”. Minētie vārdi ir jāatkārto katru reizi, izdarot atsauci uz deleģēto vai īstenošanas aktu – ne tikai pirmo reizi, kad izdara atsauci uz aktu, bet arī turpmākajās reizēs (piemērs, izdarot atsauci otro reizi: “Deleģētā regula (ES) 2015/1798”).

Dažus aktus *Oficiālajā Vēstnesī* publicē ar **diviem numuriem**: vienu, kuru piešķir autors, un otru, kuru piešķir Publikāciju birojs⁶⁹. Atsaucoties uz aktu, jāraksta abi numuri.

Piemērs:

Pirmā atsauce –

“Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2015/22 (..) (ECB/2015/1)”^{*}

^{*} Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2015/22 (2015. gada 8. janvāris), ar kuru nosaka noteikumus un nosacījumus Eiropas Centrālās bankas kapitāla daļu pārvešanai starp nacionālajām centrālajām bankām un apmaksātā kapitāla koriģēšana (ECB/2015/1) (OV L 6, 10.1.2015., 15. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/929/oj>)”.

Minot turpmāk tekstā:

“Lēmums (ES) 2015/22 (ECB/2015/1)”.

⁶⁸ 290. panta 3. punkts deleģētajiem aktiem un 291. panta 4. punkts īstenošanas aktiem.

⁶⁹ Vairāk informācijas sk. Publikāciju biroja oficiālajā dokumentā "ES tiesību aktu numerācijas saskaņošana".

Ņemot vērā Savienības **Civildienesta noteikumu** un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības īpatnības, apsvērumos, pantos un pielikumos uz tiem atsaucas šādi:

“... Eiropas Savienības Civildienesta noteikumi [un Savienības pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība], ko nosaka ar Padomes Regulu (EEK, *Euratom*, EOTK) Nr. 259/68*.

* OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj)”.

Atsaucēm uz aktiem, kuru nosaukumā ir minēts kāds **Līgumu** noteikums, sk. D.7.2.1. punktu.

Zemsvītras piezīmē min tikai akta **sākotnējo publikāciju**. Nemin turpmākos grozījumus vai kļūdu labojumus. Vienīgais izņēmums šim noteikumam ir, ja tiek grozīts kodificējama akta nosaukums (sk. C.3.2.1. punktu) vai ja ir paredzēta statistiska atsauce (sk. KPR 16.14. punktu un D.8.2. punktu).

Atsaucēm uz normatīvajiem aktiem jābūt **precīzām**. Tādēļ būtu jāizvairās no vispārējām atsaucēm uz aktu, jo īpaši pamatdaļā, un, ja tas ir iespējams, būtu jāatsaucas uz konkrētiem noteikumiem.

Piemērs:

“Regulas **2. pantā** paredzētā procedūra ...”,

nevis:

“Regulā paredzētā procedūra ...”.

D.7.3.2. Apsvēruma, uz kuru tiek izdarīta atsauce, identifikācija

Sk. kopā – apsvēruma identifikācijai [D.6.4.](#) punktu un akta identifikācijai [D.7.3.1.](#) punktu.

Piemērs:

“Regulas (ES) Nr. 2015/10 1. apsvērums”.

Ja atsauce ir izdarīta uz apsvērumu aktā, kas pieņemts pirms 2000. gada 7. februāra, kad apsvērumi netika numurēti, lieto kārtas numurus: “[pirmais] apsvērums”

D.7.3.3. Pamatdaļas daļas, uz kuru tiek izdarīta atsauce, identifikācija

Sk. kopā – pamatdaļas daļas identifikācijai [D.6.5.](#) punktu un akta identifikācijai [D.7.3.1.](#) punktu.

Piemēram:

“Regulas (ES) Nr. 2015/10 3. panta 2. punkta otrā daļa”.

D.7.3.4. Pielikuma, uz kuru tiek izdarīta atsauce, identifikācija

Sk. kopā – pielikuma identifikācijai [D.6.6.](#) punktu un akta identifikācijai [D.7.3.1.](#) punktu.

Piemēri:

- ja aktam ir tikai viens pielikums – “[Regulas ...] pielikums”,
- ja aktam ir vairāki pielikumi – “[Regulas ...] [I] pielikums”.

D.7.4. Atsauces uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un ECPAK

Atsaucoties uz hartu, pietiek ar atsauci uz “Eiropas Savienības Pamattiesību harta”. Aiz šādas atsauces neliek atsauci uz publikāciju *Oficiālajā Vēstnesī*.

Atsaucoties uz ECPAK, atsaucas uz “Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju”.

D.7.5. Atsauces uz Eiropas Parlamenta rezolūcijām un lēmumiem

Piemērs:

“Eiropas Parlamenta [rezolūcija/lēmums] [(2014. gada 27. novembris)] [par patērētāju tiesību nodrošināšanu digitālajā vienotajā tirgū]^{*}

^{*} [OV .../ *Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta(-s)].”.

D.7.6. Atsauces uz Padomes rezolūcijām

Piemērs:

“Padomes rezolūcija [(2010. gada 18. novembris)] [par ES strukturizētu dialogu par sportu]^{*}

^{*} [OV .../ *Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta(-s)].”

D.7.7. Atsauces uz Komisijas paziņojumiem

Piemērs:

“Komisijas 2013. gada 25. oktobra paziņojums [par kodoliekārtu slēgšanu un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu: to kodolsaistību pārvaldība, kuras izriet no tām Kopīgā pētniecības centra (KPC) darbībām, ko tas veic saskaņā ar *Euratom* līgumu]”

D.7.8. Atsauces uz Tiesas nolēmumu

Pamattekstā iekļautajā pirmajā atsaucē uz Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu norāda vismaz nolēmuma veidu (spriedums, rīkojums, atzinums) un tiesas nosaukumu (Tiesa, Vispārējā tiesa). Ja tas ir lietderīgi, var pievienot lietas nosaukumu vai nolēmuma pieņemšanas datumu.

Piemēri:

“Tiesa ir atcēlusi Regulu (EK) Nr. 304/2003*”

“Tiesa ar 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-178/03* Komisija/Parlaments un Padome atcēla Regulu (EK) Nr. 304/2003 ...”

Šādai atsaucei vienmēr pievieno standarta zemspītras piezīmi, kurā secīgi norāda:

- tiesas nosaukumu (Tiesa, Vispārējā tiesa),
- nolēmuma pieņemšanas datumu,
- nolēmuma veidu (spriedums, rīkojums, atzinums),
- lietas parasto nosaukumu (kuru nosaka Tiesa saskaņā ar saviem iekšējās darbības noteikumiem: iestādes un dalībvalstis norāda īsajā formā, viena no tiesvedības dalībniekiem nosaukums prejudiciāla nolēmuma gadījumā u. tml.),
- lietas numuru,
- *ECLI* atsauci,
- attiecīgo(-s) nolēmuma punktu(-s) (vajadzības gadījumā).

Piemērs:

“* Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedums Komisija/Parlaments un Padome, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, 60.–65. punkts.”

Šo formu izmanto Tiesas nolēmumos, kas publicēti drukātā veidā Tiesas judikatūras krājumā, un jaunākos nolēmumos, kuri publicēti tikai elektroniski.

Ja tiesību aktā iekļauta atsauce uz to pašu nolēmumu vismaz divas reizes, tad pirmajā atsaucē norāda arī tās īso formu (piemēram, “spriedums lietā “Komisija/Parlaments un Padome”, “2006. gada 10. janvāra spriedums” vai “spriedums lietā C-178/03”).

D.7.9. Atsauces uz starptautiskajiem nolīgumiem

Izdarot atsauci uz *Oficiālajā Vēstnesī* publicētiem starptautiskajiem nolīgumiem pirmo reizi, izmanto minēto nolīgumu OV atsauci, pat tad, ja tie sākotnēji nav bijuši Savienības nolīgumi, bet tā vietā, piemēram, ir bijuši Eiropas Padomes nolīgumi.

Ja nolīgumi nav publicēti *Oficiālajā Vēstnesī*, tad varētu būt lietderīgi norādīt to parakstīšanas vietu un laiku.

Piemēri:

- “Nolīgums starp Norvēģijas Karalisti un Eiropas Savienību par Norvēģijas finanšu mehānismu laikposmam no 2014. līdz 2021. gadam”^{*}

^{*} OV L 141, 28.5.2016., 11. lpp.”

- “1969. gada 23. maijā Vīnē parakstītā Konvencija par starptautisko līgumu tiesībām,”

Ja tiesību aktā vienu un to pašu starptautisko nolīgumu min vairāk nekā vienu reizi, pirmajā vietā tekstā aiz nosaukuma būtu jāizveido īsais nosaukums (piemēram, “(Nolīgums par Norvēģijas finanšu mehānismu)”).

No [D.8.1.](#) un [D.8.2.](#) punkta secināms, ka jebkurā atsaucē uz starptautiskajiem līgumiem būtu jānorāda, vai tā ir dinamiska vai statiska atsauce.

D.7.10. Atsauces uz starptautisko organizāciju dokumentiem

Atsaucēs uz starptautisko organizācijas dokumentiem parasti būtu secīgi jānorāda (pamattekstā) dokumenta veids, tā pieņemšanas datums, autors un pilns nosaukums. Ja aktā iekļauta atsauce uz vienu dokumentu vismaz divas reizes, tad pirmajā atsaucē norāda arī tās īso formu (piemēram, (“Starptautiskās Darba organizācijas rekomendācija”)).

D.7.11. Atsauces uz nesaistošiem aktiem

Sk. KPR [17.](#) punktu.

D.7.12. Atsauces uz *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*

Sk. [Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmatas 3.1. punktu.](#)

D.8. DINAMISKAS UN STATISKAS ATSAUCES

D.8.1. Dinamiskas atsauces

Atsauce ir “dinamiska”, ja noteikums, uz kuru tajā atsaucas, attiecas uz minētā noteikuma jaunāko grozīto redakciju (ja tas ir grozīts). Sīkākam skaidrojumam sk. KPR [16.11.](#) līdz [16.13.](#) un [16.17.](#) punktu.

Atsauce uz noteikumu Savienības aktā ir dinamiska, ja nav noteikts citādi. Atsaucē uz noteikumu aktā, kas nav Savienības akts, jānorāda, ka tā ir dinamiska, ja tāds ir bijis nodoms.

Dinamiskas atsauces piemērs attiecībā uz noteikumu Savienības aktā:

“Regulas (ES) ... 10. pants”.

Dinamiskas atsauces piemēri attiecībā uz noteikumu tādā aktā, kas nav Savienības akts:

“... Konvencijas par ... 10. pants, kurā izdarīti grozījumi”.

“... Konvencijas par ... 10. pants tās jaunākajā redakcijā, kas piemērojama Eiropas Savienībai”.

D.8.2. Statiskas atsauces

Atsauce ir statiska, ja tā attiecas uz noteikuma konkrētu versiju. Sīkāk sk. KPR 16.14. līdz 16.17. punktu.

Atsauce uz noteikumu Savienības aktā ir statiska tikai tad, ja tas skaidri norādīts. Atsaucē uz noteikumu aktā, kas nav Savienības akts, jānorāda, ka tā ir statiska, ja tāds ir bijis nodoms.

Statiskas atsauces piemērs attiecībā uz noteikumu Savienības aktā (konkrēta versija noteiktā datumā):

“Regulas (ES) ... 10. pants redakcijā, kas spēkā no ...”,

“Regulas (ES) ... 10. pants redakcijā, kas piemērojama no ...”.

Statiskas atsauces piemērs attiecībā uz noteikumu Savienības aktā, kurā izdarīti grozījumi ar īpašu aktu:

“Regulas (ES) ... 10. pants, kurā izdarīti grozījumi ar Regulu (ES) ...”.

Statiskas atsauces piemērs attiecībā uz noteikumu aktā, kas nav Savienības akts, minētā noteikuma sākotnējā redakcijā:

“... Konvencijas par ... 10. pants tās sākotnējā redakcijā”.

Statiskas atsauces piemērs attiecībā uz noteikumu aktā, kas nav Savienības akts, kurā izdarīti grozījumi ar īpašu aktu:

“... Konvencijas par ... 10. pants, kurā izdarīti grozījumi ar ... Protokolu par ...”.

D.9. ATSAUCES UZ SUBJEKTIEM

D.9.1. Atsauces uz Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopien

Atsaucē kā pirmā būtu jāmin Eiropas Savienība, bet pēc tam Eiropas Atomenerģijas kopiena.

Minot pirmoreiz:

- “Eiropas Savienība”,
- “Eiropas Atomenerģijas kopiena”,

Minot turpmāk tekstā:

- “Savienība”,
- “Kopiena”.

Lai saīsinātu tekstu, nosaukumā var izmantot īso formu: sk. D.1.4.1. punktu.

D.9.2. Atsauces uz Savienības iestādēm un struktūrām

Pamattekstā ievēro tādu iestāžu un struktūru secību, kādā tās uzskaitītas Līgumu daļā attiecībā uz iestādēm, proti: Eiropas Parlaments, Eiropadome, Padome, Komisija, Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Centrālā banka, Revīzijas palāta, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Reģionu komiteja, Eiropas Investīciju banka. Tomēr **norādēs** ievēro kārtību, kas minēta iepriekš A daļā⁷⁰.

⁷⁰ Sk. arī II pielikumu.

<i>Oficiālais pilnais nosaukums</i>	<i>Parasti lietotais nosaukums</i>	<i>Saīsinājums</i>	<i>Nosaukums aktos, uz kuriem attiecas parastā likumdošanas procedūra</i>
Eiropas Parlaments	Eiropas Parlaments	EP	Eiropas Parlaments
Eiropadome	Eiropadome	—	Eiropadome ¹
Eiropas Savienības Padome	Eiropas Savienības Padome	—	Eiropas Savienības Padome ²
Eiropas Komisija ³	Eiropas Komisija	—	Eiropas Komisija ²
Eiropas Savienības Tiesa ⁴	Eiropas Savienības Tiesa (Tiesa) ⁵	EST	Eiropas Savienības Tiesa ⁶
Eiropas Centrālā banka	Eiropas Centrālā banka (Banka) ⁵	ECB ⁷	Eiropas Centrālā banka
Revīzijas palāta	Revīzijas palāta ⁵	—	Revīzijas palāta
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ⁸	Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (Komiteja) ⁵	EESK	Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja
Reģionu komiteja	Reģionu komiteja (Komiteja) ⁵	RK	Reģionu komiteja
Eiropas Investīciju banka	Eiropas Investīciju banka (Banka) ⁵	EIB	Eiropas Investīciju banka

¹ Vienmēr lieto pilno nosaukumu.

² Pirmo reizi minot preambulā, lieto pilno nosaukumu.

³ Nosaukums lietots tikai LES (sk. 13. pantu).

⁴ Eiropas Savienības Tiesas sastāvā ir Tiesa, Vispārējā tiesa un specializētās tiesas (LES 19. pants). Līdz šim vienīgā izveidotā specializētā tiesa ir bijusi Eiropas Savienības Civildienesta tiesa (saukta arī "Civildienesta tiesa"), kura darbojās laikā no 2004. līdz 2016. gadam. Atsaucē uz nolēmumu, kuru pieņēmusi kāda no minētajām tiesām, protams, būtu jānorāda attiecīgā tiesa, bet ne iestāde kopumā (sk. D.7.8. punktu).

⁵ Īso formu (iekavās) lietot tikai tad, ja tas nerada pārpratumus.

⁶ Terminu "Tiesa" tomēr lieto apsvērumos (sk. A daļu, H 3 un K ailes).

⁷ Saīsinājums lietots Protokolā Nr. 4 par Eiropas Centrālo Banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās Bankas statūtiem, kas pievienots LES un LESD.

⁸ LESD EESK pilnais nosaukums ir Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, bet parasti pievieno apzīmētāju "Eiropas".

D.9.3. Atsauces uz dalībvalstīm

Uzskaitījumā, kurā ir tikai dalībvalstis, būtu jāievēro latīņu alfabētiskā secība pēc **valstu oriģinālajiem nosaukumiem**, šo secību saglabājot tulkojumos visās valodās. Sīkāk sk. 7.1.2. punktu Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmatā.

Saraksts, kurā iekļauti dalībvalstu apzīmējumi un noteikts, kā izvēlēties starp īso un oficiālo apzīmējumu, atrodams Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmatas 7.1. punktā.

D.9.4. Atsauces uz trešām valstīm

Uzskaitījumā, kurā ir tikai trešās valstis vai trešās valstis un dalībvalstis, tās parasti kārtotas tādā alfabēta secībā, kādā minētās trešās valstis vai trešās valstis un dalībvalstis kārtotas **lietotajā valodā** (piemēram, latviešu valodā: Filipīnas, Portugāle, Somija, Šveice). Sīkāk sk. 7.1.2. punktu Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmatā.

Saraksts, kurā iekļauti trešo valstu apzīmējumi un noteikts, kā izvēlēties starp īso un oficiālo apzīmējumu, atrodams Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmatas 7.1. punktā un A5. pielikumā.

D.10. ATSAUCES UZ DATUMIEM UN TERMIŅIEM

D.10.1. Vispārīgi

Datumi un termiņi jānorāda precīzi (sk. KPR 20. punktu) – vēlams, **izsakot datumu ciparos** (diena/mēnesis/gads). Šī forma ļauj izvairīties no nepieciešamības rēķināt, kļūdām vai neskaidrībām un sniedz konkrētu formulējumu.

Ja iespējams, jācenšas izvairīties no:

- atsauces uz citu pantu, kurā ir minēts attiecīgais datums (šī forma prasa konkrēto atsauci norādīt precīzi, kā rezultātā tā var kļūt smagnēja)

Piemērs (teksta atveide, no kuras jāizvairās):

“12. panta 1. punkta pirmās daļas otrajā teikumā minētajā dienā”

- aprakstošas atsauces (šī forma rada relatīvi garu formulējumu un liek lasītājam meklēt attiecīgo noteikumu)

Piemēri (teksta atveide, no kuras jāizvairās):

“dienā, no kuras dalībvalstīm jānodrošina atbilstība šīs direktīvas prasībām”

“trīs gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā”.

Daudzos gadījumos ir iespējams sarežģītu atsauci vienkāršot, tās vietā izmantojot konkrētu datumu. Tādējādi teikumu “Komisija iesniedz ziņojumu **divu gadu laikā pēc šīs regulas spēkā stāšanās datuma.**” var aizstāt (ja spēkā stāšanās datums ir 2015. gada 1. janvāris) ar “Komisija iesniedz ziņojumu **līdz 2016. gada 31. decembrim.**”

Ja akta pieņemšanas brīdī konkrēts datums nav zināms, bet tas kļūs zināms publicēšanas brīdī (piemēram, tas ir datums, kuru var noteikt, ņemot vērā attiecīgā akta publikācijas datumu), atstāj daudzpunkti, kam kvadrātiekvāš pievieno skaidrojumu par to, kā aprēķināt konkrēto datumu. Akta publicēšanas brīdī Publikāciju birojs aizstās daudzpunkti, kvadrātiekvāš un skaidrojumu ar konkrēto datumu.

Piemērs:

“Kompetentās iestādes var atļaut kredītiestādēm piemērot 50 % riska svērumu tiem aizdevumiem, kas izsniegti līdz ... [divi gadi no šīs direktīvas spēkā stāšanās datuma]. Šādā gadījumā ēku novērtē vēlākais ... [pieci gadi no šīs direktīvas spēkā stāšanās datuma].”

Ja akta publicēšanas brīdī konkrēts datums joprojām nebūs zināms (piemēram, tas ir datums, kuru var noteikt, ņemot vērā notikumu nākotnē, piemēram, pievienošanas starptautiskajai organizācijai), normatīvajā daļā var ietvert noteikumu Komisijai publicēt *Oficiālajā Vēstnesī* paziņojumu, kurā norāda konkrēto datumu, tiklīdz tas ir zināms. Šādos gadījumos ir ieteicams apsvērumos pievienot teikumu, norādot, ka šādas publicēšanas mērķis ir tikai informēt sabiedrību un tā nerada juridiskas sekas:

“(…) ... Lai veicinātu sabiedrības piekļuvi informācijai, ir lietderīgi *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicēt paziņojumu, ievietojot ... datumu.”

D.10.2. Grozošie akti

Ja, grozot aktu ar citu tāda paša veida aktu, vārdus “*šī* regula/direktīva” vai *šis* lēmums lieto, norādot datumu vai termiņu, jāuzmanās abus aktus nesajaukt.

Jo īpaši tas ir svarīgi gadījumos, kad minētie vārdi atrodas tajā daļā, kurā izdara teksta grozījumus (pēdējās), ievietojot tekstu aktā, kas tiek grozīts. Šādā gadījumā norāde (piemēram, “*šīs* direktīvas stāšanās spēkā”) attiecas uz **grozīto** aktu. Ja ir paredzēts ievietot norādi uz grozošo aktu, tad tieša norāde uz to grozītajā tekstā nav pieļaujama un vajadzīgo mērķi var panākt, aizstājot norādi ar cita veida norādījumu (parasti konkrēts datums).

Piemērs (2015. gada direktīva, ar ko groza 2000. gada direktīvu):

“iekļauj šādu pantu:

“7.a pants

Pamatojoties uz minēto informāciju, Komisija **līdz 2020. gada 31. decembrim** Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu ...”.

nevis

“iekļauj šādu pantu:

“7.a pants

... Pamatojoties uz minēto informāciju, Komisija **piecos gados pēc šīs direktīvas paziņošanas** Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu, ...”.⁷¹

D.10.3. Laikposmu sākums

Sk. KPR 20.17. punktu⁷².

NB! Vārdkopas, ko ievada “pēc ...” nav ieteicamas, jo var radīt neskaidrību. Ja tās tomēr lieto, pēc tām vajadzētu būt datumam, kas atbilst pēdējam datumam pirms laikposma sākuma. Formulējums “pēc 2015. gada 31. decembra” īstenībā nozīmē “2016. gada 1. janvārī vai vēlākā dienā”.

D.10.4. Laikposmu beigas

Sk. KPR 20.18. punktu⁷³.

D.10.5. Termiņu beigas (termiņi)

Termiņš beidzas **norādītā datuma pusnaktī**⁷⁴.

⁷¹ Paskaidrojums: 7.a pants (jauns noteikums) ir jāiekļauj grozītajā direktīvā; tādējādi vārdi “šī direktīva” attiektos uz 2000. gada direktīvu. Taču vienkārši var aprēķināt, ka īstenībā autors bija domājis iekļaut norādi uz 2015. gada (+5 gadi = 2000. gads) direktīvu (jo 2000+5 gadi = 2005. gads, kas 2015. gadā, kad tika pieņemta grozošā direktīva, ir jau pagājis).

⁷² Sk. Padomes Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus (OV L 124, 8.6.1971., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

⁷³ Sk. Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1182/71.

⁷⁴ Sk. Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1182/71.

Ja ir jāpieņem lēmums, jāizmanto turpmāk iekļautais formulējums, kurā skaidri noteikts, ka ir iekļauta arī pēdējā diena:

“līdz [2015. gada 31. decembrim]”

Ja tas attiecas uz ziņojumu, priekšlikumu iesniegšanu vai termiņu, kurā ir jāpanāk atbilstība noteikumiem (piemēram, direktīvās) – kur ir maz iespējams, ka uzdevumu varētu veikt pēdējā dienā, – raksta vienkārši:

“pirms [2016. gada 1. janvāra]”

NB! Aiz vārda “pirms” ir jānorāda diena, kas ir uzreiz pēc attiecīgā laikposma beigām. Faktiski frāze “pirms 2016. gada 1. janvāra” nozīmē “līdz 2015. gada 31. decembrim”.

D.11. ATSAUCES UZ VALODĀM

Sīkāk par valodu apzīmējumiem un valodu versiju secību vairākvalodu un vienvalodas tekstos sk. Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmatas 7.2.1. un 7.2.2. punktā.

D.12 ZEMSVĪTRAS PIEZĪMES UN NORĀDES PUBLIKĀCIJU BIROJAM

Tiesību aktos iekļautajās “īstajās” zemsvītras piezīmēs ietver informāciju, kas publicētā tekstā jāpublicē “kā ir”. Parasti⁷⁵ “īstās” zemsvītras piezīmes ievieto secīgi pēc kārtas numura un novieto tās lapas apakšējā daļā, kurā iekļauts teksts, uz kuru tās attiecas. Izņēmuma gadījumā – ja “īstās” zemsvītras piezīmes attiecas uz noteikumu, ar kuru pievieno vai aizstāj tekstu esošajā aktā, – tās ievieto ar vienu, divām, trim, utt. zvaigznītēm un novieto tieši aiz grozošā teksta daļas.

Tehniskas zemsvītras piezīmes ir norādes Publikāciju birojam pirms publicēšanas ievietot tekstā informāciju, kurai ir tehnisks raksturs un kura tādējādi nekādi neietekmē būtību, piemēram, vēl nepublicēta akta secīgo numuru. Tehniskas zemsvītras piezīmes ievieto, palielinot plus zīmju (+) skaitu. Tās vienmēr novieto tās lapas apakšējā daļā, kurā iekļauts teksts, uz kuru tās attiecas, pat ja tās attiecas uz noteikumu, ar kuru pievieno vai aizstāj tekstu esošajā aktā.

⁷⁵ Dažkārt var piemērot citus noteikumus zemsvītras piezīmēm, kas saistītas ar tādiem tehniskiem pielikumiem (piemēram, formām un tabulām), kuri ietverti vairākās lapās.

Piemērs dažādu zemsvītras piezīmju veidu kombinācijai:

“5. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012¹ groza šādi:

1) regulas 5. panta 2. punktam pievieno šādu daļu:

“Izstrādājot regulatīvo tehnisko standartu projektus saskaņā ar šo punktu, EVTI neskar pārejas noteikumu par C iedaļas 6. punkta enerģētikas atvasināto instrumentu līgumiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) .../...^{*} + 95. pantā un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) .../... 35. panta 6. punkta e) apakšpunktā^{**++}.”

^{*} Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) .../... (...gada ...) ... (OV ...).

^{**} Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../... (...gada ...) ... (OV ...).”;

2) ...

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj>).

⁺ OV: Lūgums ievietot dokumentā PE-CONS 23/14 (2011/0298(COD)) ietvertās direktīvas numuru un ievietot zemsvītras piezīmē minētās direktīvas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci.

⁺⁺ OV: Lūgums ievietot dokumentā PE-CONS 78/13 (2011/0295(COD)) ietvertās direktīvas numuru un ievietot zemsvītras piezīmē minētās direktīvas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci.”

Ja norāde Publikāciju birojam attiecas uz akta būtību, piemēram, skar akta piemērošanas vai spēkā stāšanās dienu, tad to neatveido kā zemsvītras piezīmi, tā vietā tekstā ievieto trīs punktus, ko papildina ar norādi kvadrātiekvāds (sk., piemēram, [D.10.1. punktu](#)).

Eiropas Parlamenta, Padomes un
Komisijas

Kopējā praktiskā rokasgrāmata

Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādē
iesaistītajām personām

Ievads otrajam izdevumam

Vairāk nekā desmit gadus Kopējā praktiskā rokasgrāmata ir pierādījusi savu lietderīgumu Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas tiesību aktu skaidras un precīzas redakcijas nodrošināšanai. Tajā iekļautie principi šīm trim iestādēm ir orientieris tiesību aktu izstrādes jautājumos.

Tomēr, kopš pirmā rokasgrāmatas izdevuma publicēšanas 2000. gadā ir notikušas vairākas izmaiņas tajā, kas šobrīd ir Savienības tiesības. Bija nepieciešams apvienot jaunā izdevumā gan daļējus atjauninājumus, kas jau pieejami tiešsaistē, gan pielāgošanu jaunumiem, kas ieviesti ar Lisabonas līgumu¹.

Šis izdevums vairākos aspektos ir vienkāršots un ņem vērā jaunākās izmaiņas. Ir gaidāmi arī turpmāki pilnveidojumi, un attiecīgajā brīdī Tiesību aktu izstrādes pārdomu darba grupai², kura turpmāk būs atbildīga par tās pastāvīgu atjaunināšanu, tie būs jāiekļauj rokasgrāmatas tekstā.

Kopējā praktiskā rokasgrāmata ir izstrādes vispārējo principu pamatne. Katra iestāde rokasgrāmatu izmanto kopā ar citiem instrumentiem, kuri ietver konkrētus standarta formulējumus un detalizētākus piemērošanas noteikumus.

Lai rokasgrāmata, šādi pielāgota un atjaunota, turpina veicināt Savienības tiesību aktu kvalitāti!

Eiropas Parlamenta
Juridiskā dienesta vārdā –

Christian PENNERA
juriskonsults

Padomes
Juridiskā dienesta vārdā –

Hubert LEGAL
juriskonsults

Komisijas
Juridiskā dienesta vārdā –

Luis ROMERO REQUENA
ģenerāldirektors

Briselē, 2013. gada 11. jūlijā

¹ Šī izdevuma nolūkiem bija jāpielāgo arī kopējo pamatnostādņu, kas pieņemtas ar 1998. gada Iestāžu nolīgumu (skatīt pirmā izdevuma ievadu) un kas ievada rokasgrāmatas iedalījumus, redakcijas atsevišķi aspekti, lai atspoguļotu minētās izmaiņas.

² Pārdomu darba grupa tika izveidota 2010. gadā, lai veicinātu sadarbību starp šīm trim iestādēm tiesību aktu izstrādes jautājumos.

Ievads pirmajam izdevumam

Lai Kopienas tiesību aktus būtu vieglāk uztvert un pareizi īstenot, ir svarīgi nodrošināt, ka tie ir labi izstrādāti. Kopienas iestāžu pieņemtajiem tiesību aktiem jābūt izstrādātiem saprotami un konsekventi saskaņā ar vienotiem noformējuma un tiesību aktu izstrādes principiem, lai pilsoņi un uzņēmēji var noskaidrot savas tiesības un pienākumus un lai tiesas var tos piemērot, un lai vajadzības gadījumā dalībvalstis laicīgi var šos tiesību aktus pareizi transponēt.

Kopš Eiropadomes sanāksmes Edinburgā 1992. gadā vajadzība pēc labāka likumdošanas procesa – ar skaidrākiem, vienkāršākiem tiesību aktiem, kas atbilst labai tiesību aktu izstrādes praksei, – ir atzīta visaugstākajā politiskajā līmenī. Gan Padome, gan Komisija ir spērusi soļus, lai sasniegtu šo mērķi¹. To vēlreiz apstiprināja Deklarācija Nr. 39 par Kopienas tiesību aktu izstrādes kvalitāti, kas ir pievienota Amsterdamas līguma Nobeiguma aktam. Šīs deklarācijas rezultātā trīs iestādes, kas ir iesaistītas Kopienas tiesību aktu pieņemšanā – Eiropas Parlaments, Padome un Komisija – pieņēma kopīgas pamatnostādnes ar mērķi uzlabot Kopienas tiesību aktu izstrādes kvalitāti, 1998. gada 22. decembrī noslēdzot Iestāžu nolīgumu².

Šo rokasgrāmatu saskaņā ar minēto nolīgumu sagatavojuši trīs Juridiskie dienesti, lai tālāk izvērstu pamatnostādņu saturu un izskaidrotu to sekas, komentējot katru pamatnostādni atsevišķi un ilustrējot tās ar piemēriem. Tā paredzēta ikvienam, kas iesaistīts izplatītāko Kopienas tiesību aktu veidu izstrādē. Turklāt tai būtu jāiedvesmo iestādes ikviena tiesību akta izstrādē, vai tas būtu saskaņā ar Kopienas Līgumiem, vai saskaņā ar tām Līguma par Eiropas Savienību sadaļām, kas attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās.

Kopējā praktiskā rokasgrāmata jālieto kopā ar citiem specifiskākiem instrumentiem, tādiem kā Eiropas Savienības Padomes aktu izstrādes rokasgrāmata, Komisijas tiesību aktu izstrādes rokasgrāmata, Iestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmata, ko publicējis Eiropas Kopienų Oficiālo publikāciju birojs, vai modeļi *LegisWrite*. Turklāt vienmēr ir noderīgi un bieži vien nepieciešami skatīt attiecīgos Līgumu noteikumus un svarīgākos pamataktus konkrētajā nozarē.

Aicinām visu trīs iestāžu darbiniekus izmantot šo rokasgrāmatu un pilnveidot to, sniedzot savus komentārus. Tos jebkurā laikā var iesūtīt Iestāžu darba grupai par tiesību aktu izstrādes kvalitāti, kas pastāvīgi atjauninās rokasgrāmatu.

¹ Padomes 1993. gada 8. jūnija Rezolūcija par Kopienas tiesību aktu izstrādes kvalitāti (OV C 166, 17.6.1993., 1. lpp.).
Komisijas vispārīgas pamatnostādnes tiesību aktu izstrādes jomā (SEC dokuments (1995) 2255/7, 18.1.1996.).

² 1998. gada 22. decembra Iestāžu nolīgums par kopīgām pamatnostādnēm attiecībā uz Kopienų tiesību aktu izstrādes kvalitāti (OV C 73, 17.3.1999., 1. lpp.).

Trīs Juridiskie dienesti cer, ka šī rokasgrāmata palīdzēs visiem, kas jebkādā veidā ir iesaistīti tiesību aktu izstrādē iestādēs. Tie varēs strādāt pie kopīgā mērķa nodrošināt Eiropas pilsoņus ar tiesību aktiem, kas skaidri izklāsta Eiropas Savienības mērķus un līdzekļus, kurus tā izmanto to sasniegšanai.

Eiropas Parlamenta
Juridiskā dienesta vārdā –

Eiropas Savienības Padomes
Juridiskā dienesta vārdā –

G. GARZON CLARIANA
juriskonsults

J.-C. PIRIS
juriskonsults

Eiropas Komisijas
Juridiskā dienesta vārdā –

J.-L. DEWOST
ģenerāldirektors

Briselē, 2000. gada 16. martā

SATURS

IEVADI

VISPĀRĪGI PRINCIPI (1.–6. PAMATNOSTĀDNE)	6
DAŽĀDAS TIESĪBU AKTA DAĻAS (7.–15. PAMATNOSTĀDNE)	17
IEKŠĒJAS UN ĀRĒJAS ATSAUCES (16. UN 17. PAMATNOSTĀDNE)	34
GROZOŠIE AKTI (18. UN 19. PAMATNOSTĀDNE)	41
NOBEIGUMA NOTEIKUMI, ATCELŠANA UN PIELIKUMI (20., 21. UN 22. PAMATNOSTĀDNE)	48

Vispārīgi principi
(1.–6. pamatnostādne)

1. SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTUS FORMULĒ SKAIDRI, VIENKĀRŠI UN PRECĪZI*.
- 1.1. Izstrādātajam tiesību aktam jābūt:
 - skaidram, viegli saprotamam un nepārprotamam;
 - vienkāršam, kodolīgam, bez nevajadzīgiem elementiem;
 - precīzam, lai lasītājam nerastos nekādas neskaidrības.
- 1.2. Šis saprātīguma princips izsaka arī vispārīgos tiesību principus, tādus kā:
 - pilsoņu vienlīdzība likuma priekšā tajā nozīmē, ka likumam jābūt pieejamam un saprotamam visiem;
 - juridiskā noteiktība, proti, būtu jāspēj paredzēt, kā tiesību aktu piemēros.
- 1.2.1. Šis princips ir īpaši svarīgs attiecībā uz Savienības tiesību aktiem. Tiem jāiekļaujas sistēmā, kas ir ne vien sarežģīta, bet arī daudzkulturāla un daudzvalodīga (sk. 5. pamatnostādni).
- 1.2.2. Šo principu lieto divu iemeslu dēļ: pirmkārt, lai padarītu tiesību aktus saprotamākus; otrkārt, lai izvairītos no strīdiem, kas rodas slikti izstrādātu tiesību aktu dēļ.

* Šajā Praktiskās rokasgrāmatas izdevuma latviešu valodas versijā pamatnostādnes, kā arī pārējais teksts, tika pielāgoti, lai cita starpā ņemtu vērā arī Lisabonas līguma ieviestos grozījumus.

- 1.3. Neskaidrus noteikumus Eiropas Savienības Tiesa var interpretēt šauri. Ja tā notiek, būs panākts tieši pretējs efekts tam, kas bija iecerēts, iekļaujot tekstā neskaidrus formulējumus ar domu risināt sarunu problēmas par attiecīgo noteikumu¹.
- 1.4. Skaidrs, ka prasība pēc vienkāršības var būt konfliktā ar prasību pēc precizitātes. Vienkāršošana bieži vien notiek uz precizitātes rēķina, un otrādi. Praksē jāpanāk līdzsvars, lai noteikums būtu pēc iespējas precīzs, nekļūstot pārāk grūti saprotams. Šis līdzsvars var būt atšķirīgs atkarībā no noteikuma adresāta (sk. 3. pamatnostādni).

Teksta piemērs, kur nav panākts šis līdzsvars

“Obligātu [produktu] marķēšanas sistēmu ievieš, un tā ir obligāta visās dalībvalstīs no 2000. gada 1. janvāra. Tomēr šī obligātā sistēma neizslēdz iespēju dalībvalstij lemt par sistēmas piemērošanu pēc izvēles [attiecībā uz produktu], ko pārdod šajā pašā dalībvalstī.”

- 1.4.1. Autoram jācenšas normatīvo nolūku sadalīt vienkāršos jēdzienos, lai varētu to vienkārši formulēt. Cik vien iespējams, būtu jālieto ikdienas valoda. Ja nepieciešams, izteiksmes skaidrībai būtu jādominē pār stila izteiksmību. Piemēram, būtu jāizvairās no sinonīmu un dažādu izteicienu lietošanas vienas un tās pašas domas izteikšanai.
- 1.4.2. Ja izstrādātais tiesību akts ir gramatiski pareizs un tajā ir ievēroti interpunkcijas likumi, tas atvieglo teksta pareizu uztveri tā izstrādes valodā, kā arī tā tulkošanu pārējās valodās (sk. 5. pamatnostādni).
2. SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTUS IZSTRĀDĀ, ŅEMOT VĒRĀ ATTIECĪGĀ TIESĪBU AKTA VEIDU UN JO ĪPAŠI TO, VAI TAS IR VAI NAV SAISTOŠS (REGULA, DIREKTĪVA, LĒMUMS, IETEIKUMS VAI CITS TIESĪBU AKTS)*.
- 2.1. Dažādiem tiesību aktiem ir katram savs standarta noformējums un standarta formulējumi (sk. 15. pamatnostādni).

¹ Skatīt 1999. gada 28. oktobra spriedumu lietā C-6/98 *ARD/Pro Sieben* (*Recueil* 1999, I-7599. lpp.).

* Šajā Praktiskās rokasgrāmatas izdevumā pamatnostādnes ir pielāgotas, lai ņemtu vērā ar Lisabonas līgumu ieviestos grozījumus.

2.2. Tiesību akta izstrādes stilā būtu jāņem vērā tiesību akta veids.

2.2.1. Tā kā regulas ir tieši piemērojamas un pilnībā saistošas, to noteikumiem jābūt izstrādātiem tā, lai adresātiem nerastos šaubas par tiesībām un pienākumiem, kas no tiem izriet; tādēļ jāizvairās atsaukties uz dalībvalstu starpniekiestādēm, izņemot gadījumus, kad tiesību akts paredz dalībvalstu papildu darbības.

Piemērs:

“Katrā uzņēmumā ir reģistrs ...”

2.2.2. Direktīvas ir adresētas dalībvalstīm.

Piemērs:

“Dalībvalstis nodrošina, ka katrā uzņēmumā ir reģistrs ...”

Turklāt tās nav pārāk detalizētas, lai dalībvalstīm paliktu pienācīga rīcības brīvība to transponēšanā. Ja pamatdaļa ir pārāk detalizēta un neatstāj šādu rīcības brīvību, atbilstīgs instruments drīzāk būs regula, nevis direktīva.

2.2.3. Lēmumi būtu jāizstrādā ņemot vērā to adresātus, tomēr ir būtiski, lai tie atbilstu vispārpiemērojamu aktu noformēšanas formālajiem noteikumiem.

Piemērs:

“[Dalībvalsts] var saņemt finansiālu palīdzību no Savienības saistībā ar Āfrikas cūku mēra uzliesmojumu, ko apstiprināja ...”

2.2.4. Formulējot ieteikumus, jāņem vērā, ka to noteikumi nav saistoši.

Piemērs:

“Dalībvalstīm ieteicams ...”

- 2.3. Izstrādājot tiesību aktu, būtu jāņem vērā arī tas, vai akts ir vai nav saistošs.
- 2.3.1. Darbības vārdu un laiku izvēle dažādos tiesību aktu veidos un dažādās valodās, kā arī apsvērumos un pamatdaļās ir atšķirīga (sk. 10. un 12. pamatnostādni).
- 2.3.2. Saistošu tiesību aktu pamatdaļās franču valodā lieto tagadni, turpretim angļu valodā parasti lieto palīgdarbības vārdu *shall*, kam seko darbības vārds nenoteiksmē. Abās šajās valodās būtu pēc iespējas jāizvairās no nākotnes formas lietošanas. Latviešu valodā saistošu tiesību aktu pamatdaļās attiecīgi lieto īstenības izteiksmes vienkāršo tagadni, kas izsaka pastāvīgu darbību.
- 2.3.3. Turpretim nesaistošos tiesību aktos nedrīkst lietot pavēles formas vai konstrukcijas, vai noformējumu, kas pārāk līdzinās saistošos tiesību aktos lietotajam.
- 3. IZSTRĀDĀJOT TIESĪBU AKTUS, ŅEM VĒRĀ PERSONAS, KURĀM TOS PAREDZĒTS PIEMĒROT, LAI TĀS VARĒTU NEPĀRPROTAMI NOSKAIDROT SAVAS TIESĪBAS UN PIENĀKUMUS, KĀ ARĪ PERSONAS, KURĀM ŠIE AKTI BŪS JĀĪSTENO.
- 3.1. Tiesību aktiem ir dažādas adresātu kategorijas, sākot no sabiedrības kopumā līdz speciālistiem konkrētās jomās. Katrai kategorijai ir tiesības sagaidīt, ka lietotā valoda būs viņiem saprotama.
- 3.2. Tas, ka ņem vērā dažādas tiesību aktu adresātu kategorijas, nosaka atšķirības gan šo aktu pamatojumos, gan pamatdaļās.
- 3.3. No tā arī ir atkarīgs, cik viegli būs tiesību aktu transponēt.

- 3.4. Papildus adresātiem tiesību akti ir saistīti ar dažāda līmeņa valsts iestāžu pārstāvju, piemēram, valsts civildienesta ierēdņu, zinātnieku un tiesnešu, iejaukšanos. Tiesību akta valodā tas būtu jāņem vērā; teksti var ietvert tehniskas prasības, kuru īstenošanu veic attiecīgās nozares speciālisti.

Uz mērķgrupu orientēta tiesību akta piemērs:

“3. pants

Naudas viltojumu analīzes centrs un viltotās naudas datu bāze

1. ECBS Naudas viltojumu analīzes centru (NVAC) un viltotās naudas datu bāzi (VNDB) izveido un vada ECB pārraudzībā. NVAC izveide ir domāta, lai centralizētu datu tehnisko analīzi par ECB un VCB izdoto euro banknošu viltošanu. Visus būtiskos tehniskos un statistikas datus, kas attiecas uz euro banknošu viltošanu, centralizēti uzglabā VNDB.
2. ...
3. Ņemot vērā juridiskos ierobežojumus, VCB nodrošina NVAC ar to rīcībā esošo jaunāko veidu euro banknošu viltojumu oriģināliem tehniskās izmeklēšanas un centrālās klasifikācijas nolūkos. VCB veic provizorisku novērtējumu, vai konkrētais viltojums pieder pie klasificēta veida vai jaunas kategorijas.”

4. TIESĪBU AKTU NOTEIKUMI IR KODOLĪGI, UN TO SATURS IR PĒC IESPĒJAS VIENDABĪGS. BŪTU JĀIZVAIRĀS NO PĀRLIEKU GARIEM PANTIEM UN TEIKUMIEM, NEVAJADZĪGI SAREŽĢĪTIEM FORMULĒJUMIEM UN PĀRMĒRĪGAS SAĪSINĀJUMU IZMANTOŠANAS.
- 4.1. Labu tiesību aktu stilu raksturo teksta galveno domu kodolīgs formulējums. Ilustrējoši noteikumi, kuru mērķis ir tekstu padarīt skaidrāku lasītājam, var radīt interpretācijas problēmas.

- 4.2. Tekstam vajadzētu būt konsekventam visā dokumentā.
- 4.2.1. Visā tiesību aktā jāņem vērā tā darbības joma. Noteiktās tiesības un pienākumi nedrīkst pārsniegt to, kas minēts kā konkrētā akta darbības jomā esošs, kā arī nedrīkst skart citas jomas.
- 4.2.2. Tiesībām un pienākumiem jābūt saskaņotiem, un tie nedrīkst būt pretrunīgi.
- 4.2.3. Tekstā, kas pēc savas būtības ir pagaidu rakstura, nedrīkst ietvert pastāvīgus noteikumus.
- 4.3. Tiesību aktiem vajadzētu būt konsekventiem arī attiecībā pret citiem Savienības tiesību aktiem.
- 4.3.1. Jo īpaši jāizvairās no pārklāšanās un pretrunīguma saistībā ar citiem tiesību aktiem konkrētajā nozarē.
- 4.3.2. Jāizvairās arī radīt šaubas par citu tiesību aktu piemērojamību (sk. arī 21. pamatnostādni).
- 4.4. Katrā teikumā būtu jāizsaka tikai viena doma, bet pantā (ciktāl tajā ir vairāk nekā viens teikums) jāapvieno vairākas savstarpēji loģiski saistītas domas. Teksts jāsadala viegli aptveramās vienībās (sk. tabulu pie 15. pamatnostādnes), sekojot pamatojuma domas attīstībai, jo pārāk blīvu teksta bloku ir grūti uztvert gan acīm, gan prātam. Taču tas nedrīkst novest pie teikumu mākslīgas un nepamatotas sadalīšanas.
- 4.5. Katra panta struktūrai jābūt pēc iespējas vienkāršākai.
- 4.5.1. Interpretācijas dēļ nav nepieciešams un skaidrības labad nav vēlams, lai viens pants aptvertu visus reglamentējamā temata aspektus. Daudz labāk ir šos aspektus iztīrīt vairākos pantos, kas apvienoti vienā iedaļā (sk. 15. pamatnostādni).
- 4.5.2. Jo īpaši agrīnās tiesību akta izstrādāšanas stadijās pantu struktūrai nevajadzētu būt pārāk sarežģītai. Tiesību aktu projektus un priekšlikumus apspriedīs un par tiem centīsies vienoties visas pieņemšanas procedūras laikā, kas vairākumā gadījumu novedīs pie tālākiem papildinājumiem un precizējumiem. Arī turpmākos tiesību akta grozījumus, kuru bieži vien ir daudz, būs grūti iekļaut jau pārblīvētos pantos.

Šiem principiem neatbilstīga teksta piemērs:

- “4. Dalībvalstis var pieņemt pasākumus, lai atkāptos no 2. punkta attiecībā uz noteiktu informācijas sabiedrības pakalpojumu, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:
- a) pasākumi ir:
 - i) nepieciešami dēļ viena no šādiem iemesliem:
 - sabiedriskā kārtība, jo īpaši kriminālpārkāpumu novēršana, izmeklēšana, atklāšana un kriminālvajāšana, ietverot nepilngadīgo aizsardzību un cīņu pret naida celšanu, rases, dzimuma, ticības vai tautības dēļ un cilvēka cieņas aizskaršanu,
 - sabiedrības veselības aizsardzība,
 - sabiedrības drošība, ietverot valsts drošības un aizsardzības nodrošināšanu,
 - patērētāju aizsardzība, ietverot investoru aizsardzību;
 - ii) pieņemti pret noteiktiem informācijas sabiedrības pakalpojumiem, kas ierobežo i) punktā minētos mērķus vai kas rada nopietnas aizdomas, ka tie varētu ierobežot šos mērķus;
 - iii) samērīgi ar šiem mērķiem;
 - b) pirms attiecīgo pasākumu pieņemšanas, neskarot tiesvedību, tostarp pirmstiesas izmeklēšanu un darbības, kas veiktas kriminālizmeklēšanā, dalībvalsts ir:
 - prasījusi 1. punktā minētajai dalībvalstij pieņemt pasākumus, taču tā šādus pasākumus nav pieņēmusi, vai tie bijuši nepiemēroti,
 - paziņojusi Komisijai un 1. punktā minētajai dalībvalstij par savu nodomu pieņemt šādus pasākumus.”

- 4.6. Dažkārt vieglāk ir veidot sarežģītus teikumus, bet ne papūlēties veikt sintēzi, kuras rezultātā tiek panākts skaidrs formulējums. Taču šādi centieni ir būtiski, lai izstrādātu viegli uztveramu un iztulkojamu tekstu.

- 4.7. Lietoto saīsinājumu daudzums ir atkarīgs no iespējamiem adresātiem. Saīsinājumiem vajadzētu būt adresātiem pazīstamiem, vai arī to nozīme ir skaidri jānorāda pirmajā lietošanas reizē (piemēram, “Eiropas Centrālā banka (ECB)”); “starptautiskais bankas konta numurs (IBAN)”). Ja saīsinājums ir jau paskaidrots apsvērumos un to atkārtoti lieto pamatdaļā, tad parasti pirmajā lietošanas reizē tas teksta pamatdaļā būtu jāpaskaidro atkārtoti. Tomēr minētās atkārtotās lietošanas lietderība būtu jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi, jo īpaši izvērtējot apsvērumu skaitu un garumu vai saīsinājuma atpazīstamību un nepārprotamo raksturu.
5. VISĀ TIESĪBU AKTU IZSTRĀDES UN PIENĒMŠANAS PROCESĀ, IZVĒLOTIES TERMINUS UN TEIKUMU KONSTRUKCIJAS, ŅEM VĒRĀ TO, KA SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTI IR DAUDZĀS VALODĀS; PIESARDZĪGI IZMANTO JĒDZIENUS UN TERMINOLOĢIJU, KAS IR RAKSTURĪGI VIENAS KONKRĒTAS VALSTS TIESĪBU SISTĒMAI.*
- 5.1. Personai, kas izstrādā vispārpiemērojamu tiesību aktu, vienmēr jāapzinās, ka tekstam jāatbilst Padomes Regulas Nr. 1 prasībām, kas paredz visu oficiālo valodu lietošanu tiesību aktos. Tas izvirza papildu prasības salīdzinājumā ar tām, kas attiecas uz valsts līmeņa tiesību akta izstrādāšanu.
- 5.2. No vienas puses, oriģinālajam tekstam jābūt īpaši vienkāršam, skaidram un tiešam, jo jebkurš pārlietu sarežģīts formulējums vai neskaidrība, lai cik sīka, var novest pie neprecizitātēm, aptuvenībām vai patiesi kļūdaina tulkojuma vienā vai vairākās Savienības valodās.

Nevēlama formulējuma piemērs:

“Produkta X tirgus cenas ir ražotāja cenas, kas neietver valsts nodokļus un nodevas:

- a) tās ir svaiga blokos sapakota produkta cenas;
- b) tās palielina par EUR X, lai nosegtu nepieciešamās transporta izmaksas.”

Šajā gadījumā ir labāk atteikties no uzskaitīšanas un ir ieteicams šāds teksts:

“Produkta X tirgus cenas ir svaiga blokos sapakota produkta ražotāja cenas, kas neietver valsts nodokļus un nodevas.

Šīs cenas palielina par EUR X, lai nosegtu nepieciešamās transporta izmaksas.”

* Šajā Praktiskās rokasgrāmatas izdevuma latviešu valodas versijā pamatnostādnes, kā arī pārējais teksts, tika pielāgoti, lai cita starpā ņemtu vērā arī Lisabonas līguma ieviestos grozījumus.

- 5.2.1. Būtu jāizvairās no eliptiskiem vai īsinātiem frāzes veidojumiem. Runa ir par frāzēm, kurās autors, cenšoties izteikt domu ar pēc iespējas mazāk vārdiem, rada tik sarežģītu formulējumu, ka tam nepieciešams paskaidrojums.

Nevēlama formulējuma piemērs:

“Ja ražojumi neatbilst 5. panta prasībām, dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu šo ražojumu tirdzniecību vai nodrošinātu to izņemšanu no tirgus, citādā gadījumā piemērojot sankcijas, ko noteikušas dalībvalstis.”

Ieteicamais teksts:

“Ja ražojumi neatbilst 5. pantā noteiktajām prasībām, dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu šo ražojumu tirdzniecību vai nodrošinātu to izņemšanu no tirgus.

Dalībvalstis nosaka sankcijas, ko piemēro gadījumos, kad šie ierobežojumi un aizliegumi nav ievēroti vai nav veikta izņemšana no tirgus.”

- 5.2.2. Būtu jāizvairās arī no pārāk sarežģītiem teikumiem, kurus veido vairākas frāzes, palīgteikumi vai iekavas (iestarpinājumi).

Nevēlama formulējuma piemērs:

“Darba rezultātiem jābūt pieejamiem visām līgumslēdzējām pusēm, taču ņemot vērā, ka zinātniskās pētniecības institūtiem ir iespēja rezervēt tiesības izmantot rezultātus turpmākajos zinātniski pētnieciskajos projektos.”

Ieteicamais teksts:

“Darba rezultātiem jābūt pieejamiem visām līgumslēdzējām pusēm.

Tomēr zinātniskās pētniecības institūti var rezervēt tiesības izmantot šos rezultātus turpmākajos zinātniski pētnieciskajos projektos.”

- 5.2.3. Jābūt skaidrai gramatiskajai saistībai starp dažādiem teikuma elementiem. Piemēram, nebūtu jārodas šaubām par to, vai īpašības vārds attiecas tikai uz vienu lietvārdu vai uz vairākiem.

Nevēlama formulējuma piemērs:

“... valsts skolas un slimnīcas ...”

Ieteicamais teksts:

“... valsts skolas un valsts slimnīcas ...”

- 5.2.4. Būtu jāizvairās arī no žargona, atsevišķiem modē nākušiem vārdiem vai latīņu valodas izteicieniem, kas lietoti citā, bet ne to vispārpieņemtajā juridiskajā nozīmē.
- 5.3. No otras puses, tikai kādai valodai vai kādai valsts tiesību sistēmai raksturīgu izteicienu un frāžu (jo īpaši juridisko terminu) lietojums palielina tulkošanas problēmu risku.
- Tiesību aktu izstrādātājiem jo īpaši jāpatur prātā divi aspekti.
- 5.3.1. Dažiem plaši izplatītiem izteicieniem teksta izstrādes valodā bieži vien nav ekvivalenta citās Savienības valodās. Tādēļ minētajās valodās tos var iztulkot vienīgi aprakstoši vai aptuveni, bet tas izraisa semantiskas atšķirības dažādās valodu versijās. Tādēļ pēc iespējas būtu jāizvairās no izteicieniem, kas pārāk raksturīgi tikai vienai valodai.

- 5.3.2. Juridiskās terminoloģijas ziņā būtu jāizvairās no terminiem, kas ir pārāk cieši saistīti ar konkrētu valsts tiesību sistēmu.

Piemērs:

Jēdzienam “faute”, kas labi pazīstams Francijas tiesībās, nav precīza ekvivalenta citās tiesību sistēmās (jo īpaši Anglijas un Vācijas tiesībās); atkarībā no konteksta tā vietā jālieto tādi termini kā “illégalité”, “manquement” (saistībā ar pienākumu) un citi, kurus var viegli iztulkot citās valodās (“nelikumība”, “pārkāpums” u. c.).

- 5.4. Ņemot vērā Savienības tiesību īpatnības un tajās lietoto terminoloģiju, cik vien iespējams, jācenšas nodrošināt, ka tie, kam jāpiemēro vai jāinterpretē tiesību akts attiecīgajā dalībvalstī (ierēdņi, tiesneši, juristi utt.), neuztver to kā “tulkojumu” sliktā nozīmē, bet gan kā tekstu, kas atbilst noteiktam likumdošanas stilam. Grūti saprotami teksti, pārblīvoti ar aizguvumiem, burtiskiem tulkojumiem vai žargonu, lielā mērā ir iemesls pret Savienības tiesībām vērstai kritikai, un rezultātā tās tiek uztvertas kā atsvešinātas.
- 5.5. Visbeidzot divas galvenokārt praktiska rakstura piezīmes par saistību starp oriģinālteksu un tā tulkojumu.
- 5.5.1. Pirmkārt, autoram jānodrošina, ka tulkotājs uzreiz var noteikt oriģināltekstā izmantotos avotus. Ja kāda rindkopa oriģināltekstā ir ņemta no jau pastāvoša teksta (Līguma, direktīvas, regulas utt.), tam jābūt skaidri redzamam tekstā vai atsevišķi norādītam, vajadzības gadījumā izmantojot atbilstīgus elektroniskos līdzekļus. Pastāv risks, ka jebkurš slēpts citāts bez atsauces uz avotu tiks brīvi iztulkots vienā vai vairākās valodās, kaut arī autors būs īpaši vēlējis izmantot jau pastāvoša noteikuma autentisko formulējumu.
- 5.5.2. Otrkārt, autoram būtu jāapzinās, ka tulkotāju un vispār visu dienestu, kas veic teksta valodniecisko pārbaudi, komentāri var būt ārkārtīgi noderīgi. Šādas pārbaudes dod iespēju atrast kļūdas un neskaidrības oriģināltekstā arī pēc gara izstrādes laikposma, kā arī, un varbūt jo īpaši tad, kad dokumenta projektu daudzkārt apsprieduši vairāki cilvēki. Atrastās problēmas tad var tikt darītas zināmas autoram. Daudzos gadījumos labākais risinājums ir izdarīt izmaiņas oriģināltekstā, bet ne tulkojumā.

6. TERMINOĻĢIJU KONKRĒTĀ TIESĪBU AKTĀ IZMANTO TĀ, LAI NODROŠINĀTU KONSEKVENCĪ GAN PAŠĀ DOKUMENTĀ, GAN ATTIECĪBĀ UZ SPĒKĀ ESOŠAJIEM DOKUMENTIEM, JO ĪPAŠI TAJĀ PAŠĀ JOMĀ.

IDENTISKUS JĒDZIENUS IZSAKA AR TIEM PAŠIEM TERMINIEM, PĒC IESPĒJAS SAGLABĀJOT TO NOZĪMI IKDIENAS, JURIDISKAJĀ VAI TEHNISKAJĀ VALODĀ.

- 6.1. Lai tiesību aktu būtu vieglāk uztvert un interpretēt, tam jābūt konsekventam. Var nošķirt formālu konsekveni, kas attiecas vienīgi uz terminoloģijas jautājumiem, un saturisku konsekveni plašākā nozīmē, kas attiecas uz visa akta loģiku kopumā.

Formāla konsekvence

- 6.2. Terminoloģiska konsekvence nozīmē, ka viena jēdziena izteikšanai jāizmanto vieni un tie paši termini un ka vienādus terminus nedrīkst izmantot atšķirīgu jēdzienu izteikšanai. Mērķis ir panākt, lai par termina nozīmi nebūtu nekādu neskaidrību, pretrunīgu viedokļu vai šaubu. Tādējādi katrs termins ir jālieto vienveidīgi, to attiecinot uz vienu un to pašu jēdzienu, un cita jēdziena izteikšanai jāizvēlas cits termins.
- 6.2.1. Tas attiecas ne tikai uz atsevišķa tiesību akta noteikumiem, tostarp pielikumiem, bet arī uz saistīto tiesību aktu noteikumiem, jo īpaši īstenošanas aktiem un visiem citiem tiesību aktiem tajā pašā nozarē. Kopumā ņemot, terminoloģijai jābūt saskaņotai ar spēkā esošajiem tiesību aktiem.
- 6.2.2. Vārdi jālieto to parastajā nozīmē. Ja vārdam ir viena nozīme ikdienas vai tehniskajā valodā, bet cita nozīme juridiskajā valodā, frāze jāformulē tā, lai izvairītos no jebkādam neskaidrībām.
- 6.2.3. Lai nodrošinātu precizitāti un izvairītos no interpretācijas problēmām, terminu var būt nepieciešams definēt (sk. 14. pamatnostādni).

Saturiska konsekvence

- 6.3 Terminoloģijas konsekvence jāpārbauda arī attiecībā uz paša tiesību akta saturu. Aktā nedrīkst būt iekšējas pretrunas.
- 6.4. Definīcijas jāievēro visā tiesību aktā. Definētie termini jālieto konsekventi, un to nozīme nedrīkst atšķirties no definīcijās sniegtās.

Dažādas tiesību akta daļas
(7.–15. pamatnostādne)

7. VISUS VISPĀRPIEMĒROJAMUS TIESĪBU AKTUS IZSTRĀDĀ SASKAŅĀ AR STANDARTA STRUKTŪRU (NOSAUKUMS – PREAMBULA – PAMATDAĻA – PIELIKUMI, JA VAJADZĪGS).*
- 7.1. Nosaukumā ir ietverta visa informācija, kas kalpo akta identificēšanai. Tam var sekot konkrēta tehniska informācija (atsauce uz autentiskās valodas versiju, vai dokuments attiecas uz EEZ, kārtas numurs), ko nepieciešamības gadījumā ievieto starp nosaukumu un preambulu.
- 7.2. Preambula ir viss, kas atrodas starp tiesību akta nosaukumu un pamatdaļu, proti, norādes, apsvērumi un standartfrāzes, kas iekļautas pirms un pēc tiem.
- 7.3. Pamatdaļa ir tiesību akta normatīvā daļa. To veido panti, kas var būt grupēti daļās, sadaļās, nodaļās un iedaļās (sk. tabulu pie 15. pamatnostādnes), un tai var būt pievienoti pielikumi.

Par standarta struktūras attiecīgām daļām skatīt pamatnostādnes par tiesību akta atsevišķām daļām.
--

8. TIESĪBU AKTA NOSAUKUMS SNIEDZ PĒC IESPĒJAS ĪSU UN PILNĪGU INFORMĀCIJU PAR TIESĪBU AKTA PRIEKŠMETU, KAS NEMALDINA LASĪTĀJU PAR PAMATDAĻAS SATURU. VAJADZĪBAS GADĪJUMĀ AKTA PILNAJAM NOSAUKUMAM VAR PIEVIENOT SAĪSINĀTU NOSAUKUMU.
- 8.1. Nosaukumam, tas ir, formulējumam, kas izvēlēts, lai nosaukumā sniegtu konkrētu informāciju par galveno tiesību akta priekšmetu, jo īpaši jābūt tādām, lai kļūtu skaidrs, uz ko tiesību akts attiecas (vai neattiecas). Tam jāsniedz pēc iespējas skaidra informācija par tiesību akta saturu. Autoriem nebūtu jāpieblīvē nosaukums ar lieku informāciju, bet drīzāk jāizmanto atslēgvārdi, kas raksturīgi Savienības tiesību dažādajām jomām (šajā ziņā ir noderīgi izmantot “spēkā esošo Eiropas Savienības tiesību aktu direktorija” analītisko rādītāju, kas pieejams Savienības tiesību datubāzē “EUR-Lex”).

Tādēļ autoriem jāpārdomā, kādai informācijai būtu jāparādās nosaukumā, lai izlasīt konkrēto tiesību aktu mudinātu tieši to lasītāju, uz kuru tas attiecas (piemēram, ne visus lauksaimniekus, bet visus ābolu audzētājus).

* Šajā Praktiskās rokasgrāmatas izdevuma latviešu valodas versijā pamatnostādnes, kā arī pārējais teksts, tika pielāgoti, lai cita starpā ņemtu vērā arī Lisabonas līguma ieviestos grozījumus.

- 8.2. Tiesību akta nosaukumam jāatšķiras no citu spēkā esošu tiesību aktu nosaukumiem (taču sk. 8.3. punktu).
- 8.3. Tiesību akti, ar kuriem groza agrāk pieņemtus tiesību aktus, ir īpašs gadījums. Šāda tiesību akta nosaukums ir nepilnīgs, ja tajā nav minēti visu tiesību aktu numuri, kurus tas groza. Bez šādas atsaucē nav iespējams atrast visus konkrētā akta grozījumus. Ja attiecīgā tiesību akta vienīgais mērķis ir grozīt citu aktu, min vai nu grozāmā tiesību akta kārtas numuru un tā nosaukumu, vai tā kārtas numuru un precīzu grozījuma priekšmetu (sk. 18.9. un 18.10. punktu). Toties, ja attiecīgais akts ietver autonomus noteikumus un tādējādi tikai pakārtoti groza citu aktu, norāda vienīgi grozītā akta numuru (sk. 19.3. punktu).

Saīsinātais nosaukums

- 8.4. Tiesību akta saīsinātais nosaukums ir mazāk noderīgs Savienības tiesībās, kur tiesību aktus identificē ar burtu un skaitļu kombināciju (piemēram, “(ES) 2015/35”), nekā sistēmās, kur nepastāv šāda numurēšanas kārtība. Tomēr dažos gadījumos praksē tiek lietots saīsinātais nosaukums (piemēram, Regula (EK) Nr. 1234/2007 – “Vienotā TKO regula”). Neskatoties uz tā šķietamo vienkāršību, atsaucē uz tiesību aktiem, izmantojot saīsinātos nosaukumus, rada riskus Savienības tiesību aktu precizitātei un saskaņotībai. Tādējādi šī metode būtu jāizmanto tikai noteiktos gadījumos, kur tā būtiski veicina lasītāja izpratni.
- 8.5. Būtu jāizvairās no saīsināta nosaukuma izveides, kad tiek pieņemts tiesību akts, to pievienojot aiz tiesību akta nosaukuma, jo tas tikai sarežģī nosaukumu, neregulējot jautājumu par šāda saīsināta nosaukuma izmantošanu vai neizmantošanu vai nu tiesību aktā, kas to izveido, vai vēlākos tiesību aktos.

Ņemot vērā 8.4. punktā izklāstīto atrunu, ir tomēr iespējams atsaukties uz tiesību aktu, izmantojot saīsinātu nosaukumu, lai veicinātu tiesību akta, kas ietver šādu atsauci, saprotamību. Šādā gadījumā izvēlētais saīsinātais nosaukums jāievieto iekavās un pēdējās tiesību akta, kas ietver šādu atsauci, tekstā, kā tas tiek darīts ar jebkuru citu saīsinājumu.

Kopsavilkums

8.6. Tiesību akta pilnajā nosaukumā iekļauj:

- 1) informāciju par tiesību akta veidu (regula, direktīva, lēmums, attiecīgajā gadījumā – deleģētais, deleģētā vai īstenošanas);
- 2) attiecīgās jomas saīsinājumu vai akronīmu (ES, KĀDP vai *Euratom*), tiesību akta gadu un kārtas numuru²;
- 3) tiesību akta izdevējiesādes(-žu) nosaukumu(-us);
- 4) atkarībā no gadījuma, parakstīšanas datumu (aktiem, kas pieņemti saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, budžetam un budžeta lēmumiem, kurus pieņēmuši Eiropas Parlaments un Padome) vai pieņemšanas datumu;
- 5) nosaukumu, proti, īsu informāciju par tiesību akta priekšmetu.

9. NORĀDES PAREDZĒTAS TAM, LAI NORĀDĪTU TIESĪBU AKTA JURIDISKO PAMATU, KĀ ARĪ TĀ PIEŅEMŠANAS PROCEDŪRAS GALVENĀS STADIJAS.

9.1. Norādes preambulas sākumā norāda uz:

- tiesību akta juridisko pamatu, t. i., noteikumu, kas pilnvaro pieņemt attiecīgo aktu;
- priekšlikumiem, iniciatīvām, ieteikumiem, lūgumiem vai atzinumiem, kas paredzēti Līgumos (procedūras aktus, kas nav paredzēti Līgumos, norāda vienā no pēdējiem apsvērumiem³); leģislatīvos aktos pievieno norādi par leģislatīvā akta projekta nosūtīšanu valstu parlamentiem un piemēroto likumdošanas procedūru (parasto likumdošanas procedūru vai īpašu likumdošanas procedūru).

Pārbaudiet, vai norādēs iekļautais patiešām ir norāde un vai tas nebūtu jāmin citā tiesību akta daļā (sk. 9.13. un 9.14. punktu).

² Ar dažiem izņēmumiem, visi dokumenti, kas no 2015. gada 1. janvāra publicēti *Oficiālā Vēstneša* "L" sērijā, tiek numurēti pēc kārtas neatkarīgi no tiesību akta veida (regula, direktīva, lēmums vai cits tiesību akts): (joma) GGGG/N. Tiesību aktu, kas publicēti pirms minētā datuma, numerācija nemainās.

³ Tomēr, attiecībā uz atzinumiem, kas sniegti saskaņā ar komiteju procedūru, skatīt 10.18. punktu.

Noformējums

9.2. Norādēm parasti ir standarta formulējums (latviski tās sākas ar vārdiem “ņemot vērā”).

Juridiskais pamats

9.3. Pirmā norāde ir vispārīga atsauce uz Līgumu, kas ir uzsāktās darbības galvenais pamats.

Norādi formulē šādi: “ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību ...” vai, attiecīgā gadījumā, “ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību”, vai “ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu ...”.

Ja jāatsaucas uz vairākiem Līgumiem, tos min katru savā rindkopā šādā secībā: Līgums par Eiropas Savienību, Līgums par Eiropas Savienības darbību, Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums.

9.4. Ja tiesību akta tiešais juridiskais pamats ir kāds Līguma noteikums, vispārīgo norādi papildina ar vārdiem “un jo īpaši”, kam seko konkrētais pants⁴.

Piemērs:

“ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,”

⁴ Ja tiesību akts pamatojas uz kādu Pievienošanās akta noteikumu, lieto šādu formulējumu – “ņemot vērā ... Pievienošanās aktu un jo īpaši tā ... pantu” vai “... un jo īpaši tā Protokola Nr. pantu,”.

- 9.5. Turpretim, ja tiesību akta tiešais juridiskais pamats atrodams sekundārajos tiesību aktos⁵, attiecīgo aktu norāda otrajā norādē, aiz vārdiem “un jo īpaši” nosaucot attiecīgo pantu.

Piemērs:

“ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,
ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regulu (ES) Nr. 1026/2012 par konkrētiem pasākumiem zivju krājumu saglabāšanas jomā attiecībā uz valstīm, kuras atļauj neilgtspējīgu zveju⁽¹⁾ un jo īpaši tās 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu,

(1) OV L 316, 14.11.2012., 34. lpp., ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1026/oj>.”

- 9.6. Juridiskais pamats būtu skaidri jānošķir no noteikumiem, kas nosaka pieņemamo lēmumu priekšmetu, nosacījumus un saturiskos aspektus. Tīri procesuāli noteikumi (piemēram, LESD 294. un 218. pants) neveido juridisko pamatu (tomēr, skatīt 9.7. punktu).
- 9.7. Starptautiski nolīgumi, kas noslēgti saskaņā ar LESD 218. pantā noteikto procedūru, ir īpaši gadījumi.

Piemērs:

“ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 100. panta 2. punktu saistībā ar tā 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu,”

- 9.8. Ja tiesību aktā vairākos pantos ir izklāstīts turpmāk pieņemamo lēmumu priekšmets un citā pantā ir norādīta iestāde, kas ir tiesīga pieņemt minētos lēmumus, norāde jāsniedz tikai uz šo pēdējo pantu.

⁵ Norāde uz sekundāra tiesību akta noteikumu ir šāda – norādē min pilnu nosaukumu, kam seko zemsvītras piezīme, kurā dod atsauci uz *Oficiālo Vēstnesi* (sērija, numurs, datums, lappuses numurs, ja vienā un tajā pašā *Oficiālā Vēstneša* izdevumā publicēti vairāki tiesību akti, un ELI pastāvīgais identifikators, ja tāds ir pieejams).

- 9.9. Līdzīgi, ja kādā tiesību akta pantā vienā no tā punktiem ir norādīts pasākumu priekšmets un citā pilnvarojošie noteikumi, norādi ieteicams sniegt tikai uz punktu, kurā iekļauti pilnvarojošie noteikumi⁶, bet ne visu pantu.

Piemēram, pieņemot sīki izstrādātus noteikumus par produktu tarifu kvotām, uz kuriem attiecas tirgu kopīga organizācija, norāde tiks sniegta uz Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 144. panta 1. punktu.

Procesuālie akti

- 9.10. Pēc norādēm attiecībā uz sagatavošanā esošiem aktiem, kas paredzēti Līgumos, un jo īpaši attiecībā uz atzinumiem, ko sniedzis Eiropas Parlaments, Revīzijas palāta, Eiropas Ekonomisko un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja, jāseko zemsvītras piezīmei ar atsauci uz *Oficiālo Vēstnesi*, kurā akts publicēts (piemēram, OJ C, C/2024/124, 5.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/124/oj>). Ja attiecīgais akts vēl nav publicēts, jānorāda tā sniegšanas datums.

Piemērs:

“(…) 1996. gada 1. aprīļa atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).”

- 9.11. Parastās vai īpašas likumdošanas procedūras gadījumā norādi par leģislatīvā akta projekta nosūtīšanu valstu parlamentiem formulē šādi:

“pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,”

⁶ Ja punktā ir divi pilnvarojoši noteikumi, katrs savā daļā, piemēram, viens attiecībā uz Padomi un otrs – uz Komisiju, tad jāsniedz norāde uz atbilstīgo daļu.

Norādi par likumdošanas procedūru formulē šādi:

“saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,” vai “saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,”

Parastās likumdošanas procedūras gadījumā, ja ir nepieciešams izmantot samierināšanas komiteju un ja samierināšana bijusi veiksmīga, norādi formulē šādi:

“saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, ņemot vērā Samierināšanas komitejas ... gada ... apstiprināto kopīgo dokumentu,”

Norādei attiecībā uz likumdošanas procedūru seko zemsvītras piezīme, kurā norādīti visi procedūras posmi.

- 9.12. Procesuāla norāde jāsniedz tiem tiesību aktiem, kuru pieņemšanas juridiskais pamats atsaucas uz pieņemšanas procedūru, kas aprakstīta citā Līguma pantā. Piemēram, LESD 132. panta 3. punktā (juridiskais pamats) ir atsauce uz procedūru, kas noteikta LESD 129. panta 4. punktā. Uz minēto procedūru būtu jāatsaucas tāpat kā uz parasto likumdošanas procedūru vai īpašu likumdošanas procedūru:

“saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Līguma 129. panta 4. punktā,”

Atsauces, kas nav norādes

- 9.13. Izstrādājot norādes, būtu jāseko līdzi, lai tās attiektos vai nu uz juridisko pamatu, vai uz procedūru. Ja pamatdaļas labākai izpratnei vai tās likumības pārbaudei nepieciešams atgādināt tādu noteikumu būtiskāko saturu, kas neveido juridisko pamatu, šāds atgādinājums būtu jāiekļauj apsvērumos. Vispārīgākas atsauces, kas sniedz vispārīgu informāciju, var dot paskaidrojuma rakstā.

- 9.14. Uz LESD vispārīgiem institucionāliem noteikumiem (piemēram, 238. un 288. pants), kuri arī attiecas uz konkrēto aktu, nedrīkst sniegt norādi.

N.B. Atsauci uz noteiktiem sagatavošanas posmiem (tehnisko struktūrvienību atzinumiem, konsultācijām, kas nav paredzētas Līgumos) parasti sniedz apsvērumu beigās, lietojot šādus formulējumus: “(struktūras nosaukums) ir sniedzis atzinumu ...”, “apspriešanās ir notikusi ar (struktūras nosaukums) ...”.

Tomēr iekšējā nolīgumā vai Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju lēmumā, šādas atsauces atrodas norāžu beigās:

“apspriedusies ar Komisiju” vai

“vienojusies ar Komisiju”.

10. APSVĒRUMU MĒRĶIS IR KODOLĪGI PAMATOT PAMATDAĻAS BŪTISKOS NOTEIKUMUS, TOS NEPĀRRAKSTOT VAI NEPĀRFRĀZĒJOT. TAJOS NEIETVER TIESĪBU NORMAS VAI POLITISKĀS GRIBAS IZPAUSMES.
- 10.1. Apsvērumi ir tā tiesību akta daļa, kas ietver tiesību akta pamatojumu, un tos ievieto starp norādēm un pamatdaļu. Pamatojumu ievada ar vārdiem “tā kā:”, kam seko numurēti punkti (sk. 11. pamatnostādni), kurus veido viens vai vairāki pabeigti teikumi. Pamatojumā nelieto saistošu valodu, un tam jābūt tādām, lai to nevarētu sajaukt ar pamatdaļu.
- 10.2. Regulās, direktīvās un lēmumos jānorāda to izdošanas pamatojums. Mērķis ir panākt, lai ikviens, uz kuru tas attiecas, varētu noskaidrot apstākļus, kādos izdevējstāde lietojusi savas pilnvaras attiecībā uz konkrēto tiesību aktu⁷, tādējādi dodot strīdā iesaistītajām pusēm iespēju aizstāvēt savas tiesības un Eiropas Savienības Tiesai – iespēju īstenot savas pārbaudes pilnvaras.

⁷

Skatīt 1963. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-24/62 Vācija/EEK Komisija (*Recueil* 1963, 131. lpp.).

- 10.3. Ja nepieciešams atgādināt tiesību akta vēsturisko kontekstu, fakti būtu jāmin hronoloģiskā secībā. Pamatojot atsevišķus tiesību akta noteikumus, cik vien iespējams, ievēro minēto noteikumu secību.

Ideālā gadījumā pamatojums ietver:

- īsu izklāstījumu par vērā ņemamajiem faktiem un tiesībām, kā arī
- secinājumu, ka līdz ar to ir nepieciešams vai ir piemēroti pieņemt pamatdaļā noteiktos pasākumus.

- 10.4. Nav iespējams sniegt precīzākus norādījumus par Savienības tiesību akta pamatojuma *saturu*. Nav iespējams līdz vienādam formulējumam reducēt pamatojumus vispārējiem un atsevišķiem aktiem, kas attiecas uz dažādām jomām vai ir pieņemti atšķirīgos apstākļos.

Dažus pamatojuma pamatnoteikumus tomēr ir iespējams noteikt

- 10.5. Apsvērumos būtu koncentrētā veidā jāsniedz tiesību akta pamatdaļas būtiskāko noteikumu motivācija.
- 10.5.1. Apsvērumiem būtu jāveido *patiens iemeslu izklāsts*. Tajos nebūtu jāizklāsta tiesiskais pamats (kam jābūt norāžu daļā) un tajos nebūtu jāatkārto rindkopa no noteikuma, kas jau norādīts kā juridiskais pamats, kurš pilnvaro iestādi rīkoties. Turklāt apsvērumi, kas tikai konstatē tiesību akta priekšmetu vai atkārto vai pat pārfrāzē tā noteikumus, nesniedzot pamatojumu, ir lieki vai bezjēdzīgi.
- 10.5.2. Nedrīkst iekļaut apsvērumus, kuros vienkārši minēts, ka būtu jāveic konkrēti pasākumi, nesniedzot to pamatojumu.
- 10.5.3. Būtu jāizvairās no tā, ka tiesību akta pamatojums sastāv, pat daļēji, no atsauces uz cita tiesību akta pamatojumu⁸.

⁸ Skatīt 1979. gada 27. septembra spriedumu lietā C-230/78 *Eridania/Ministro per l'agricoltura e le foreste* (*Recueil* 1979, 2749. lpp.) un 1975. gada 26. novembra spriedumu lietā C-73/74 *Papiers Peints/Komisija* (*Recueil* 1975, 1491. lpp.).

- 10.6. Protams, nav nepieciešams pamatot katru atsevišķu noteikumu. Tomēr vienmēr jānorāda kāda tiesību akta atcelšanas vai kāda noteikuma svītrosanas iemesli (sk. arī 10.14. punktu).
- 10.7. Apsvērumi, kas nepamato pamatdaļu, nebūtu jāiekļauj, izņemot noteiktus gadījumus; piemēram, parasti pēdējā apsvērumā pamato LESD 352. panta izmantošanu, lietojot šādu formulējumu:

“[Šā lēmuma] [...] pieņemšanai Līgumā ir paredzētas vienīgi 352. pantā noteiktās pilnvaras,”
--

- 10.8. Ja juridiskais pamats ļauj izmantot tiesību aktus, nenorādot to veidu (“Padome pieņem nepieciešamos pasākumus ...”), un no pieņemamā pasākuma satura nekļūst skaidrs, kurš no Savienības aktu veidiem ir piemērots, var būt lietderīgi norādīt iemeslus, kādēļ ir izvēlēts attiecīgais akta veids. Ja konkrētā gadījumā, piemēram, būtu iespējams pieņemt tieši piemērojamu regulu, apsvērumi var paskaidrot, kādēļ labāk pieņemt tikai direktīvu, kas jātransponē valsts tiesībās. Autoram jāņem vērā arī subsidiaritātes un proporcionalitātes princips.

Sniedzamā pamatojuma apjoms atkarīgs no konkrētā tiesību akta vai noteikuma rakstura

- a) Vispārpiemērojami tiesību akti

- 10.9. *Pamataktu* pamatojumā drīzāk jācenšas izklāstīt tiesību akta vispārējo jēgu, bet ne norādīt katra atsevišķā noteikuma pamatojumu. Taču vairāki atsevišķi noteikumi jāpamato īpaši, vai nu tādēļ, ka tie ir svarīgi, vai tie neiederas vispārējā jēgā.
- 10.10. *Īstenošanas* aktos sniedzamais pamatojums ir specifiskāks, taču vienmēr jācenšas izteikties kodolīgi.

- 10.11. Tomēr vispārpiemērojamu tiesību aktu pamatojumā nav vēlreiz jāuzskaita un vēl jo mazāk jāizvērtē fakti, uz kuru pamata tiesību aktu pieņem. Ir gandrīz nepiespējami detalizēti (iekļaujot aprēķinus) pamatot noteikumus, kas nosaka ievedmuitas nodokļus vai lauksaimniecības kompensācijas; pietiek vienkārši atsaukties uz aprēķinos izmantotajiem kritērijiem un metodēm, norādot vispārējo situāciju, kuras rezultātā tiesību akts pieņemts, no vienas puses, un vispārējos mērķus, ko ar to paredzēts sasniegt, no otras puses⁹.
- b) Atsevišķi tiesību akti
- 10.12. Atsevišķa tiesību akta pamatojums būtu jāizstrādā precīzāk.
- 10.13. Jo īpaši tas attiecas uz tiesību aktiem, ar kuriem noraida kādu pieteikumu. Lēmumiem konkurences jomā, kuros jāapraksta sarežģītas tiesiskās un faktiskās situācijas, arī nepieciešams detalizēts pamatojums. Tā kā lēmumiem tomēr jā saglabā skaidrība, būtu jācenšas izteikties kodolīgi.
- c) Īpaši noteikumi
- 10.14. Īpaši uzmanīgi jāizstrādā pamatojums konkrētiem noteikumiem, piemēram:
- atkāpēm;
 - novirzēm no vispārējās noteikumu sistēmas;
 - izņēmumiem no vispārējiem principiem, piemēram, noteikumi ar atpakaļejošu spēku;
 - tādiem, kas var kaitēt konkrētām ieinteresētajām personām;
 - tādiem, kuros paredzēta stāšanās spēkā to publicēšanas dienā.

⁹ Skatīt 1965. gada 1. decembra spriedumu lietā C-16/65 *Schwarze/Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel* (Recueil 1965, 1081. lpp.).

- d) Tiesību akta subsidiaritātes un proporcionālītātes pamatojums
- 10.15. Šiem principiem nepieciešams īpašs pamatojums.
- 10.15.1. Īstenojot savas likumdošanas pilnvaras, iestādes ņem vērā subsidiaritātes principu un to, kā to dara, apraksta paskaidrojuma rakstā un saīsinātā veidā – apsvērumos.
- 10.15.2. Subsidiaritātes apsvēruma teksts dažādos gadījumos atšķiras, bet kopumā saglabā 10.15.4. punktā minēto struktūru. Tomēr ir svarīgi atcerēties LES 5. pantā noteikto atšķirību starp jomām, kurās Savienībai ir ekskluzīva kompetence, un tādām, kur tā ir dalīta.
- 10.15.3. Jomās, kur Savienībai ir ekskluzīva kompetence, vienīgais, ko LES 5. panta 4. punkts pieprasa, ir proporcionālītātes principa ievērošana. Šajā gadījumā pamato tikai proporcionālītāti ar šādu apsvērumu:
- “Saskaņā ar proporcionālītātes principu pamatmērķa – (*minēt galveno mērķi*) – sasniegšanai ir vajadzīgs un ir lietderīgi paredzēt noteikumus attiecībā uz (*minēt attiecīgā akta noteiktos konkrētos pasākumus*). Šis/šī (*minēt akta veidu*) paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu.”
- 10.15.4. Ja Savienībai nav ekskluzīvas kompetences, apsvērumā iekļauj atsauces gan uz subsidiaritāti *stricto sensu*, gan uz proporcionālītāti, kā redzams šajā paraugā:
- “Ņemot vērā to, ka šī/šīs ... (*minēt akta veidu*) mērķus ... (*vajadzības gadījumā norādīt mērķus*) nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs ... (*minēt iemeslus*) dēļ, bet ... (*minēt darbības mērogu vai iedarbību*) dēļ tos/minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā ... (*minēt akta veidu*) paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.”

10.15.5. Iepriekš izklāstītie paraugi ir jāaizpilda un jāizstrādā katrā gadījumā atsevišķi saskaņā ar norādījumiem iekavās, lai sniegtu patiesu pamatojumu. No tiem var atkāpties ar noteikumu, ka vajadzība rīkoties Savienības līmenī un, attiecīgā gadījumā, rīcības proporcionalitāte skaidri izriet no apsvērumiem.

Apsvērumi par pilnvaru deleģēšanu un īstenošanas pilnvarām

10.16. Pamataktos, kas paredz Komisijas deleģētu aktu pieņemšanu, ir jābūt īpašam apsvērumam, kas atsaucas uz LESD 290. pantu. Lai izstrādātu minēto apsvērumu, kā arī atbilstīgos noteikumus, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija ir apņēmušās iespēju robežās izmantot standarta formulējumus, kurus šīs iestādes ir sagatavojušas kopīgi.

10.17. Pamataktos, kas paredz Komisijas īstenošanas aktu pieņemšanu (LESD 291. pants), ir jābūt īpašam apsvērumam, kas attiecīgā gadījumā atsaucas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu¹⁰.

Atsauce uz apspriešanos

10.18. Uz apspriešanos, ko paredz Regula (ES) Nr. 182/2011, atsaucas Komisijas pieņemto īstenošanas aktu preambulās.

Apspriešanās ar komiteju saskaņā ar pārbaudes procedūru (regulas 5. pants) vienmēr rada tiesiskas sekas. Faktu, ka notikusi apspriešanās ar komiteju, min bet ne norādēs, bet gan pēdējā apsvērumā.

Piemērs:

“(…) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar (komitejas nosaukums) komitejas atzinumu,”

¹⁰ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

Turpretim, apspriešanos ar komiteju saskaņā ar konsultēšanās procedūru (regulas 4. pants) min pēdējā norādē, lietojot šādu formulējumu:

“pēc apspriešanās ar (komitejas nosaukums) komiteju,”

11. KATRU APSVĒRUMU NUMURĒ.

11.1. Šādu praksi attaisno pašsaprotamas rūpes par tiesību akta skaidrību un iespēju viegli atsaukties uz to gan pirms, gan pēc dokumenta pieņemšanas.

To izmanto ne tikai vispārpiemērojamās tiesību aktos, bet arī visos iestāžu aktos, kas sagatavoti vienotā formā (nosaukums, preambula, pamatdaļa).

11.2. Formulējums ir šāds:

“tā kā:

(1)

(2) ..., ”.

N.B. Katrs apsvērums sākas ar lielo burtu, un tā beigās liek punktu, izņemot pēdējo apsvērumu, kura beigās liek komatu.

11.3. Ja ir tikai viens apsvērums, to nenumurē.

12. SAISTOŠA TIESĪBU AKTA PAMATDAĻĀ NEIEKĻAUJ NOTEIKUMUS, KAS NAV TIESĪBU NORMAS, PIEMĒRAM, VĒLMES VAI POLITISKUS PAZIŅOJUMUS, KĀ ARĪ NOTEIKUMUS, KURI ATKĀRTO VAI PĀRFRĀZĒ LĪGUMU RINDKOPAS VAI PANTUS, VAI ARĪ NOTEIKUMUS, KAS APSTIPRINA JAU SPĒKĀ ESOŠAS TIESĪBU NORMAS. TIESĪBU AKTOS NEIEKĻAUJ NOTEIKUMUS, KAS IZSAKA CITU PANTU SATURU VAI ATKĀRTO TIESĪBU AKTA NOSAUKUMU.

Nenormatīva rakstura elementi saistošos tiesību aktos

- 12.1. Saistošos tiesību aktos būtu jāiekļauj noteikumi, tostarp normas, kas sniedz akta izpratnei un pareizai piemērošanai vajadzīgo informāciju (piemēram, darbības joma, definīcijas). Viss pārējais ir lieks – vēlmes, nolūki un deklarācijas neiederas saistoša tiesību akta pamatdaļā.

Piemērs regulā iekļautam nenormatīva rakstura noteikumam, no kādiem būtu jāizvairās:

“Lai veicinātu ekomarķētu produktu lietošanu, Komisijai, pārējām Savienības iestādēm, kā arī valstu publiskām iestādēm, neskarot Savienības tiesības, būtu jārada piemērs, nosakot savas prasības produktiem.”

Šis noteikums skaidri pauž vēlmi, kas neuzliek nekādus pienākumus tās adresātiem. Tāpēc tas iederas bet ne saistošā tiesību aktā, bet gan paziņojumā vai ieteikumā, kas seko attiecīgajam aktam.

Noteikumi, kas atkārto vai pārfrāzē Līgumu vai citu tiesību aktu rindkopas vai pantus

- 12.2. Šāda prakse ir bezjēdzīga un bīstama. Kā piemēru apskatīsim tiesību aktu, kura pamatā ir LESD 46. pants, kas pienācīgi minēts norādēs. Ir bezjēdzīgi formulēt jaunus noteikumus, kas atkārto 45. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru “*Savienībā nodrošina darba ņēmēju pārvietošanās brīvību*”. Autoram jānorāda, kā viņš paredzējis īstenot minēto noteikumu, bet ne tas jāatkārto. Turklāt šāda atkārtošana ir bīstama, jo jebkura novirze no sākotnējā formulējuma var radīt iespaidu, ka bijis iecerēts cits rezultāts, un pat radīt pieņēmumu par to.

Noteikumi, kas tikai izsaka citu pantu saturu

- 12.3. Šādus noteikumus parasti formulē šādi:

“Lai izveidotu šādu sistēmu, Padome pieņem 3., 4. un 5. pantā noteiktos pasākumus.”

No tiem pēc iespējas būtu jāizvairās, jo attiecīgajos pantos jau ir visa vajadzīgā informācija par to īstenošanu. Turklāt šāda struktūra var padarīt neskaidru nākamā īstenošanas pasākuma juridisko pamatu – vai tas ir pants, kurā ir atsauce, vai pants, uz kuru atsauce attiecas?

Noteikumi, kas atkārtoti tiesību akta nosaukumu

- 12.4. Pat tad, ja nav iespējams izvairīties no tādu vārdu lietošanas, kas ir tiesību akta nosaukumā (piemēram, pantā, kurā ir noteikts akta priekšmets un darbības joma), ir jābūt kādai “pievienotai vērtībai”, papildus precizējot teksta parametrus.
13. VAJADZĪBAS GADĪJUMĀ PAMATDAĻAS SĀKUMĀ IEKĻAUJ PANTU, KURĀ NOSAKA TIESĪBU AKTA PRIEKŠMETU UN DARBĪBAS JOMU.
- 13.1. “Priekšmets” raksturo tematu, uz ko attiecas tiesību akts, turpretim “darbības joma” norāda, kādām faktisko vai tiesisko situāciju kategorijām un personām akts ir piemērojams.
- 13.2. Pirmais pants, kas nosaka akta priekšmetu un darbības jomu, parasti ir iekļauts starptautiskos nolīgumos un bieži arī Savienības tiesību aktos. Par tā lietderību būtu jālemj katrā gadījumā atsevišķi.
- 13.3. Šāds pants noteikti nav vajadzīgs, ja tas tikai pārfrāzē tiesību akta nosaukumu. No otras puses, tas lasītājam var sniegt informāciju, kas kodolības apsvērumu dēļ nosaukumā nav ietverta, tomēr ļautu jau sākumā noteikt, uz ko attiecas tiesību akts. Tieši tādēļ jānodrošina, ka lasītājs netiek maldināts.

Piemēram, ja šāds pants nosaka, ka tiesību akts attiecas uz “*transportlīdzekļiem, kuru maksimālais ātrums ir 25 km/h vai vairāk*”, attiecīgajā aktā noteikti var būt daži noteikumi, kas attiecas, piemēram, tikai uz transportlīdzekļiem ar maksimālo ātrumu 50 km/h, jo šāds transportlīdzeklis katrā ziņā iekļaujas noteiktajā darbības jomā. Toties tiesību aktā nedrīkst būt noteikums, kas attiecas uz transportlīdzekli, kura maksimālais ātrums ir, piemēram, 20 km/h, jo šāda transportlīdzekļa ražotājs vai īpašnieks, izlasījis pantu par darbības jomu, varētu atstāt nelasītu pamatdaļas atlikušo daļu.

- 13.4. Dažreiz atšķirība starp darbības jomu un definīciju nav skaidra. Nākamajā piemērā definīcija nosaka arī tiesību akta darbības jomu:

“1. pants – Šajā direktīvā “transportlīdzeklis” ir jebkurš mehāniskais transportlīdzeklis, kas ir paredzēts izmantošanai uz ceļa, ar virsbūvi vai bez tās un ar vismaz četriem riteņiem, un kura maksimālais projektētais ātrums pārsniedz 25 km/h, kā arī to piekabes, izņemot transportlīdzekļus, kas pārvietojas pa sliežu ceļiem, kā arī lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamas mašīnas, kā arī transportlīdzekļus, kuri iesaistīti sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā.”

Minēto pantu tikpat labi varētu izteikt šādā redakcijā: “1. pants – Šī direktīva attiecas uz jebkuru transportlīdzekli, kas ir paredzēts ...”, teikumu beidzot ar vārdu “... (transportlīdzeklis)”. Parasti priekšroku dod šādam risinājumam, jo īpaši, ja tiesību aktā nav panta, kas ievieš citas definīcijas. Tas ļauj darbības jomu noteikt daudz skaidrāk un tiešāk.

14. JA TIESĪBU AKTĀ IZMANTOTIE TERMINI NAV NEPĀRPROTAMI, TIE VISI IR JĀDEFINĒ VIENĀ PANTĀ TIESĪBU AKTA SĀKUMĀ. DEFINĪCIJĀS NEIETVER AUTONOMAS TIESĪBU NORMAS.

- 14.1. Visu terminu nozīmi izsaka ikdienas vai specifiskā valodā. Tomēr juridiskās skaidrības labad var būt vajadzīgs definēt tiesību aktā lietotos vārdus. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad terminam ir vairākas nozīmes, taču tas jāsaprot tikai vienā no tām, vai arī uz gadījumiem, kad termina nozīme tiesību aktā ir jāierobežo vai jāpadara plašāka nekā parastā nozīme, kādā šo terminu lieto. Definīcija nedrīkst būt pretrunā ar termina parasto nozīmi.

Termins, kuram ar definīciju piešķirta noteikta nozīme, visā tiesību akta tekstā būtu jālieto ar šo pašu nozīmi.

- 14.2. Pamatnostādnes otrais teikums rāda plaši izplatītu tiesību aktu izstrādes kļūdu.

- 14.2.1. Kļūdainas tiesību akta izstrādes piemērs:

“d) “sūdzība” nozīmē jebkādu informāciju vai ziņojumu, ko iesniegusi ... jebkura persona, kam ir interese par kuģa drošību ..., izņemot, ja attiecīgā dalībvalsts šādu ... sūdzību uzskata par acīmredzami nepamatotu; tās personas identitāti, kas iesniedz ... sūdzību, nedrīkst atklāt attiecīgā kuģa kapteinim vai īpašniekam.”

- 14.2.2. Pasvītrotā teikuma daļa nav definīcija; tā veido autonomu tiesību normu.
- 14.3. Noteikums jāiekļauj tiesību normās. Minētajā piemērā autors to var ievietot atbilstīgā vietā citā pantā (“... *ja dalībvalsts saņem sūdzību, kuru tā neuzskata par acīmredzami nepamatotu, ..., tā ...*”), pievienojot tam otru daļu kā teikumu “*Tās personas identitāti, ...*”.
- 14.4. Prasība, ka nedrīkst iekļaut autonomas tiesību normas, izriet ne tikai no bažām par stingras konsekvences ievērošanu. Iekļaujot šādus elementus definīcijā, rodas risks, ka, ja visi normatīvie elementi neatrodas vienviet, lasītājs, tos interpretējot, dažus var nepamanīt.
15. PAMATDAĻA PĒC IESPĒJAS JĀVEIDO, IEVĒROJOT STANDARTA STRUKTŪRU (PRIEKŠMETS UN DARBĪBAS JOMA – DEFINĪCIJAS – TIESĪBAS UN PIENĀKUMI – NOTEIKUMI, AR KO DELEĢĒ PILNVARAS UN PIEŠĶIR ĪSTENOŠANAS PILNVARAS – PROCESUĀLI NOTEIKUMI – ĪSTENOŠANAS PASĀKUMI – PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI).
- PAMATDAĻU IEDALA PANTOS UN ATKARĪBĀ NO TĀS GARUMA UN SAREŽĢĪTĪBAS – SADAĻĀS, NODAĻĀS UN IEDAĻĀS. JA PANTĀ IR SAKĀKSTS, KATRS POSTENIS SAKĀKSTĀ IR JĀNORĀDA AR NUMURU VAI BURTU, BET NE AR IEVILKUMU*.
- 15.1. Pamatdaļas standarta struktūras šādas sastāvdaļas atbilst visai stingriem noformēšanas noteikumiem:
- 1) priekšmets un darbības joma (sk. 13. pamatnostādni);
 - 2) definīcijas (sk. 14. pamatnostādni);
 - 3) noteikumi par deleģētajiem aktiem un īstenošanas aktiem;

* Šajā Praktiskās rokasgrāmatas izdevuma latviešu valodas versijā pamatnostādnes, kā arī pārējais teksts, tika pielāgoti, lai cita starpā ņemtu vērā arī Lisabonas līguma ieviestos grozījumus.

- 4) īstenošanas pasākumi. Noteikumus, kas attiecas uz sīki izstrādātiem noteikumiem par to, kā dalībvalsts transponē direktīvu, un transponēšanas termiņiem, izstrādā atbilstīgi noteiktajam formātam. Standarta forma ir arī citiem noteikumiem, piemēram, tiem, kas attiecas uz sankcijām valsts līmenī vai kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi jāpiemēro;
 - 5) pārejas un nobeiguma noteikumi. Tie ietver:
 - iepriekšējo tiesību aktu atcelšanu (sk. 21. pamatnostādni). Ja atcelšanas datums nesakrīt ar pieņemamā tiesību akta spēkā stāšanās datumu, tas skaidri jānosaka;
 - noteikumus par pāreju no iepriekšējās sistēmas uz jauno. Izmantotais formulējums un it īpaši minētie datumi nedrīkst radīt šaubas par laikposmu, kurā visus iepriekšējos noteikumus vai daļu no tiem turpina piemērot, kad jaunā sistēma ir spēkā;
 - noteikumus, kas groza iepriekšējos tiesību aktus (sk. 18. pamatnostādni);
 - laikposmu, kurā tiesību akts ir piemērojams (sk. 20. pamatnostādni).
- 15.2. Pārējās sastāvdaļas – tiesības un pienākumi, kā arī procesuālie noteikumi, izņemot tos, kas attiecas uz deleģētajiem un īstenošanas aktiem – veido tiesību akta īsteni normatīvo daļu, un to forma ir atkarīga no tiesību akta mērķa un tam noteiktās sistēmas sarežģītības.

- 15.3. Ja pantā ir saraksts, jāpanāk, ka katra sarakstā minētā sastāvdaļa ir saskaņota un tieši saistīta ar ievadvārdiem. Tāpēc vēlams sarakstā neievietot autonomus teikumus vai daļas.

Nevēlama formulējuma piemērs:

“Kompetentās iestādes veic pārbaudes, lai nodrošinātu:

- iepirkumu un piegāžu atbilstību;
Tās veic pārbaudi, jo īpaši atsaucoties uz Savienības tiesībās paredzētajiem pārstrādes koeficientiem, ja tādi ir. Visos citos gadījumos pārbaudes pamatā ir galvenokārt koeficienti, kas ir vispārpieņemti attiecīgajā rūpniecībā,
- izejvielu pareizu izmantošanu,
- atbilstību Savienības tiesībām.”

Šādā gadījumā būtu labāk atteikties no saraksta un formulēt tekstu šādi:

“Kompetentās iestādes veic pārbaudes, lai nodrošinātu iepirkumu un piegāžu atbilstību.

Tās veic pārbaudi, jo īpaši atsaucoties uz Savienības tiesībās paredzētajiem pārstrādes koeficientiem, ja tādi ir. Visos citos gadījumos pārbaudes pamatā galvenokārt ir koeficienti, kas ir vispārpieņemti attiecīgajā rūpniecībā.

Pārbaudes ir arī paredzētas, lai nodrošinātu izejvielu pareizu izmantošanu un atbilstību Savienības tiesībām.”

- 15.4. Tiesību akta pamatdaļas strukturālais iedalījums ir sniegts tālāk tabulā. Tiesību akti ar vienkāršu struktūru sastāv no pantiem un to iedalījumiem. Tiesību aktu augstāka līmeņa iedalījums sākas ar nodaļu, ko, ja vajadzīgs, daļa sīkāk iedaļās. Tikai ļoti sarežģītam tekstam nodaļas var grupēt sadaļās, kuras, ja vajadzīgs, var grupēt daļās.

Nosaukums	Apzīmējums	Atsauces forma	Piezīmes
I Augstākā līmeņa iedalījums			Augstākā līmeņa iedalījumiem virsraksts var būt, bet nav obligāts ¹¹
– daļa	I daļa (vai Pirmā daļa)	I daļā (vai Pirmajā daļā)	Lieto (kopā vai atsevišķi) dažos garos tekstos vai tekstos ar sarežģītu struktūru
– sadaļa	I sadaļa	I sadaļā [I daļas] I sadaļā	
– nodaļa	I (vai 1.) nodaļa	I (vai 1.) nodaļā [I daļas I sadaļas] I nodaļā (vai [I daļas I sadaļas] 1. nodaļā)	
– iedaļa	1. iedaļa	1. iedaļā [I daļas I sadaļas I nodaļas] 1. iedaļā	
II Pamatiedalījums			Pamatiedalījumam virsraksts var būt vai nebūt
– pants	1. pants ¹²	1. pantā	Secīga numerācija (pat tad, ja ir augstākā līmeņa iedalījums)
vai			

¹¹ Šo iedalījumu numerācija atsākas, tiklīdz tos iekļauj augstāka līmeņa iedalījuma jaunā apakšiedalījumā (piemēram, II sadaļas pirmā nodaļa būs numurēta kā "I nodaļa" pat tad, ja I sadaļā jau ir citas nodaļas).

¹² Pantus numurē secīgi visā tiesību aktā pat tad, ja ir augstāka līmeņa iedalījumi. Ja tiesību aktā ir tikai viens pants, tad minētā panta virsraksts ir "Vienīgais pants".

– punkts	I (vai A) I (vai A, vai 1.)	I (vai A) punktā I (vai A, vai 1.) punktā	Lieto dažos ieteikumos, rezolūcijās, deklarācijās un paziņojumos
III Apakšiedalījums			Apakšiedalījuma m virsrakstu nelieto
– punkts (numurēts)	1.	1. punktā <i>[1. panta]</i> 1. punktā	Patstāvīgs panta apakšiedalījums
– daļa (nenumurēta)	Nav	pirmajā daļā <i>[1. panta]</i> pirmajā daļā <i>[1. panta 1. punkta]</i> pirmajā daļā	Panta vai sarežģīta punkta nepatstāvīga sastāvdaļa
– daļa	Nav	pirmajā daļā <i>[1. panta 1. punkta]</i> pirmajā daļā	Numurēta punkta iedalījums
– apakš punkts, punkts	a) i)1)	a) apakšpunktā/punktā i) apakšpunktā/punktā 1) apakšpunktā/punktā <i>[1. panta 1. punkta pirmās daļas]</i> a) apakšpunkta i) punkta 1) apakšpunktā	Parasti sākas ar ievadfrāzi
– ievilkums	—	pirmajā ievilkumā <i>[1. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta i) punkta 1) apakšpunkta]</i> pirmajā ievilkumā	
– teikums	Nav	pirmajā teikumā <i>[1. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta i) punkta 1) apakšpunkta pirmā ievilkuma]</i> pirmajā teikumā	Beigās liek punktu

Iekšējas un ārējas atsauces
(16. un 17. pamatnostādne)

16. ATSAUCES UZ CITIEM TIESĪBU AKTIEM BŪTU JĀIZMANTO PĒC IESPĒJAS MAZĀK. ATSAUCĒS PRECĪZI NORĀDA TIESĪBU AKTU VAI NOTEIKUMU, UZ KO TĀS ATTIECAS. BŪTU JĀIZVAIRĀS ARĪ NO ATGRIEZENISKĀM ATSAUCĒM (ATSAUCES UZ TIESĪBU AKTU VAI PANTU, KURĀ PAŠĀ IR ATSAUCE UZ SĀKOTNĒJO NOTEIKUMU) UN PAKĀPENISKĀM ATSAUCĒM (ATSAUCES UZ NOTEIKUMU, KAS PATS NORĀDA UZ KĀDU CITU NOTEIKUMU).

Iekšējas un ārējas atsauces

- 16.1. Iekšējā atsauce attiecas uz citu tā paša tiesību akta noteikumu. Ārējās atsauces atsaucas uz citu tiesību aktu. Tas var būt Savienības tiesību akts, vai tam var būt cits avots.

- 16.1.1. Iekšējās atsauces piemērs:

Noteikums ar atsauci uz tā paša tiesību akta pielikumu

“1. Preparātu bīstamību videi novērtē pēc vienas vai vairākām šādām procedūrām:

a) pēc III pielikumā aprakstītās standartmetodes;”.

- 16.1.2. Ārējās atsauces piemērs:

Noteikums ar atsauci uz citu tiesību aktu

“... b) nosakot preparāta vides bīstamības īpašības, kas vajadzīgas attiecīgajai klasifikācijai saskaņā ar kritērijiem, kuri noteikti Direktīvas ... VI pielikumā.”

- 16.2. Gan iekšējām, gan ārējām atsaucēm jābūt pietiekami precīzām, lai ļautu lasītājam viegli atrast atsaucē minēto tiesību aktu.
- 16.3. Visuzmanīgāk jāveido ārējās atsauces. Jo īpaši tas attiecas uz atsaucē minēto tiesību aktu, kam vajadzētu būt pietiekami skaidram un publiski pieejamam.

Princips

16.4. Atsauce būtu jāveido tikai tad, ja:

- tā ļauj vienkāršot tekstu, neatkārtojot to noteikumu saturu, uz kuru dota atsauce;
- noteikuma saprotamība nemainās; un
- tiesību akts, uz kuru atsauce dota, ir publicēts vai ir pietiekami publiski pieejams.

16.5. Pārredzamības labad atsauces ir jālieto ar mēru. Tiesību aktam jābūt lasāmam un saprotamam bez iepazīšanās ar citiem aktiem. Tomēr tiesību akta lasāmības nodrošināšanai primāro tiesību aktu noteikumi nebūtu jāizklāsta sekundārajos tiesību aktos (sk. 12.2. punktu).

16.6. Pirms lemt par atsauces lietderību, būtu jāapsver, kādas sekas var radīt visi turpmākie grozījumi tiesību aktā, uz kuru atsauce attiecas.

Saprotamība

16.7. Atsauce būtu jānoformulē tā, lai atsaucē minamā noteikuma būtība būtu saprotama bez minētā noteikuma izlasīšanas.

Piemērs:

Nevēlams: “Eksportam uz ... valstīm piemēro 15. pantu.”

Ieteicams: “Kontroles procedūru, kas noteikta 15. pantā, piemēro eksportam uz ... valstīm.”

Skaidrība

16.8. Būtu jānorāda to noteikumu faktiskie elementi vai juridiskās sekas, uz kuru attiecas atsauce.

16.8.1. Jāizvairās veidot atsauces, kas iekavās vienkārši norāda uz citu noteikumu.

- 16.8.2. Dažkārt tiek paredzēts, ka kādu noteikumu piemēro pēc analogijas vai, precīzāk, “*mutatis mutandis*”. Šāds paņēmieni būtu jāizmanto tikai tad, ja būtu nesamērīgi atveidot un pielāgot noteikumu, uz kuru atsaucas. Šādā gadījumā būtu pēc iespējas precīzāk jānorāda, ciktāl ir piemērojams noteikums, uz kuru atsaucas.
- 16.9. Bieži vien nav skaidrs, kādas sekas ir atsaucēm, ko ievada vārds “*neskarot*”. Jo īpaši, var būt pretrunas starp tiesību aktu, kurā ir atsauce, un to tiesību aktu, uz kuru šādi atsaucas. Parasti no šādām atsaucēm var izvairīties, precīzāk definējot darbības jomu. Turklāt nav nepieciešams lietot šo formulējumu, atsaucoties uz augstāka līmeņa noteikumiem, kas piemērojami jebkurā gadījumā.

Piemērs:

Nevēlama formulējuma piemērs:

“Neskarot Direktīvu 91/414/EEK, šīs direktīvas pantus par klasifikāciju, iesaiņošanu, marķēšanu un drošības datiem piemēro augu aizsardzības līdzekļiem.”,

Ieteicamais formulējums:

“Šīs direktīvas pantus par ... piemēro augu aizsardzības līdzekļiem.”

Norāde uz atsaucē minēto tiesību aktu

- 16.10. Ja kādā tiesību aktā jāatsaucas uz citu tiesību aktu, tā nosaukums jāmin vai nu pilnībā, norādot publikācijas avotu, vai arī saīsinātā veidā – jo īpaši, ja atsauce ir tiesību akta nosaukumā vai arī norāde uz minēto citu tiesību aktu jau ir dota.
- 16.10.1. Ja tiesību akta nosaukums ir minēts cita akta nosaukumā:
- iestādes nosaukumu neatkārto, ja abus tiesību aktus pieņēmusi viena un tā pati iestāde (tomēr, ja ir jānorāda dažādu iestāžu pieņemti akti, vienmēr norāda visas attiecīgās iestādes, pat tad, ja jāmin tā pati iestāde, kura pieņem jauno aktu);

- neraksta arī datumu, izņemot gadījumus, kad atsauce attiecas uz tiesību aktiem, kam nav ne oficiāla kārtas numura, ne publikācijas numura;
- tāpat dzēš vārdus, kas nevajadzīgi apgrūtinātu citējošā akta nosaukumu un varētu radīt pārpratumus, piemēram, “un ar ko groza ...” vai “un ar ko atceļ ...” un citas piezīmes, kas varētu būt pēc nosaukuma: “kodificēta”, “pārstrādāta” utt.;
- nedod atsauci uz publikāciju *Oficiālajā Vēstnesī*.

16.10.2. Norādēs, kurām ir svinīgs raksturs, *citē pilnu tiesību akta nosaukumu*¹³ *pamattekstā*. Ja jāmin publicētas direktīvas vai lēmumi, kas jāpaziņo, iekļauj to publikācijas numuru. Aiz pilna nosaukuma pievieno zemsvītras piezīmi, kurā norāda atsauci uz publikāciju *Oficiālajā Vēstnesī*. Šādu zemsvītras piezīmju nav Līgumiem un citiem pamataaktiem (piemēram, Pievienošanās līgumiem, ĀKK un ES partnerattiecību nolīgumam).

Piemērs:

“ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulu (ES) Nr. 211/2011 par pilsoņu iniciatīvu (...) un jo īpaši ...

() OV L 65, 11.3.2011., 1. lpp.,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/211/oj>.”

16.10.3. Citās tiesību akta daļās (apsvērumos, pantos un pielikumos) izmanto vienkāršotu¹⁴ atsaucē paņēmieni:

- uz tiesību aktu, uz kuru atsaucas pirmo reizi (pat tad, ja tas jau ir minēts nosaukumā) un uz kuru nav atsaucē norādēs, *atsaucas ar tā numuru un iestādi, kas tiesību aktu pieņēmusi, pievienojot zemsvītras piezīmi, kurā norāda pilnu tiesību akta nosaukumu*¹⁵ *un atsauci uz publikāciju Oficiālajā Vēstnesī*;

¹³ No 2013. gada 1. jūlija atsauce uz pilnu nosaukumu iekļauj visas nosaukuma daļas, to skaitā, “ar ko groza” vai “ar ko atceļ”, izņemot piezīmes, kas varētu būt pēc nosaukuma: “kodificēta”, “pārstrādāta redakcija” utt.

¹⁴ Vienkāršots atsaucē paņēmiens, kas ieviests no 2013. gada 1. jūlija.

¹⁵ No 2013. gada 1. jūlija atsauce uz pilnu nosaukumu iekļauj visas nosaukuma daļas, to skaitā, “ar ko groza” vai “ar ko atceļ”, izņemot piezīmes, kas varētu būt pēc nosaukuma: “kodificēta redakcija”, “pārstrādāta redakcija” utt.

- uz tiesību aktu, kuram pilns nosaukums un atsauce uz publikāciju jau ir norādīta pie pirmās atsauces norādēs vai citā tiesību akta daļā, *atsaucas tikai ar tā numuru*;

Piemērs:

Pirmā atsauce:

“Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 211/2011⁽¹⁾

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 211/2011 (2011. gada 16. februāris) par pilsoņu iniciatīvu (OV L 65, 11.3.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/211/oj>).”

Nākamās atsauces:

“Regula (ES) Nr. 211/2011.”

Šis noteikums neizslēdz dažas atkāpes loģisku apsvērumu dēļ, jo īpaši pielikumos, kuros ir veidlapas vai citi dokumenti, kuri varētu tikt izmantoti atsevišķi, kuros var būt nepieciešams atkārtot pilnu nosaukumu un atsauci uz publikāciju aktam, kurš jau ir citēts.

- 16.10.4. Atzīta likumdošanas prakse ir apsvērumos minēt tiesību aktus, uz kuriem turpmāk tiesību aktā būs dotas atsauces. Tas ļauj iekļaut tiesību aktus to kontekstā, cik vien tas nepieciešams, un paskaidrot, kādēļ nepieciešams uz tiem atsaukties.
- 16.10.5. Pamatdaļā jālieto tikai tādas atsauces uz citiem tiesību aktiem, bez kurām nevar iztikt. Pamatdaļai jābūt tādai, lai lasītājs spētu to saprast atsevišķi – bez atsaucēm uz citiem aktiem. Jānovērš arī problēmas, kas varētu rasties, grozot vai atceļot atsaucē minēto tiesību aktu.

Dinamiskās atsauces

- 16.11. Atsauce ir dinamiska, ja minētais noteikums tiek uzskatīts par noteikumu ar visiem tajā izdarītajiem grozījumiem.
- 16.12. Atsauces Savienības tiesību aktu pamatdaļā parasti ir dinamiskas atsauces.
- Ja tiesību akts, uz kuru dota atsauce, ir grozīts, pieņem, ka atsauce ir uz grozīto tiesību aktu. Ja tiesību akts ir aizstāts, tad pieņem, ka atsauce ir uz jauno tiesību aktu. Ja tiesību akts ir atcelts un nav aizstāts, jebkāds robs būs jāaizpilda interpretējot. Ja tiesību akti ir pārstrādāti vai kodificēti un tiek mainīta arī pantu numerācija, izmaiņas apkopo atbilstības tabulā, ko kodificētajam vai pārstrādātajam tiesību aktam pievieno kā pielikumu.
- 16.13. Tomēr jāņem vērā, ka dinamiskās atsauces var būt problemātiskas, nosakot attiecīgā tiesību akta saturu, jo noteikuma saturs, kurā atsauce ir iekļauta, nav iepriekš noteikts, bet mainās atbilstīgi jebkuram turpmākajam grozījumam atsaucē minētajā noteikumā.

Statiskās atsauces

- 16.14. Statiskā atsauce ir atsauce, kurā atsaucas uz konkrētu tekstu, kāds tas ir noteiktā datumā, norādot tiesību akta nosaukumu un avotu, kā arī, attiecīgā gadījumā, norādot grozošo tiesību aktu.

Piemēri:

“X un X. pants Regulā ...^(*), kas grozīta ar Regulu ...^(**).”

- “1. Budžeta un pašu resursu vajadzībām ... Eiropas integrēto ekonomikas kontu sistēma, kas ir spēkā Direktīvas 89/130/EEK, *Euratom* 1. panta 1. punkta izpratnē, un ar to saistītie tiesību akti, [jo īpaši, Regulas (EEK, *Euratom*) Nr. 1552/89 un Nr. 1553/89 un Lēmumi 94/728/EK, *Euratom* un 94/729/EK], ir EKS otrais izdevums, kamēr paliek spēkā Lēmums 94/728/EK, *Euratom*.
2. Attiecībā uz dalībvalstu ziņojumiem Komisijai saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 3605/93, līdz 1999. gada 1. septembra ziņojumiem izmanto Eiropas integrēto ekonomikas kontu sistēmu, kas ir EKS otrais izdevums.”

- 16.15. Ja noteikums, uz kuru atsauce ir statiska, ir grozīts vai atcelts, tad atbilstīgi jāgroza arī tas noteikums, kurā atsauce ir iekļauta.
- 16.16. Atsauces uz Savienības tiesību aktiem ir dinamiskas, izņemot norādi uz pretējo. Attiecībā uz atsaucēm uz tiesību aktiem, kas nav Savienības tiesību akti, ir ieteicams skaidri norādīt, vai atsauce ir dinamiska vai statiska.

Atsauces pielāgošana

- 16.17. Atsauci varētu būt nepieciešams pielāgot, ja:
- noteikums, uz kuru dota atsauce, ir svītrots un aizstāts ar jaunu tekstu;
 - statiskās atsauces gadījumā ir grozīts noteikums, uz kuru atsauce dota;
 - grozījums noteikumā, uz ko dota atsauce, neparedzēti ietekmē noteikumu, kurā atsauce ir iekļauta.
- 16.18. Vispārējai pielāgošanai jaunajam tekstam pietiek ar vienkāršu atbilstības klauzulu.
- 16.18.1. Dažos gadījumos ir lietderīgi izveidot atbilstības tabulu un pievienot to pielikumā.

Piemērs:

“Atsauces uz atceltajām direktīvām uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu IX pielikumā.”

- 16.18.2. Nav ieteicams veidot tekstuālu korelāciju uz jauno noteikumu.

Piemērs:

“Vārdus “Regulas (EEK) Nr. 441/69 2. panta 4. punkts un 3. panta 1. punkts” aizstāj ar vārdiem “Regulas (EEK) Nr. 565/80 4. panta 7. punkts un 5. panta 3. punkts”:

- Regulas (EEK) Nr. 776/78 2. panta otrajā ievilkumā,
- Regulas (EEK) Nr. 109/80 1. panta otrajā ievilkumā”.

Atgriezeniskās atsauces

- 16.19. Atgriezeniska atsauce ir atsauce uz citu noteikumu, kurā savukārt ir norāde uz to noteikumu, no kura atsauce dota. No šādām atsaucēm jāizvairās.

Pakāpeniskās atsauces

- 16.20. Pakāpeniska atsauce ir atsauce uz citu noteikumu, kurā savukārt ir norāde uz trešo noteikumu un tā tālāk. Lai atvieglotu Savienības tiesību aktu izpratni, no šādām atsaucēm jāizvairās.

17. SAISTOŠA AKTA PAMATDAĻĀ IEKĻAUJOT ATSAUCI UZ NESAISTOŠU AKTU, PĒDĒJAIS NEKĻŪST SAISTOŠS. JA AKTA IZSTRĀDĀTĀJI VĒLAS PADARĪT SAISTOŠU VISU NESAISTOŠO AKTU VAI TĀ DAĻU, ATTIECĪGĀ AKTA TEKSTS PĒC IESPĒJAS JĀIZKLĀSTA KĀ SAISTOŠA AKTA DAĻA.

- 17.1. Pamatnostādnes pirmais teikums ir tikai faktu izklāsts. Piemēram, ja lēmumu pieņem, īstenojot rezolūciju, lēmums ir saistošs akts un rezolūcija nemaina savu politiska akta statusu, kam nav juridiski saistoša spēka.

- 17.2. Pamatnostādnes otrais teikums attiecas jo īpaši uz tehniskajiem standartiem, ko bieži vien izstrādā standartizācijas iestādes vai līdzīgas iestādes. Bieži vien grūti ir apjomīgu nesaistošu aktu, uz kuru ir dota atsauce, izklāstīt tādu, kāds tas ir. Parasti tā ir, piemēram, laboratorisko pārbaūžu norises apraksts. Šādos gadījumos atsaucas tikai uz attiecīgo aktu.

Piemērs:

“Darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda saturu, kas minēts 3. panta 1., 2. un 3. punktā un kas jānorāda uz cigarešu paciņām, mēra, pamatojoties uz ISO standartu 4387 attiecībā uz darvu, 10315 attiecībā uz nikotīnu un 8454 attiecībā uz oglekļa monoksīdu.

Darvas un nikotīna satura norāžu pareizību uz paciņām apstiprina saskaņā ar ISO standartu 8243.”

Šeit no konteksta ir skaidrs, ka likumdevēja nolūks ir minētos standartus padarīt obligātus.

- 17.3. Ir iespējams atsauci piesaistīt tai noteikuma redakcijai, kas ir spēkā saistoša akta pieņemšanas dienā, norādot nesaistoša akta, uz kuru dota atsauce, numuru un pieņemšanas datumu (vai gadu) vai arī lietojot tādus formulējumus kā "... redakcijā" (sk. arī 16. pamatnostādni par statistiskajām un dinamiskajām atsaucēm).
- 17.4. Tomēr, ja ir jāsaglabā kontrole pār nesaistošā akta tekstu, tas būtu jāatveido. Ja nesaistošais akts nav atveidots pilnībā, bieži vien lietderīgi ir saglabāt struktūru, dažus punktus vai rindkopas atstājot tukšas un, ja vajadzīgs, dodot paskaidrojumus zemsvītras piezīmē. Ja jāiekļauj punkti vai pielikumi, kuru atveidotajā aktā nav, tos numurē kā 1.a, 1.b utt. Ja pirms 1. punkta vai I pielikuma pievieno kādu punktu vai pielikumu, tas būs attiecīgi -1. punkts vai -I pielikums.

Piemērs:

“3.a EEK TIPA APSTIPRINĀJUMS¹

EEK tipa apstiprinājuma sertifikātam pievieno sertifikātu, kurš atbilst X pielikumā attēlotajam.

.....

4. KORIGĒTĀ ABSORBCIJAS KOEFICIENTA SIMBOLS

(4.1.)

(4.2.)

(4.3.)

4.4. Katram transportlīdzeklim, kas atbilst transportlīdzekļa tipam, kurš apstiprināts saskaņā ar šo direktīvu, skaidri redzami un viegli pieejamā vietā, ... pievieno simbolu, ...

¹ Pielikumu teksts ir līdzīgs tam, ko ir pieņēmusi ANO Eiropas Ekonomikas komisija Eiropai tās Noteikumos Nr. 24; jo īpaši, ja kādam Noteikumu Nr. 24 punktam nav atbilstīga punkta šajā direktīvā, tā numuru norāda iekavās kā atgādinājumu.”

Grozīšanas akti
(18. un 19. pamatnostādne)

18. VISUS TIESĪBU AKTA GROZĪJUMUS IZSAKA SKAIDRI. GROZĪJUMU FORMA IR TEKSTS, KO IEKĻAUJ GROZĀMAJĀ TIESĪBU AKTĀ. PRIEKŠROKU DOD VISA NOTEIKUMA (PANTA VAI PANTA IEDALĪJUMA) AIZSTĀŠANAI, BET NE ATSEVIŠĶU TEIKUMU, FRĀŽU VAI VĀRDU IEKĻAUŠANAI VAI SVĪTROŠANAI.

TIESĪBU AKTĀ, AR KURU IZDARA GROZĪJUMUS, NEIEKĻAUJ TĀDAS AUTONOMAS MATERIĀLĀS TIESĪBU NORMAS, KAS NAV IEKĻAUTAS GROZĀMAJĀ TIESĪBU AKTĀ.

Formālās grozīšanas princips

- 18.1. Tiesību akta daļējai grozīšanai parasti izmanto attiecīgā tiesību akta formālu grozījumu, tas ir, tā tekstuālu grozījumu¹⁶. Tādēļ grozījuma teksts ir jāiekļauj grozāmajā tekstā.

Piemērs:

“1. pants

Regulu ... groza šādi:

- 1) regulas 13. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:
“1. *Intrastat* sistēmas pieprasīto statistikas informāciju ...”;
- 2) regulas 23. pantu groza šādi:
 - a) panta 1. punktā svītros f) un g) apakšpunktu;
 - b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:
“2. Dalībvalstis var paredzēt, ka ...”;
 - c) iekļauj šādu [2.a]* punktu:
“2.a Statistikas informācijas sniedzēju gadījumā ...”;
 - d) pievieno šādu [4.]* punktu:
“4. Komisija nodrošina ... publicēšanu *Oficiālajā Vēstnesī*.”

* Skatīt piezīmi 18.13.5. punktā.

¹⁶ Atkāpes ir šā noteikuma izņēmumi – sk. 18.15. punktu.

- 18.2. Pantus, punktus vai apakšpunktus nedrīkst pārnumurēt, lai neradītu problēmas ar atsaucēm citos tiesību aktos. Tāpat tukšajās vietās, kas radušās, svītrotot pantus vai citas numurētas teksta vienības, pēc tam neraksta citus noteikumus, izņemot gadījumus, kad saturs ir identisks iepriekš svītrotajam tekstam.

Nedrīkst iekļaut autonomas materiālās tiesību normas

- 18.3. Grozošajā aktā nedrīkst iekļaut materiālās tiesību normas, kas ir autonomas attiecībā pret grozāmo aktu. Tā kā jauna tiesību akta vienīgās juridiskās sekas ir grozījumi iepriekšējā tiesību aktā, tas šīs sekas izsmel, tiklīdz tas ir stājies spēkā. Spēkā atstāj tikai iepriekšējo aktu tā grozītajā redakcijā, un tas turpina reglamentēt attiecīgo jomu.
- 18.4. Šāda pieeja ievērojami atvieglo tiesību aktu kodifikāciju, jo autonoma noteikuma esamība grozošo normu tekstā padara juridisko situāciju grūti saprotamu.

Nedrīkst grozīt grozošos aktus

- 18.5. Tā kā grozošajā aktā nedrīkst iekļaut nekādas autonomas materiālās tiesību normas un tas izsmel savas sekas ar grozījumu, kurus tas izdara citā tiesību aktā, tad tiesību aktu, ar kuru grozījums ir izdarīts, nedrīkst grozīt. Ja ir nepieciešami jauni grozījumi, tad no jauna jāgroza sākotnējais tiesību akts tā grozītajā redakcijā.

Piemērs:

Padomes Lēmums 1999/424/KĀDP (1999. gada 28. jūnijs), ar kuru groza Lēmumu 1999/357/KĀDP par kopējās nostājas 1999/318/KĀDP īstenošanu attiecībā uz papildu pasākumiem pret Dienvidslāvijas Federatīvo Republiku, ir lēmums, kas groza lēmumu (1999/357/KĀDP), kuru savukārt groza cits lēmums (1999/319/KĀDP).

Jau Lēmuma 1999/424/KĀDP nosaukumā būtu bijis jānorāda, ka Lēmums 1999/357/KĀDP ir grozījis Lēmumu 1999/319/KĀDP. Problēmas rodas arī attiecībā uz Lēmuma 1999/424/KĀDP pamatdaļu. Daudz lietderīgāk būtu tieši grozīt Lēmumu 1999/319/KĀDP.

Grozošā akta raksturs

- 18.6. Principā ir vēlams, lai grozošais tiesību akts būtu tāda paša veida kā grozāmais tiesību akts. Jo īpaši nav ieteicams grozīt regulu, izmantojot direktīvu.

18.6.1. Tomēr daži primāro tiesību aktu noteikumi atstāj tiesību akta veida izvēli iestāžu ziņā, piešķirot tām pilnvaras pieņemt “pasākumus” vai skaidri norādot vairākus iespējamus tiesību akta veidus.

18.6.2. Turklāt ir iespējams, ka grozāmais akts paredz, ka to groza cita veida akts.

Pielikumu grozījumi

18.7. Pielikumu grozījumus, kas satur tehniska rakstura noteikumus, parasti iekļauj grozošā tiesību akta pielikumā. No šā principa var atkāpties tikai tad, ja grozījums ir mazsvarīgs.

Piemērs:

“Regulas ... II, IV un VI pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas pielikumu.”

Šādā gadījumā grozošā tiesību akta pielikumā jāietver ievadformulējumi, kuri skaidri nosaka grozījumu darbības jomu.

“PIELIKUMS

II, IV un VI pielikumu groza šādi:

1) II pielikumā 2.2.5. punktu aizstāj ar šādu:

“2.2.5 ...”

Tomēr vienkāršu pielikuma grozījumu var veikt tieši tiesību akta pamatdaļā:

Piemērs:

“... *pants*

Regulu ... groza šādi:

1) ...;

2) I pielikuma nosaukumu aizstāj ar šādu nosaukumu:

“...”

Atsauču atjaunināšana

- 18.8. Ja jāgroza atsaucē minētais noteikums, jāņem vērā sekas, kas tā rezultātā var rasties noteikumam, kurā ir atsauce. Ja paredzēts grozīt arī noteikumu, kurā ir atsauce, un ja tā ir dinamiskā atsauce, nekas nav jādara. Ja tā ir statiskā atsauce, grozījums būs vajadzīgs.

Grozošā akta nosaukums

- 18.9. Grozošā tiesību akta nosaukumā jāmin grozāmā tiesību akta kārtas numurs un jānorāda tiesību akta nosaukums vai arī grozījuma priekšmets.

Piemērs:

Grozāmais tiesību akts:

“Padomes Regula ... (... gada ...) par lauksaimniecības struktūru efektivitātes uzlabošanu.”

Grozošais akts:

- vai nu (grozāmā akta nosaukums): “Padomes Regula ... (... gada ...), ar ko groza Regulu ... par lauksaimniecības struktūru efektivitātes uzlabošanu”;
- vai (informācija par grozījuma priekšmetu): “Padomes Regula ... (... gada ...), ar ko groza Regulu ... attiecībā uz lauksaimniecību lielumu”.

- 18.10. Ja grozošo tiesību aktu pieņem iestāde, kas nav iestāde, kas pieņēma grozāmo tiesību aktu, tad nosaukumā jānorāda tās iestādes nosaukums, kas pieņēma grozāmo tiesību aktu (papildu informācijai skatīt 16.10.1. punktu).

Piemērs:

“Komisijas Regula ..., ar ko groza pielikumu Padomes Regulai ... attiecībā uz ...”.

Grozošā tiesību akta izstrāde

- 18.11. Uz grozošā tiesību akta apsvērumiem attiecas tādas pašas prasības, kādas ir autonoma tiesību akta apsvērumiem (skatīt 10. un 11. pamatnostādni). Tomēr tiem ir īpašs mērķis – sniegt pamatojumu tikai grozošajā tiesību aktā iekļautajām izmaiņām; tādēļ tiem nav jāatkārto grozāmā tiesību akta pamatojums.
- 18.12. Grozāmā tiesību akta apsvērumu grozīšana nav laba tiesību aktu izstrādes prakse. Tie veido saistītu veselumu, kas ietver pamatojumu attiecīgajam aktam tā pieņemšanas brīdī tā sākotnējā formā. Tikai kodificētā vai pārstrādātā aktā varēs apkopot sākotnējo pamatojumu un pamatojumu tā grozījumiem jaunā saistītā veselumā, izdarot nepieciešamos pielāgojumus.
- 18.13. Grozījumus izstrādā teksta veidā, kas tiek iekļauts grozāmajā tiesību aktā. Grozījumiem saskanīgi jāiekļaujas grozāmajā tekstā. Jo īpaši jā saglabā grozāmā struktūra un terminoloģija.
- 18.13.1. Skaidrības labad un ņemot vērā problēmas, kas rodas, tulkojot tekstus visās oficiālajās valodās, veselu teksta vienību (panta vai panta iedalījuma) aizstāšana ir ieteicamāka nekā teikumu vai viena vai vairāku terminu iekļaušana vai svītrosana, izņemot datumus vai skaitļus.
- 18.13.2. Ja ir vairāki grozījumi, būtu jālieto ievadformulējums.

Piemērs:

“Regulu ... groza šādi: ...”

18.13.3. Ja vienā un tajā pašā tiesību aktā jāgroza vairāki noteikumi, visus grozījumus apvieno vienā pantā, kas ietver ievadfrāzi un punktus, kuri seko grozāmo pantu numerācijas kārtībā.

Piemērs:

Regulu ... groza šādi:

- 1) regulas 3. pantu groza šādi:
 - a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:
“1. ...”;
 - b) pievieno šādu [5.]* punktu:
“5. ...”;
- 2) iekļauj šādu [7.a]* pantu:

“7.a pants

...”.

* Skatīt piezīmi 18.13.5. punktā.

18.13.4. Ja ar vienu grozošo tiesību aktu groza vairākus aktus, tad uz katru tiesību aktu attiecināmos grozījumus izklāsta vienvietus atsevišķā pantā.

18.13.5. Dažādus grozīšanas veidus (aizstāšana, iekļaušana, pievienošana, svītrosana) izsaka normatīvā veidā, lietojot standarta formulējumus.

Piemērs:

“Regulas X. pantu ... aizstāj ar šādu: ...”

“Iekļauj šādu [X.a]* pantu: ...”

“Y. pantam pievieno šādu [X.]* punktu: ...”

“Z. pantā svītro 3. punktu.”

* Ievadfrāzē var būt vai nebūt iekļaujamā vai pievienojamā iedalījuma numurs. Sarežģītu grozījumu gadījumā numura norādīšana un vajadzības gadījumā cita informācija par precīzu jauna teksta fragmenta vēlamā atrašanās vietu var veicināt grozošā tiesību akta analīzi un vēlāk veicamo konsolidācijas darbu.

- 18.13.6. Ņemot vērā to, ka jāizvairās no autonomām materiālām tiesību normām, grozījumiem, kas attiecas uz tiesību akta datumiem, termiņiem, izņēmumiem, atkāpēm, pagarinājumiem un piemērošanu laikā, vēlams iekļaut grozāmajā tiesību aktā.

Materiālo tiesību normu grozīšana

- 18.14. Kā norādīts 18.1. punktā – ja jāgroza tiesību akts, tas parasti būtu jādara, izmantojot formālu grozījumu.
- 18.15. Tomēr ir iespējams, ka steidzamības vai praktisku apsvērumu dēļ un vienkāršības labad akta izstrādātājs vēlas tiesību aktā iekļaut noteikumus, kas faktiski ir cita tiesību akta materiālo tiesību normu grozījumi. Šādi materiālo tiesību normu grozījumi var attiekties uz cita tiesību akta darbības jomu, atkāpēm no tajā noteiktajiem pienākumiem, izņēmumiem no tiesību akta piemērošanas laikā un tā tālāk.

Piemērs:

“Atkāpjoties no Regulas panta, pieteikumus var iesniegt pēc ...”

- 18.15.1 Parasti, un jo īpaši pārredzamības dēļ, ir vēlams izvairīties no šāda veida materiālo tiesību normu grozījumiem. Šādos gadījumos otrs tiesību akts paliek nemainīts, un ar jaunajiem noteikumiem no tā atkāpjas tādējādi, ka iepriekšējais teksts, kas paliek spēkā, pastāv vienlaikus ar jauno tekstu, kas aptur dažus iepriekšējā teksta noteikumus, maina to darbības jomu vai pievieno jaunus noteikumus.
- 18.15.2. Ja materiālo tiesību normu grozījumam ir ļoti ierobežota darbības joma, ir pieļaujams neveikt tekstuālu grozījumu atbilstīgajam tiesību aktam. Tomēr, ja grozījumi ir nozīmīgi, jāpieņem atsevišķs tiesību akts ar grozījumiem.

19. TĀDA TIESĪBU AKTA BEIGĀS, KURA PRIEKŠMETS NAV CITA TIESĪBU AKTA GROZĪŠANA, VAR NOTEIKT CITU TIESĪBU AKTU GROZĪJUMUS, KAS IZRIET NO JAUNĀ TIESĪBU AKTA NOTEIKUMIEM. JA ŠĀDI GROZĪJUMI IR BŪTISKI, BŪTU JĀPIEŅEM ATSEVIŠKS TIESĪBU AKTS AR GROZĪJUMIEM.

- 19.1. Dažkārt akts, kurā ir autonomi noteikumi, var tā izmainīt noteiktas jomas juridisko kontekstu, ka jāgroza citi tiesību akti, kas attiecas uz citiem tās pašas jomas aspektiem. Ja grozījums kopumā ir sekundārs attiecībā uz tiesību akta galveno darbības jomu, uz šo atšķirīgo elementu pretstatījumu neattiecas 18. pamatnostādnē noteiktais aizliegums iekļaut autonomas materiālo tiesību normas grozošajos tiesību aktos.
- 19.2. Tam katrā ziņā jābūt tekstuālam grozījumam saskaņā ar 18. pamatnostādnē izklāstīto noteikumu.
- 19.3. Lai grozījums būtu acīmredzams, tas jānorāda tiesību akta nosaukumā, norādot grozāmā akta kārtas numuru (skatīt 8.3. punktu).

Piemērs:

Padomes Direktīva 92/96/EEK (1992. gada 10. novembris) par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo dzīvības apdrošināšanu un ar ko groza Direktīvas 79/267/EEK un 90/619/EEK.

- 19.4. Ja grozošo noteikumu pārsvars maina tiesību akta līdzsvaru tā, ka tas drīzāk atbilst grozošo tiesību aktu kategorijai, tad 18.3. un 18.4. punktā minēto iemeslu dēļ to būtu jāsadala divos atsevišķos tiesību aktos.

Nobeiguma noteikumi, atcelšana un pielikumi
(20., 21. un 22. pamatnostādne)

20. NOTEIKUMUS, KAS NOSAKA DATUMUS, TERMIŅUS, IZŅĒMUMUS, ATKĀPES UN PAGARINĀJUMUS, PĀREJAS NOTEIKUMUS (JO ĪPAŠI NOTEIKUMUS, KAS ATTIECAS UZ TIESĪBU AKTA IETEKMI UZ ESOŠO STĀVOKLI) UN NOBEIGUMA NOTEIKUMUS (STĀŠANOS SPĒKĀ, TIESĪBU AKTA TRANSPONĒŠANAS TERMIŅU UN PIEMĒROŠANA LAIKĀ) IZSTRĀDĀ PRECĪZI.

NOTEIKUMOS PAR TIESĪBU AKTU TRANSPONĒŠANAS UN PIEMĒROŠANAS TERMIŅIEM NORĀDA DATUMU, KO IZSAKA KĀ DIENU/MĒNESI/GADU. DIREKTĪVU GADĪJUMĀ MINĒTOS TERMIŅUS IZSAKA TĀ, LAI NODROŠINĀTU PIETIEKAMU TRANSPONĒŠANAS LAIKPOSMU.

- 20.1. Savienības tiesību aktos, atkarībā no tiesību akta īpatnībām, nošķir spēkā stāšanās dienu un dienu, no kuras noteikumi stājas spēkā. Turklāt tiesību akta piemērošanas diena var atšķirties no tā spēkā stāšanās dienas un dienas, no kuras noteikumi stājas spēkā.
- A. Stāšanās spēkā
- 20.2. Leģislatīvi akti LESD 289. panta 3. punkta nozīmē stājas spēkā dienā, kas tajos norādīta, vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc to publicēšanas (skatīt LESD 297. panta 1. punkta trešo daļu). Tas pats attiecas uz dažiem nelegislatīviem aktiem (skatīt LESD 297. panta 2. punkta otro daļu), kas pieņemti kā regulas, direktīvas, kas adresētas visām dalībvalstīm, un lēmumi, kuros nav precizēti adresāti.
- a) Spēkā stāšanās diena
- 20.3. Jāparedz, ka tiesību akts stājas spēkā noteiktā dienā vai dienā, ko nosaka atsauce uz publicēšanas dienu.
- 20.3.1. Šī diena nevar būt pirms publikācijas dienas.

- 20.3.2. Jāizvairās no spēkā stāšanās dienas noteikšanas, atsaucoties uz datumu, kas tiks noteikts citā tiesību aktā.
- 20.3.3. Tas, ka stājas spēkā tiesību akts, kas veido cita tiesību akta juridisko pamatu, nevar būt šā cita tiesību akta spēkā stāšanās nosacījums.
- 20.3.4. Neviena tiesību akts nevar stāties spēkā pirms dienas, kad spēkā stājas tiesību akts, kurš ir tā pamatā.
- 20.3.5. Tiesību akta stāšanos spēkā nevar padarīt par atkarīgu no tāda nosacījuma izpildes, par kuru plaša sabiedrība nevar zināt.
- b) Pamatnostādnes spēkā stāšanās dienas noteikšanai
- 20.4. Var būt praktiski iemesli un steidzamības apsvērumi, kas attaisno spēkā stāšanos pirms divdesmitās dienas pēc publicēšanas. Šāda vajadzība var rasties galvenokārt attiecībā uz regulām. Piemēro šādus noteikumus.
- 20.4.1. Ir jābūt pamatotai steidzamībai, lai noteiktu stāšanos spēkā trešajā dienā pēc publicēšanas. Katrā gadījumā ir jāizvērtē, vai steidzamība patiešām pastāv.
- 20.4.2. Stāšanās spēkā publicēšanas dienā ir pieļaujama tikai ārkārtas gadījumos, un tā jāpamato ar sevišķi svarīgu vajadzību, kas cieši saistīta ar tiesību akta būtību, piemēram, lai novērstu juridisko vakuumu vai nepieļautu spekulāciju (sk. 20.6. punktu). Ir jābūt īpašam apsvērumam, kas sniedz atbilstīgus steidzamības iemeslus, izņemot gadījumus, kad vispārpieņemtā prakse ieinteresētajām aprindām ir jau labi zināma, piemēram, ja tās ir regulas par ievedmuitas nodokļiem vai eksporta kompensācijām.
- 20.5. Tiesību akta publicēšanas diena ir diena, kad Publikāciju birojs dara *Oficiālo Vēstnesi*, kurā tiesību aktu publicē, publiski pieejamu visās valodās.
- c) Steidzami pasākumi
- 20.6. Regulas, kuras Komisija izdod katru dienu un nedēļu un ar kurām nosaka ievadmuitas nodokļus (un/vai papildnodevas dažās lauksaimniecības nozarēs) un tirdzniecībā ar trešām valstīm piemērojamās kompensācijas, ir jāpieņem iespējami ātri, pirms tās piemēro, jo īpaši, lai novērstu spekulāciju.

- 20.7. Tāpēc ir pieņemts, ka šīs periodiskās regulas stājas spēkā to publicēšanas dienā vai nākamajā darba dienā.
- B. Diena, no kuras noteikumi stājas spēkā
- 20.8. Direktīvām, kas nav adresētas visām dalībvalstīm un lēmumiem, kas norāda adresātu, nav spēkā stāšanās datuma, bet tie stājas spēkā līdz ar to *paziņošanu* to adresātiem (skatīt LESD 297. panta 2. punkta trešo daļu).
- C. Piemērošanas diena
- a) Regulu piemērošana ar atpakaļejošu spēku
- 20.9. Izņēmuma kārtā un gadījumā, ja to prasa juridiskās noteiktības princips, regulai var būt atpakaļejošs spēks. Tādā gadījumā daļā, kas seko daļai par spēkā stāšanos, lieto vārdus “*To piemēro no ...*”.
- 20.10. Lai tiesību aktam piešķirtu atpakaļejošu spēku, citā pantā, kas nav pēdējais pants, bieži lieto tādus formulējumus kā “*laikā no ... līdz ...*”, “*no ... līdz ...*” (piemēram, tarifu kvotu regulās) vai vārdus “*no ...*”.
- b) Regulu piemērošanas atlikšana
- 20.11. Reizēm nošķir regulas spēkā stāšanos un ar to ieviesto pasākumu piemērošanu, kuru var atlikt. Iespējamais nošķiršanas mērķis ir atvieglot regulā paredzēto jauno struktūru tūlītēju izveidi un dot iespēju Komisijai pieņemt ieviešanas pasākumus, par kuriem ar jaunajām struktūrām ir jākonsultējas.

- 20.12. Ja ir jāatliek regulas kādas daļas piemērošana līdz dienai, kas ir pēc tās stāšanās spēkā, regulā skaidri jānorāda attiecīgie noteikumi.

Piemērs:

“... *pants*

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

... pantu piemēro no ...”

Jāizvairās no formulējumiem, kas līdzīgi turpmāk minētajiem neļauj noteikt dienu, no kuras attiecīgais noteikums jāpiemēro:

“Šā panta noteikumi stājas spēkā:

- a) pēc tam, kad starp dalībvalstu izveidotām vai apstiprinātām kompensācijas iestādēm ir noslēgts nolīgums par to funkcijām un pienākumiem, kā arī par atmaksāšanas procedūrām;
- b) Komisijas noteiktajā dienā pēc tam, kad tā ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ir noskaidrojusi, ka šāds nolīgums ir noslēgts,

un tos piemēro visā minētā līguma darbības laikā.”

- c) Direktīvu īstenošana

- 20.13. Visos gadījumos, kad adresātiem ir vajadzīgs laiks, lai izpildītu savus tiesību aktā paredzētos pienākumus, ir jānošķir spēkā stāšanās diena vai diena, no kuras noteikumi stājas spēkā, no vienas puses, un piemērošanas diena, no otras puses. Tas jo īpaši attiecas uz direktīvām. Īstenošanas noteikumus izklāsta pantā, kas atrodas pirms panta par stāšanos spēkā vai, attiecīgā gadījumā, par adresātiem.

Piemērs:

“Dalībvalstis [veic vajadzīgos pasākumus] [(Dalībvalstīs) stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi], lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz Tās par to tūlīt informē Komisiju.”

- 20.14. Dienu, no kuras valstu noteikumi jāpiemēro, jo īpaši būtu jānosaka direktīvās, kas pieņemtas, lai nodrošinātu preču, personu un pakalpojumu brīvu kustību, tādējādi novēršot jaunu šķēršļu rašanos saistībā ar dalībvalstu noteikumu atšķirīgo piemērošanu līdz noteiktā transponēšanas laikposma beigām.

Piemērs:

“Dalībvalstis līdz ... pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Tās par to tūlīt informē Komisiju.

Tās piemēro minētos noteikumus no ...”.

- D. Piemērošanas vai spēkā esamības laika beigas
- 20.15. Nobeiguma noteikumos pants var norādīt, kad beidzas tiesību akta piemērošana vai spēkā esamība.
- E. Nesaistošu tiesību aktu īstenošana
- 20.16. Tiesību aktos, kuriem nav saistoša spēka, piemēram, ieteikumos, nav norādīta spēkā stāšanās vai piemērošanas diena; var prasīt, lai adresāti tos īsteno vēlākais līdz noteiktai dienai.

- F. Noteikumi, kas piemērojami laikposmu aprēķināšanai
- a) Laikposma sākums
- 20.17. Ja nav skaidri noteikts citādi, laikposms sākas norādītajā datumā plkst. 00.00¹⁷. Biežāk lietotie formulējumi, lai norādītu laikposma sākumu, ir:
- no ...
 - no ... (līdz) ...
 - vēlākais ...
 - sākot ar ...
 - ir spēkā no ...
 - stājas spēkā ...
- b) Laikposma beigas
- 20.18. Ja vien nav skaidri noteikts citādi, laikposms beidzas norādītās dienas pusnaktī. Biežāk lietotie formulējumi, lai norādītu laikposma beigas, ir:
- līdz ...
 - piemēro, līdz stājas spēkā ... vai ... atkarībā no tā, kas notiek agrāk
 - vēlākais ...
 - (no ...) līdz ...
 - beidzas ...
 - pārtrauc piemērot ...

¹⁷ Sk. Padomes Regulu (EEK, *Euratom*) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus (OV L 124, 8.6.1971., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj>).

21. NOVECOJUŠUS TIESĪBU AKTUS UN NOTEIKUMUS NEPĀRPROTAMI ATCEĻ. JAUNA TIESĪBU AKTA PIEŅEMŠANAI BŪTU NOTEIKTI JĀATCEĻ JEBKURŠ TIESĪBU AKTS VAI NOTEIKUMS, KO JAUNAIS TIESĪBU AKTS PADARA PAR NEPIEMĒROJAMU VAI LIEKU.
- 21.1. Ja, pieņemot tiesību aktu, likumdevējs uzskata, ka iepriekšējie tiesību akti vai noteikumi vairs nebūtu piemērojami, t. i., tie ir novecojuši, tad juridiskās noteiktības labad tie ar tiesību aktu jāatceļ. Tiesību akts var būt novecojis ne tikai tāpēc, ka ir tieši nesavienojams ar jaunajiem noteikumiem, bet arī tāpēc, ka, piemēram, tiek paplašināta noteikumu darbības joma. Turpretim tiesību akts nav jāatceļ, ja vienkārši beidzas tajā norādītais piemērošanas laikposms.
- 21.2. Iepriekšējo tiesību aktu noteikumu nepārprotama atcelšana nozīmē, ka citi noteikumi nav atcelti, kas samazina nenoteiktības risku par to, vai ir spēkā līdz tam spēkā esošie noteikumi.
22. TIESĪBU AKTA TEHNISKOS ASPEKTUS IEKĻAUJ PIELIKUMOS, UZ KURIEM ATSAUCAS ATSEVIŠĶI TIESĪBU AKTA PAMATDAĻĀ UN KURI NEIETVER JAUNAS TIESĪBAS VAI PIENĀKUMUS, KAS NAV IZKLĀSTĪTI PAMATDAĻĀ.
- PIELIKUMUS SASTĀDA STANDARTA FORMĀ.
- A. Pielikumi šā vārda vistiešākajā nozīmē
- 22.1. Pielikumus šā vārda vistiešākajā nozīmē izmanto kā līdzekļus noteikumu vai to daļu izklāstam un noformēšanai atsevišķi no pamatdaļas to tehniskā rakstura un garuma dēļ. Piemēram, tie var būt noteikumi, kas jāpiemēro muitas ierēdņiem, ārstiem vai veterinārārstiem (ķīmisko analīžu, paraugu ņemšanas metodes un lietojamās veidlapas), preču saraksti, skaitļu tabulas, plāni, zīmējumi utt.
- 22.2. Ja ir praktiski kavēkļi, kas traucē tehniskos noteikumus vai datus iekļaut pašā pamatdaļā, tad ieteicams tos izklāstīt pielikumā. Attiecīgajā pamatdaļas vietā vienmēr jābūt skaidrai atsaucei uz saikni starp šiem noteikumiem un pielikumu (lietojot tādas frāzes kā “uzskaitīts pielikumā”, “norādīts pielikumā” vai “norādīts I pielikumā”).

- 22.3. Šāds pielikums jau pēc savas būtības ir akta neatņemama sastāvdaļa, tāpēc nav vajadzīgs to izklāstīt noteikumā, kurā ir atsauce uz pielikumu.
- 22.4. Vārds “PIELIKUMS” jānorāda pielikuma sākumā, un bieži vien nav vajadzīgs vēl cits virsraksts. Ja ir vairāk nekā viens pielikums, tos numurē ar romiešu cipariem (I, II, III utt.)
- 22.5. Lai gan nav īpašu noteikumu par pielikumu noformēšanu, tomēr tie jāveido pēc vienotas struktūras principa un tos sīkāk iedala tā, lai, neraugoties uz to tehnisko raksturu, saturs būtu iespējami skaidrs. Var lietot jebkuru atbilstīgu numerācijas vai iedalījuma sistēmu.
- B. Tiesību akti, kas pievienoti citiem tiesību aktiem
- 22.6. Tiesību aktam var būt pievienoti (bet ne “iekļauti pielikumā”) citi iepriekš pastāvējuši tiesību akti, kuri ar šo jauno tiesību aktu tiek apstiprināti. Šādu pievienojamu tiesību aktu piemēri ir statūti un starptautiskie nolīgumi.
- 22.6.1. Šādi pievienotiem tiesību aktiem, jo īpaši starptautiskiem nolīgumiem, pašiem var būt pielikumi.
- 22.6.2. Šādus tiesību aktus neievada vārds “PIELIKUMS”.

II PIELIKUMS

Akta, kuru paredzēts pieņemt saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, vispārējā struktūra

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
[REGULA/DIREKTĪVA/LĒMUMS] (ES) [(ES, EURATOM)] [GGGG]/[NNNN]
(... gada ...)

[(kodifikācija)]
[pārstrādāta redakcija]
[((Dokuments attiecas uz EEZ))]

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā ... pantu,
[ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā ... pantu,]
[ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,]
[ņemot vērā ... (dalībvalsts(-u) nosaukums) iniciatīvu,]
[ņemot vērā Tiesas lūgumu,]
[ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas ieteikumu,]
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
[ņemot vērā Eiropas Komisijas atzinumu,]
[ņemot vērā Tiesas atzinumu,]
[ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu,]

[ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,]

[ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,]

[ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,]

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, [ņemot vērā Samierināšanas komitejas ... gada ...
apstiprināto kopīgo dokumentu,]

tā kā:

(1)

(2)

(),

IR PIENĒMUŠI ŠO [REGULU/DIREKTĪVU/LĒMUMU].

1. pants

2. pants

...

..., ... gada

Eiropas Parlamenta vārdā –

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja

...

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja

...

[PIELIKUMS]